

Dz.U.2018.755 t.j. z dnia 2018.04.20
Status: Akt obowiązujący
Wersja od: 25 listopada 2018 r.

USTAWA

z dnia 10 kwietnia 1997 r.

Prawo energetyczne¹

(T.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 755; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 650, poz. 685, poz. 1000, poz. 1356, poz. 1629 i poz. 1637.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres stosowania przepisów ustawy. Cel regulacji]

1. Ustawa określa zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła, oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych, a także określa organy właściwe w sprawach gospodarki paliwami i energią.

2. Celem ustawy jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju kraju, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw i energii, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii, uwzględniania wymogów ochrony środowiska, zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych oraz równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

2a. Ustawa określa także warunki wykonywania i kontrolowania działalności polegającej na przesyłaniu dwutlenku węgla w celu jego podziemnego składowania w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego wychwytu i składowania dwutlenku węgla w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2126).

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) wydobywania kopalin ze złóż oraz podziemnego bezzbiornikowego magazynowania paliw w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
- 2) wykorzystywania energii atomowej w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 576 i 935).

Art. 2.

(uchylony).

Art. 3. [Definicje]

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) energia - energię przetworzoną w dowolnej postaci;
- 2) ciepło - energię cieplną w wodzie gorącej, parze lub w innych nośnikach;
- 3) paliwa - paliwa stałe, ciekłe i gazowe będące nośnikami energii chemicznej;
- 3a) paliwa gazowe - gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia;
- 3b) paliwa ciekłe - ciekłe nośniki energii, w tym zawierające dodatki:
 - a) półprodukty rafineryjne,
 - b) gaz płynny LPG,
 - c) benzyny pirolityczne,
 - d) benzyny silnikowe,
 - e) benzyny lotnicze,
 - f) paliwa typu benzyny do silników odrzutowych,
 - g) paliwa typu nafty do silników odrzutowych,
 - h) inne nafty,
 - i) oleje napędowe,
 - j) lekkie oleje opałowe i pozostałe oleje napędowe,
 - k) ciężkie oleje opałowe,
 - l) benzyny lakowe i przemysłowe,
 - m) biopaliwa płynne (ciekłe),
 - n) smary

- określone w załączniku B rozdziały 4 i 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 1, z późn. zm.), których szczegółowy wykaz ustanawiają przepisy wydane na podstawie art. 32 ust. 6;

4) przesyłanie - transport:

- a) paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami przesyłowymi w celu ich dostarczenia do sieci dystrybucyjnych lub odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci przesyłowych,
- b) paliw ciekłych siecią rurociągów,
- c) ciepła siecią ciepłowniczą do odbiorców przyłączonych do tej sieci

- z wyłączeniem sprzedaży tych paliw lub energii;

4a) przesyłanie dwutlenku węgla - transport dwutlenku węgla w celu jego podziemnego składowania w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego wychwytu i składowania dwutlenku węgla w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.

- Prawo geologiczne i górnicze;

5) dystrybucja:

- a) transport paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom,
- b) rozdział paliw ciekłych do odbiorców przyłączonych do sieci rurociągów,
- c) rozdział ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci ciepłowniczej

- z wyłączeniem sprzedaży tych paliw lub energii oraz sprężania gazu w stacji gazu ziemnego i dostarczania energii elektrycznej w stacji ładowania do zainstalowanych w niej punktów ładowania w rozumieniu ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. poz. 317);²

6) obrót - działalność gospodarczą polegającą na handlu hurtowym albo detalicznym paliwami lub energią;

6a) sprzedaż - bezpośrednią sprzedaż paliw lub energii przez podmiot zajmujący się ich wytwarzaniem lub odsprzedaż tych paliw lub energii przez podmiot zajmujący się ich obrotem; sprzedaż ta nie obejmuje derywatu elektroenergetycznego i derywatu gazowego oraz tankowania pojazdów sprężonym gazem ziemnym (CNG) oraz skroplonym gazem ziemnym (LNG) na stacjach gazu ziemnego i ładowania energią elektryczną w punktach ładowania;

7) procesy energetyczne - techniczne procesy w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, magazynowania, dystrybucji oraz użytkowania paliw lub energii;

8) zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe - procesy związane z dostarczaniem ciepła, energii elektrycznej, paliw gazowych do odbiorców;

9) urządzenia - urządzenia techniczne stosowane w procesach energetycznych;

10) instalacje - urządzenia z układami połączeń między nimi;

10a) instalacja magazynowa - instalację używaną do magazynowania paliw gazowych, w tym bezzbiornikowy magazyn gazu ziemnego oraz pojemności magazynowe gazociągów, będącą własnością przedsiębiorstwa energetycznego lub eksploatowaną przez to przedsiębiorstwo, włącznie z częścią instalacji skroplonego gazu ziemnego używaną do jego magazynowania, z wyłączeniem tej części instalacji, która jest wykorzystywana do działalności produkcyjnej, oraz instalacji służącej wyłącznie do realizacji zadań operatorów systemu przesyłowego gazowego;

10b) instalacja skroplonego gazu ziemnego - terminal przeznaczony do:

a) skraplania gazu ziemnego lub

b) sprowadzania, wyładunku i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego wraz z instalacjami pomocniczymi i zbiornikami magazynowymi wykorzystywanymi w procesie regazyfikacji i dostarczania gazu ziemnego do systemu przesyłowego

- z wyłączeniem części terminalu służącej do magazynowania;

10c) pojemności magazynowe gazociągów - pojemności umożliwiające magazynowanie gazu ziemnego pod ciśnieniem w sieciach przesyłowych lub w sieciach dystrybucyjnych z wyłączeniem instalacji służących wyłącznie do realizacji zadań operatora systemu przesyłowego;

10d) infrastruktura paliw ciekłych - instalację wytwarzania, magazynowania i przeladunku paliw ciekłych, rurociąg przesyłowy lub dystrybucyjny paliw ciekłych, stację paliw ciekłych, a także środek transportu paliw ciekłych;

10e) instalacja wytwarzania paliw ciekłych - instalację lub zespół instalacji technologicznych oraz urządzenia techniczne, w tym zbiorniki, powiązane technicznie z tymi instalacjami, wykorzystywane w procesie wytwarzania paliw ciekłych;

10f) instalacja magazynowania paliw ciekłych - zbiorniki magazynowe oraz instalacje przeladunkowe paliw ciekłych wykorzystywane do przechowywania oraz przeladunku

paliw ciekłych z wyłączeniem stacji paliw ciekłych, a także bezzbiornikowe magazyny paliw ciekłych;

10g) instalacja przeładunku paliw ciekłych - instalację używaną do rozładunku lub załadunku paliw ciekłych na cysterny drogowe, cysterny kolejowe, cysterny kontenerowe lub statki;

10h) stacja paliw ciekłych - zespół urządzeń służących do zaopatrywania w paliwa ciekłe w szczególności pojazdów, w tym ciągników rolniczych, maszyn nieporuszających się po drogach, a także rekreacyjnych jednostek pływających;

10i) stacja kontenerowa - stację paliw ciekłych o konstrukcji umożliwiającej jej przemieszczanie;

10j) środek transportu paliw ciekłych - cysternę drogową, cysternę kolejową, cysternę kontenerową lub statek przystosowane do załadunku, transportu i rozładunku paliw ciekłych, wykorzystywane do sprzedaży paliw ciekłych bezpośrednio odbiorcom końcowym na podstawie koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 i 4, lub do przywozu paliw ciekłych na podstawie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a; - z wyłączeniem części terminalu służącej do magazynowania;

10k) magazyn energii - instalację służącą do przechowywania energii, przyłączoną do sieci, mającą zdolność do dostawy energii elektrycznej do sieci;

10l) stacja gazu ziemnego - stację gazu ziemnego w rozumieniu art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;

10m) ogólnodostępna stacja ładowania - ogólnodostępną stację ładowania w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;

10n) infrastruktura ładowania drogowego transportu publicznego - infrastrukturę ładowania drogowego transportu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;

11) sieci - instalacje połączone i współpracujące ze sobą, służące do przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, należące do przedsiębiorstwa energetycznego;

11a) sieć przesyłowa - sieć gazową wysokich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, albo sieć elektroenergetyczną najwyższych lub wysokich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego;

11b) sieć dystrybucyjna - sieć gazową wysokich, średnich i niskich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, albo sieć elektroenergetyczną wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego;

11c) sieć gazociągów kopalnianych (złożowych, kolektorowych i ekspedycyjnych) - gazociąg lub sieć gazociągów wykorzystywane do transportu gazu ziemnego z miejsca jego wydobycia do zakładu oczyszczania i obróbki lub do terminalu albo wykorzystywane do transportu gazu ziemnego do końcowego przeładunkowego terminalu przybrzeżnego;

11d) gazociąg międzysystemowy - gazociąg przesyłowy przebiegający przez granicę państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego

Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyłącznie w celu połączenia krajowych systemów przesyłowych tych państw;

11e) gazociąg bezpośredni - gazociąg, który został zbudowany w celu bezpośredniego dostarczania paliw gazowych do instalacji odbiorcy z pominięciem systemu gazowego;

11f) linia bezpośrednia - linię elektroenergetyczną łączącą wydzieloną jednostkę wytwarzania energii elektrycznej bezpośrednio z odbiorcą lub linię elektroenergetyczną łączącą jednostkę wytwarzania energii elektrycznej przedsiębiorstwa energetycznego z instalacjami należącymi do tego przedsiębiorstwa albo instalacjami należącymi do przedsiębiorstw od niego zależnych;

11g) koordynowana sieć 110 kV - część sieci dystrybucyjnej 110 kV, w której przepływy energii elektrycznej zależą także od warunków pracy sieci przesyłowej;

11h) sieć transportowa dwutlenku węgla - sieć służąca do przesyłania dwutlenku węgla, wraz z towarzyszącymi jej tłoczniami lub stacjami redukcyjnymi, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator sieci transportowej dwutlenku węgla;

11i) instalacja zarządzania popytem - instalację odbiorcy końcowego, której urządzenia umożliwiają zmianę profilu poboru energii elektrycznej na żądanie operatora systemu dystrybucyjnego, operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego, na którą może składać się w szczególności magazyn energii, instalacja wytwórcza niewspółpracująca bezpośrednio z siecią lub punkt ładowania w rozumieniu art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;

12) przedsiębiorstwo energetyczne - podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie:

a) wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji paliw albo energii lub obrotu nimi albo

b) przesyłania dwutlenku węgla;

12a) przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo - przedsiębiorstwo energetyczne lub grupę przedsiębiorstw, których wzajemne relacje są określone w art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 024 z 29.01.2004), zajmujące się:

a) w odniesieniu do paliw gazowych:

- przesyłaniem lub

- dystrybucją, lub

- magazynowaniem, lub

- skraplaniem

- oraz wytwarzaniem lub sprzedażą tych paliw, albo

b) w odniesieniu do energii elektrycznej:

- przesyłaniem lub

- dystrybucją

- oraz wytwarzaniem lub sprzedażą tej energii;

12b) użytkownik systemu - podmiot dostarczający paliwa gazowe do systemu gazowego lub zaopatrywany z tego systemu albo podmiot dostarczający energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego lub zaopatrywany z tego systemu;

12c) podmiot przywożący - osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu dokonuje przywozu paliw ciekłych, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych:

- a) w ramach wykonywania działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi z zagranicą wymagającej uzyskania koncesji, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4, lub
- b) przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 43, 60, 937 i 2216 oraz z 2018 r. poz. 137 i 317);

12d) przywóz paliw ciekłych - sprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej paliw ciekłych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu;

12e) wywóz paliw ciekłych - wywóz paliw ciekłych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach dostawy wewnątrzspółnotowej lub eksportu;

12f) nabycie wewnątrzspółnotowe paliw ciekłych - przemieszczenie paliw ciekłych z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;

12g) dostawa wewnątrzspółnotowa paliw ciekłych - przemieszczenie paliw ciekłych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;

12h) import paliw ciekłych - import paliw ciekłych w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;

12i) eksport paliw ciekłych - eksport paliw ciekłych w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;

13) odbiorca - każdego, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym;

13a) odbiorca końcowy - odbiorcę dokonującego zakupu paliw lub energii na własny użytek; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej zakupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej oraz paliw gazowych zakupionych w celu ich zużycia na potrzeby przesyłania, dystrybucji, magazynowania paliw gazowych, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;

13b) odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym - odbiorcę końcowego dokonującego zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym;

13c) odbiorca wrażliwy energii elektrycznej - osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej;

13d) odbiorca wrażliwy paliw gazowych - osobę, której przyznano ryczałt na zakup opału w rozumieniu art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży paliw

gazowych zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania paliw gazowych;

14) gmina - gminy oraz związki i porozumienia międzygminne w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130);

15) regulacja - stosowanie określonych ustawą środków prawnych, włącznie z koncesjonowaniem, służących do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, prawidłowej gospodarki paliwami i energią oraz ochrony interesów odbiorców;

16) bezpieczeństwo energetyczne - stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska;

16a) bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej - zdolność systemu elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej oraz równoważenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię;

16b) bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej - nieprzerwaną pracę sieci elektroenergetycznej, a także spełnianie wymagań w zakresie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym dopuszczalnych przerw w dostawach energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w możliwych do przewidzenia warunkach pracy tej sieci;

16c) równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię - zaspokojenie możliwego do przewidzenia, bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną i moc, bez konieczności podejmowania działań mających na celu wprowadzenie ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze;

16d) zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej - stan systemu elektroenergetycznego lub jego części, uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej lub równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię;

17) taryfa - zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców w trybie określonym ustawą;

18) nielegalne pobieranie paliw lub energii - pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy;

19) ruch sieciowy - sterowanie pracą sieci;

20) odnawialne źródło energii - odnawialne źródło energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 2017 r. poz. 1148, 1213 i 1593 oraz z 2018 r. poz. 9);

20a) uchylony);

20b) mikroinstalacja - mikroinstalację w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 20;

20c) mała instalacja - małą instalację w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 20;

20d) (uchylony);

20e) (uchylony);

20f) (uchylony);

20g) (uchylony);

20h) instalacja odnawialnego źródła energii - instalację odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 20;

21) koszty uzasadnione - koszty niezbędne do wykonania zobowiązań powstałych w związku z prowadzoną przez przedsiębiorstwo energetyczne działalnością w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania i dystrybucji, obrotu paliwami lub energią oraz przyjmowane przez przedsiębiorstwo energetyczne do kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie w sposób ekonomicznie uzasadniony, z zachowaniem należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców; koszty uzasadnione nie są kosztami uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów podatkowych;

22) finansowanie oświetlenia - finansowanie kosztów energii elektrycznej pobranej przez punkty świetlne oraz koszty ich budowy i utrzymania;

23) system gazowy albo elektroenergetyczny - sieci gazowe, instalacje magazynowe lub instalacje skroplonego gazu ziemnego albo sieci elektroenergetyczne oraz przyłączone do nich urządzenia i instalacje, współpracujące z tymi sieciami lub instalacjami;

23a) bilansowanie systemu - działalność gospodarczą wykonywaną przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w ramach świadczonych usług przesyłania lub dystrybucji, polegającą na równoważeniu zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną z dostawami tych paliw lub energii;

23b) zarządzanie ograniczeniami systemowymi - działalność gospodarczą wykonywaną przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w ramach świadczonych usług przesyłania lub dystrybucji w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania systemu gazowego albo systemu elektroenergetycznego oraz zapewnienia, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 9 ust. 1-4, wymaganych parametrów technicznych paliw gazowych lub energii elektrycznej w przypadku wystąpienia ograniczeń technicznych w przepustowości tych systemów;

24) operator systemu przesyłowego - przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym gazowym albo systemie przesyłowym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi albo innymi systemami elektroenergetycznymi;

25) operator systemu dystrybucyjnego - przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym albo systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi albo innymi systemami elektroenergetycznymi;

- 26) operator systemu magazynowania - przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się magazynowaniem paliw gazowych, odpowiedzialne za eksploatację instalacji magazynowej;
- 27) operator systemu skraplania gazu ziemnego - przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się skraplaniem gazu ziemnego, sprowadzaniem, wyładunkiem lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego, odpowiedzialne za eksploatację instalacji tego gazu;
- 28) operator systemu połączonego - przedsiębiorstwo energetyczne zarządzające systemami połączonymi gazowymi albo systemami połączonymi elektroenergetycznymi, w tym systemem przesyłowym i dystrybucyjnym, albo systemem przesyłowym, dystrybucyjnym, magazynowania lub skraplania gazu ziemnego;
- 28a) operator sieci transportowej dwutlenku węgla - przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem dwutlenku węgla, odpowiedzialne za ruch sieciowy sieci transportowej dwutlenku węgla, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tej sieci, jej eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę;
- 29) sprzedawca z urzędu - przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub energią elektryczną, świadczące usługi kompleksowe odbiorcom paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy;
- 30) usługa kompleksowa - usługę świadczoną na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych i umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych;
- 31) normalny układ pracy sieci - układ pracy sieci i przyłączonych źródeł wytwórczych, zapewniający najkorzystniejsze warunki techniczne i ekonomiczne transportu energii elektrycznej oraz spełnienie kryteriów niezawodności pracy sieci i jakości energii elektrycznej dostarczanej użytkownikom sieci;
- 32) subsydiowanie skrośne - pokrywanie kosztów jednego rodzaju wykonywanej działalności gospodarczej lub kosztów dotyczących jednej grupy odbiorców przychodami pochodzącymi z innego rodzaju wykonywanej działalności gospodarczej lub od innej grupy odbiorców;
- 33) kogeneracja - równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego;
- 34) ciepło użytkowe w kogeneracji - ciepło wytwarzane w kogeneracji, służące zaspokojeniu niezbędnego zapotrzebowania na ciepło lub chłód, które gdyby nie było wytworzone w kogeneracji, zostałyby pozyskane z innych źródeł;
- 35) jednostka kogeneracji - wyodrębniony zespół urządzeń, który może wytwarzać energię elektryczną w kogeneracji, opisany poprzez dane techniczne;
- 36) energia elektryczna z kogeneracji - energię elektryczną wytwarzaną w kogeneracji i obliczoną jako:

a) całkowitą roczną produkcję energii elektrycznej w jednostce kogeneracji w roku kalendarzowym, wytworzoną ze średnioroczną sprawnością przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w kogeneracji, co najmniej równą sprawności granicznej:

– 75% dla jednostki kogeneracji z urządzeniami typu: turbina parowa przeciwprężna, turbina gazowa z odzyskiem ciepła, silnik spalinowy, mikroturbina, silnik Stirlinga, ogniwo paliwowe, albo

– 80% dla jednostki kogeneracji z urządzeniami typu: układ gazowo-parowy z odzyskiem ciepła, turbina parowa upustowo-kondensacyjna, albo

b) iloczyn współczynnika i rocznej ilości ciepła użytkowego w kogeneracji wytworzonego ze średnioroczną sprawnością przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w kogeneracji niższą niż sprawności graniczne, o których mowa w lit. a; współczynnik ten jest obliczany na podstawie pomiarów parametrów technologicznych jednostki kogeneracji, dla danego przedziału czasowego, i określa stosunek energii elektrycznej z kogeneracji do ciepła użytkowego w kogeneracji;

37) referencyjna wartość sprawności dla wytwarzania rozdzielonego - sprawność wytwarzania rozdzielonego energii elektrycznej albo ciepła stosowana do obliczenia oszczędności energii pierwotnej uzyskanej w wyniku zastosowania kogeneracji zamiast wytwarzania rozdzielonego energii elektrycznej i ciepła;

38) wysokosprawna kogeneracja - wytwarzanie energii elektrycznej lub mechanicznej i ciepła użytkowego w kogeneracji, które zapewnia oszczędność energii pierwotnej zużywanej w:

a) jednostce kogeneracji w wysokości nie mniejszej niż 10% w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego lub

b) jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 1 MW w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego;

39) standardowy profil zużycia - zbiór danych o przeciętnym zużyciu energii elektrycznej w poszczególnych godzinach doby przez grupę odbiorców końcowych:

a) nieposiadających urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych umożliwiających rejestrację tych danych,

b) o zbliżonej charakterystyce poboru energii elektrycznej,

c) zlokalizowanych na obszarze działania danego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego;

40) bilansowanie handlowe - zgłaszanie operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego przez podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe do realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez użytkowników systemu i prowadzenie z nimi rozliczeń różnicy rzeczywistej ilości dostarczonej albo pobranej energii elektrycznej i wielkości określonych w tych umowach dla każdego okresu rozliczeniowego;

- 41) centralny mechanizm bilansowania handlowego - prowadzony przez operatora systemu przesyłowego, w ramach bilansowania systemu, mechanizm rozliczeń podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie handlowe, z tytułu niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej oraz pobranej przez użytkowników systemu, dla których te podmioty prowadzą bilansowanie handlowe;
- 42) podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe - osobę fizyczną lub prawną uczestniczącą w centralnym mechanizmie bilansowania handlowego na podstawie umowy z operatorem systemu przesyłowego, zajmującą się bilansowaniem handlowym użytkowników systemu;
- 43) jednostka wytwórcza - wyodrębniony zespół urządzeń należący do przedsiębiorstwa energetycznego, służący do wytwarzania energii i wyprowadzania mocy;
- 44) ³ rynek organizowany przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany - obrót towarami giełdowymi lub instrumentami finansowymi, których instrumentem bazowym jest towar i które są wykonywane wyłącznie przez dostawę, albo obrót produktami energetycznymi sprzedawanymi w obrocie hurtowym, które są wykonywane wyłącznie przez dostawę, na zorganizowanej platformie obrotu, organizowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.) przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany;
- 44a) ⁴ zorganizowana platforma obrotu - zorganizowaną platformę obrotu w rozumieniu art. 3 pkt 10b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 45) wytwarzanie:
- a) produkcję paliw stałych, paliw gazowych lub energii w procesie energetycznym,
 - b) produkcję paliw ciekłych w instalacjach wytwarzania paliw ciekłych, w procesach:
 - przerobu ropy naftowej, kondensatu gazu ziemnego (NGL), półproduktów rafinacji ropy naftowej i innych węglowodorów albo przerobu biomasy,
 - przetwarzania poprzez mieszanie komponentów lub paliw ciekłych lub poprzez mieszanie komponentów z paliwami ciekłymi,
 - przeklasyfikowywania komponentów w paliwa ciekłe w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- 46) przedsiębiorstwo powiązane - jednostkę powiązaną z jednostką w rozumieniu art. 3 pkt 43 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 i 398);
- 47) derywat elektroenergetyczny - instrument finansowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d-f ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, który odnosi się do energii elektrycznej;
- 48) derywat gazowy - instrument finansowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d-f ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, który odnosi się do paliw gazowych;
- 49) system gazowy wzajemnie połączony - wzajemnie połączone sieci gazowe, instalacje magazynowe lub instalacje skroplonego gazu ziemnego oraz przyłączone do nich urządzenia i instalacje współpracujące z tymi sieciami lub instalacjami;

- 50) informacja wewnętrzna - informację wewnętrzną, o której mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326 z 08.12.2011, str. 1);
- 51) manipulacja na rynku - manipulację na rynku, o której mowa w art. 2 pkt 2 rozporządzenia wymienionego w pkt 50;
- 52) próba manipulacji na rynku - próbę manipulacji na rynku, o której mowa w art. 2 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w pkt 50;
- 53) produkty energetyczne sprzedawane w obrocie hurtowym - umowy i instrumenty pochodne, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia wymienionego w pkt 50;
- 54) uczestnik rynku - uczestnika rynku w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia wymienionego w pkt 50;
- 55) prosument - prosumenta w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 20;
- 56) magazynowanie paliw gazowych - świadczenie usług przechowywania paliw gazowych w instalacji magazynowej;
- 57) magazynowanie paliw ciekłych - świadczenie usług przechowywania paliw ciekłych w instalacji magazynowania paliw ciekłych;
- 58) przeładunek paliw ciekłych - świadczenie usług załadowywania lub rozładowywania cystern drogowych, cystern kolejowych, cystern kontenerowych lub statków z wykorzystaniem instalacji przeładunku paliw ciekłych;
- 59) magazynowanie energii - świadczenie usług przechowywania energii w magazynie energii.

Art. 4. [Zadania i obowiązki przedsiębiorstwa energetycznego]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem energii lub paliw gazowych, w tym skroplonego gazu ziemnego, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego jest obowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych.
2. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie; świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.

Art. 4a.
(uchylony).

Art. 4b.

(uchylony).

Art. 4ba. [Prowadzenie wykazu przedsiębiorstw zajmujących się wytwarzaniem i obrotem paliwami ciekłymi, podmiotów przywożących i odbiorców końcowych paliw ciekłych; obowiązki sprawozdawcze]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się magazynowaniem, przeładunkiem, przesyłaniem lub dystrybucją paliw ciekłych prowadzi wykaz przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem, obrotem, w tym obrotem z zagranicą paliwami ciekłymi, podmiotów przywożących i odbiorców końcowych paliw ciekłych, którym świadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy odpowiednio usługi magazynowania, przeładunku, przesyłania lub dystrybucji. Wykaz ustalany jest na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego w terminie do 7 dni od ostatniego dnia miesiąca.
2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) oznaczenie przedsiębiorstwa energetycznego, podmiotu przywożącego lub odbiorcy końcowego paliw ciekłych poprzez:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę wraz z oznaczeniem formy prawnej,
 - b) miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz ich adres,
 - c) numer PESEL lub numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli posiada,
 - d)⁵ (uchylona),
 - e) numer akcyzowy wydany przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego, jeżeli posiada,
 - f) serię i numer dokumentu tożsamości w przypadku osób fizycznych;
 - 2) informacje o rodzajach paliw ciekłych będących przedmiotem usług, o których mowa w ust. 1;
 - 3) informacje o posiadanych koncesjach lub o wpisie do rejestru podmiotów przywożących;
 - 4) informacje o wpisie do rejestru zapasów interwencyjnych, o którym mowa w art. 13 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1210 i 1387), zwanej dalej "ustawą o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym".
3. Przedsiębiorstwo energetyczne świadczące usługi, o których mowa w ust. 1, udostępnia wykaz w swojej siedzibie oraz publikuje go na swojej stronie internetowej, jeżeli ją posiada, z wyłączeniem danych dotyczących miejsca zamieszkania, numeru PESEL oraz serii i numeru dokumentu tożsamości.
4. Przedsiębiorstwo energetyczne świadczące usługi, o których mowa w ust. 1, przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych miesięczne sprawozdanie zawierające informacje o podmiotach zlecających usługi, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie.
5. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa energetycznego, podmiotu przywożącego lub odbiorcy końcowego paliw ciekłych poprzez wskazanie danych określonych w ust. 2 pkt 1;
 - 2) informacje o rodzajach i ilości paliw ciekłych oraz ich pochodzeniu, poprzez wskazanie informacji o przywozie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wytworzeniu lub nabyciu na tym terytorium, będących przedmiotem usług, o których mowa w ust. 1, wraz z podaniem miejsca ich świadczenia.
6. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, mając na względzie zakres informacji i danych określonych w ust. 5 oraz kierując się koniecznością ujednoczenia formy i sposobu jego przekazywania.
7. Prezes Agencji Rezerw Materiałowych oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych informują niezwłocznie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o niezłożeniu w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 4.

Art. 4c. [Obowiązki przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się magazynowaniem paliw gazowych]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się magazynowaniem paliw gazowych jest obowiązane zapewniać odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych. Świadczenie usług magazynowania paliw gazowych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.
2. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się magazynowaniem paliw gazowych jest obowiązane udostępniać operatorowi systemu przesyłowego gazowego tę część instalacji, która jest używana do magazynowania paliw gazowych i jest niezbędna do realizacji jego zadań.
3. Udostępnienie części instalacji, o której mowa w ust. 2, następuje za wynagrodzeniem, na zasadach określonych w odrębnej umowie. Ustalając wysokość wynagrodzenia należy stosować stawki opłat za usługi magazynowania paliw gazowych ustalone w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się magazynowaniem tych paliw.

Art. 4d. [Obowiązki przedsiębiorstwa zajmującego się transportem wydobytego gazu ziemnego]

1. Przedsiębiorstwo zajmujące się transportem wydobytego gazu ziemnego jest obowiązane, przestrzegając zasad bezpieczeństwa, warunków eksploatacji podłączonych źródeł, realizacji zawartych umów w zakresie sprzedaży wydobywanych kopalin oraz uwzględniając dostępną albo możliwą do uzyskania przepustowość sieci gazociągów kopalnianych i wymogi ochrony środowiska, zapewniać odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług transportu gazu ziemnego siecią gazociągów kopalnianych do miejsca ich dostarczenia wybranego przez odbiorcę lub przez przedsiębiorstwo zajmujące się sprzedażą paliw gazowych; świadczenie usług transportu gazu ziemnego odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.
2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do tych części sieci gazociągów kopalnianych i instalacji, które są używane do lokalnej działalności wydobywczej na obszarze złoża, gdzie jest wydobywany gaz ziemny.

3. Przedsiębiorstwo zajmujące się transportem wydobytego gazu ziemnego może odmówić świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

1) występują niezgodności:

- a) parametrów technicznych sieci gazociągów kopalnianych z parametrami technicznymi sieci lub instalacji, które miałyby być podłączone do sieci gazociągów kopalnianych, lub
- b) parametrów jakościowych transportowanego gazu ziemnego z parametrami jakościowymi gazu ziemnego mającego być przedmiotem usługi transportu gazu ziemnego

- których usunięcie nie jest technicznie lub ekonomicznie uzasadnione, albo

2) świadczenie usług transportu gazu ziemnego:

- a) mogłoby spowodować obniżenie obecnego lub planowanego wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, dla potrzeb których wybudowano te gazociągi kopalniane, lub
- b) uniemożliwiłoby zaspokojenie uzasadnionych potrzeb właściciela lub użytkownika sieci gazociągów kopalnianych lub przedsiębiorstwa zajmującego się transportem wydobytego gazu ziemnego w zakresie jego transportu lub uzdatniania.

Art. 4e. [Obowiązki przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego przy użyciu instalacji skroplonego gazu ziemnego jest obowiązane, jeżeli jest to konieczne ze względów technicznych lub ekonomicznych, zapewniać odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług polegających na skraplaniu gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego; świadczenie tych usług odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do terminali skroplonego gazu ziemnego przeznaczonych do magazynowania tego gazu.

Art. 4e¹. [Czynności podejmowane wyłącznie przez operatorów systemu]

Usługi przesyłania, dystrybucji, magazynowania paliw gazowych, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego mogą być świadczone wyłącznie odpowiednio przez operatora systemu przesyłowego, operatora systemu dystrybucyjnego, operatora systemu magazynowania paliw gazowych, operatora systemu skraplania gazu ziemnego lub operatora systemu połączonego.

Art. 4e². ⁶

(uchylony).

Art. 4f. [Odmowa świadczenia usług]

1. Świadczenie usług, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1, nie może obniżać niezawodności dostarczania i jakości paliw gazowych lub energii poniżej poziomu określonego w odrębnych przepisach oraz powodować niekorzystnej zmiany cen lub stawek opłat za dostarczane paliwa gazowe lub energię i zakresu ich dostarczania odbiorcom przyłączonym do sieci, a także uniemożliwiać wywiązywanie się przez przedsiębiorstwa energetyczne z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.
2. Przepisów art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1 nie stosuje się do świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, magazynowania tych paliw i skraplania gazu ziemnego odbiorcom, jeżeli te paliwa lub energia byłyby dostarczane z systemu gazowego lub systemu elektroenergetycznego innego państwa, które nie nałożyło obowiązku świadczenia tych usług na działające w tym państwie przedsiębiorstwa, lub gdy odbiorca, do którego paliwa gazowe lub energia elektryczna miałyby być dostarczane, nie jest uznany za odbiorcę uprawnionego do korzystania z tych usług w tym państwie.
3. W przypadku odmowy świadczenia usług, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1, z powodu nieuznania odbiorcy za uprawnionego do wyboru sprzedawcy w jednym z dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może, na uzasadniony wniosek odbiorcy lub sprzedawcy, zwrócić się, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw energii, do Komisji Europejskiej o zobowiązanie państwa, w którym odmówiono świadczenia tych usług, do realizacji żądanej usługi.

Art. 4g. [Powiadomienie o odmowie świadczenia usług]

1. W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne lub przedsiębiorstwo zajmujące się transportem wydobytego gazu ziemnego za pomocą sieci gazociągów kopalnianych odmówi zawarcia umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego, jest ono obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz zainteresowany podmiot, podając uzasadnienie odmowy.
2. W przypadku odmowy zawarcia umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej operator systemu elektroenergetycznego, na żądanie podmiotu występującego o jej zawarcie, przedstawia temu podmiotowi istotne informacje o działaniach, jakie należy podjąć, aby wzmocnić sieć w celu umożliwienia zawarcia tej umowy; za opracowanie informacji może być pobrana opłata odzwierciedlająca koszty jej przygotowania.

Art. 4h. [Odmowa świadczenia usług przez przedsiębiorstwo energetyczne wchodzące w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne wchodzące w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo może odmówić świadczenia usługi przesyłania, dystrybucji lub transportu gazu

ziemnego, usługi magazynowania lub usługi skraplania gazu ziemnego, jeżeli świadczenie tych usług może spowodować dla przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo trudności finansowe lub ekonomiczne związane z realizacją zobowiązań wynikających z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu, lub gdy świadczenie tych usług uniemożliwia wywiązanie się przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne wchodzące w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, które odmówiło świadczenia usługi przesyłania, dystrybucji lub transportu gazu ziemnego, usługi magazynowania lub usługi skraplania gazu ziemnego, z powodów określonych w ust. 1, powinno niezwłocznie wystąpić z wnioskiem do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o czasowe zwolnienie z obowiązków określonych w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1 lub ograniczenie tych obowiązków, podając uzasadnienie odmowy.

3. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie uzasadnionego wniosku, o którym mowa w ust. 2, może, w drodze decyzji, czasowo zwolnić z obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1, nałożonych na przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem, dystrybucją lub transportem gazu ziemnego, magazynowaniem, skraplaniem lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego lub ograniczyć te obowiązki.

4. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, podejmując decyzję, o której mowa w ust. 3, bierze pod uwagę:

- 1) ogólną sytuację finansową przedsiębiorstwa, o którym mowa w ust. 1;
- 2) daty zawarcia umów i warunki, na jakich umowy zostały zawarte;
- 3) wpływ postanowień umów na sytuację finansową przedsiębiorstwa, o którym mowa w ust. 1, oraz odbiorców;
- 4) stopień rozwoju konkurencji na rynku paliw gazowych;
- 5) realizację obowiązków wynikających z ustawy;
- 6) podjęte działania mające na celu umożliwienie świadczenia usług, o których mowa w ust. 1;
- 7) wpływ tej decyzji na prawidłowe funkcjonowanie i rozwój rynku paliw gazowych;
- 8) stopień połączeń systemów gazowych i ich współdziałanie.

5. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po uwzględnieniu wniosku przedsiębiorstwa energetycznego niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o zajętym stanowisku do wniosku, o którym mowa w ust. 2; wraz z powiadomieniem przekazuje informacje dotyczące zajętego stanowiska.

6. W przypadku zgłoszenia przez Komisję Europejską poprawek do stanowiska, o którym mowa w ust. 5, lub wniosku o jego zmianę, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zajmuje stanowisko do poprawek lub wniosku Komisji Europejskiej w terminie 28 dni od dnia otrzymania poprawek lub wniosku.

7. Uzgodnione z Komisją Europejską stanowisko do wniosku przedsiębiorstwa energetycznego stanowi podstawę do wydania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzji, o której mowa w ust. 3.

8. Decyzję, o której mowa w ust. 3, wraz z uzasadnieniem Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza niezwłocznie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

Art. 4i. [Zwolnienie przedsiębiorstwa z obowiązku świadczenia usług]

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na uzasadniony wniosek przedsiębiorstwa energetycznego może, w drodze decyzji, zwolnić, na czas określony, przedsiębiorstwo to z obowiązków świadczenia usług, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 i art. 4e ust. 1, przedkładania taryf do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 47 ust. 1, spełniania kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a i wydać zgodę na powierzenie przez to przedsiębiorstwo pełnienia obowiązków operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 9h ust. 3 pkt 2, gdy świadczenie tych usług będzie się odbywać z wykorzystaniem gazociągu międzysystemowego, instalacji magazynowej lub instalacji skroplonego gazu ziemnego, których budowa nie została ukończona do dnia 4 sierpnia 2003 r. lub została rozpoczęta po tym dniu, zwanych dalej "nową infrastrukturą".

2. Zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, można udzielić, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) nowa infrastruktura ma wpływ na zwiększenie konkurencyjności w zakresie dostarczania paliw gazowych oraz bezpieczeństwa ich dostarczania;
- 2) ze względu na ryzyko związane z budową nowej infrastruktury, bez udzielenia zwolnienia budowa ta nie byłaby podjęta;
- 3) nowa infrastruktura jest lub będzie własnością podmiotu niezależnego, przynajmniej pod względem formy prawnej, od operatora systemu gazowego, w którym to systemie nowa infrastruktura została lub zostanie zbudowana;
- 4) na użytkowników nowej infrastruktury są nałożone opłaty za korzystanie z tej infrastruktury;
- 5) zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, nie spowoduje pogorszenia warunków konkurencji i efektywności funkcjonowania rynku paliw gazowych w Unii Europejskiej lub systemu gazowego, w którym nowa infrastruktura została lub zostanie zbudowana.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do infrastruktury, której budowę ukończono do dnia 4 sierpnia 2003 r., jeżeli po tym dniu zostały lub zostaną w niej dokonane zmiany umożliwiające znaczny wzrost zdolności przesyłowej tej infrastruktury lub rozwój nowych źródeł zaopatrzenia w paliwa gazowe.

3a. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki określa, na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego ubiegającego się o zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, lub z urzędu, zasady udostępnienia zdolności przesyłowej nowej infrastruktury lub infrastruktury, o której mowa w ust. 3, uwzględniające sposób:

- 1) zarządzania i alokacji zdolności przesyłowej tej infrastruktury, w tym podawania do publicznej wiadomości informacji o dostępnej zdolności przesyłowej dla zainteresowanych podmiotów;

2) sprzedaży niewykorzystanej zdolności przesyłowej tej infrastruktury;

3) umożliwienia obrotu zarezerwowanymi zdolnościami przesyłowymi.

3b. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, bierze pod uwagę wyniki udostępnienia zdolności przesyłowej nowej infrastruktury lub infrastruktury, o której mowa w ust. 3, przeprowadzonego zgodnie z zasadami, o których mowa w ust. 3a.

4. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, rozpatrując wniosek, o którym mowa w ust. 1, bierze pod uwagę niedyskryminacyjny dostęp do nowej infrastruktury lub infrastruktury, o której mowa w ust. 3, okres, na jaki zawarto umowy o wykorzystanie tej infrastruktury, zwiększenie zdolności przesyłowej, okres planowanej eksploatacji infrastruktury oraz uwarunkowania krajowe w tym zakresie.

5. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy nowej infrastruktury lub infrastruktury, o której mowa w ust. 3, która znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zajmuje stanowisko do tego wniosku, po uzgodnieniu z właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej, biorąc pod uwagę opinię przedłożoną przez Agencję do spraw Współpracy Organów Regulacji Energetyki, zwaną dalej "Agencją".

5a. W przypadku niezgodnienia stanowiska, o którym mowa w ust. 5, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej lub w przypadku uzgodnienia z tymi organami przekazania wniosku do Agencji w celu jego rozpatrzenia, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazuje ten wniosek Agencji.

5b. Termin, o którym mowa w ust. 5a, może ulec przedłużeniu o 3 miesiące na wspólny wniosek właściwych organów zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej, za zgodą Agencji.

6. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazuje Komisji Europejskiej wniosek, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po jego otrzymaniu. Po rozpatrzeniu tego wniosku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki powiadamia Komisję Europejską o zajętych stanowiskach; do powiadomienia dołącza informacje dotyczące:

1) powodów zwolnienia z obowiązków wymienionych w ust. 1 wraz z uzasadnieniem, łącznie z danymi finansowymi uzasadniającymi to zwolnienie albo powodów odmowy udzielenia zwolnienia;

2) analizy wpływu zwolnienia z obowiązków wymienionych w ust. 1 na konkurencyjność i sprawne funkcjonowanie rynku paliw gazowych;

3) okresu, na jaki udzielono zwolnienia z obowiązków wymienionych w ust. 1;

4) wielkości udziału zdolności infrastruktury objętej zwolnieniem z obowiązków wymienionych w ust. 1, w odniesieniu do całkowitej zdolności tej infrastruktury;

5) przebiegu i wyników uzgodnień z właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej;

6) wpływu nowej infrastruktury lub zmian w infrastrukturze, o której mowa w ust. 3, na dywersyfikację dostaw gazu.

7. W przypadku zgłoszenia przez Komisję Europejską poprawek do stanowiska, o którym mowa w ust. 6, lub wniosku o jego zmianę, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zajmuje stanowisko do poprawek lub wniosku Komisji Europejskiej, w terminie 28 dni od dnia otrzymania poprawek lub wniosku i uzgadnia stanowisko z Komisją Europejską.
8. Uzgodnione z Komisją Europejską stanowisko do wniosku przedsiębiorstwa energetycznego lub decyzja Agencji w przedmiocie rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 5a, stanowią podstawę do wydania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzji, o której mowa w ust. 1.
9. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, odrębnie dla każdej nowej infrastruktury lub infrastruktury, o której mowa w ust. 3; w decyzji określa się wielkość udziału zdolności przesyłowej infrastruktury objętej zwolnieniem z obowiązków wymienionych w ust. 1 w odniesieniu do całkowitej zdolności przesyłowej tej infrastruktury, zakres zwolnienia, warunki, których spełnienie jest niezbędne do uzyskania zwolnienia oraz okres, na jaki udzielono zwolnienia.
10. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wraz z uzasadnieniem Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza niezwłocznie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

Art. 4j. [Wybór i zmiana sprzedawcy paliw gazowych lub energii]

1. Odbiorca paliw gazowych lub energii ma prawo zakupu tych paliw lub energii od wybranego przez siebie sprzedawcy.
2. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników systemu, umożliwia odbiorcy paliw gazowych lub energii przyłączonemu do jego sieci zmianę sprzedawcy paliw gazowych lub energii, na warunkach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 lub 3.
3. Odbiorca końcowy może wypowiedzieć umowę zawartą na czas nieoznaczony, na podstawie której przedsiębiorstwo energetyczne dostarcza temu odbiorcy paliwa gazowe lub energię, bez ponoszenia kosztów, składając do przedsiębiorstwa energetycznego pisemne oświadczenie. Odbiorca, który wypowiedział umowę, jest obowiązany pokryć należności za pobrane paliwo gazowe lub energię oraz świadczone usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii.
- 3a. Odbiorca końcowy może wypowiedzieć umowę zawartą na czas oznaczony, na podstawie której przedsiębiorstwo energetyczne dostarcza temu odbiorcy paliwa gazowe lub energię, bez ponoszenia kosztów i odszkodowań innych niż wynikające z treści umowy, składając do przedsiębiorstwa energetycznego pisemne oświadczenie.
4. Umowa, na podstawie której przedsiębiorstwo energetyczne dostarcza paliwa gazowe lub energię elektryczną odbiorcy tych paliw lub energii w gospodarstwie domowym, ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie tego odbiorcy dotarło do przedsiębiorstwa energetycznego. Odbiorca ten może wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy.
5. Sprzedawca paliw gazowych dokonujący sprzedaży tych paliw odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, lub sprzedawca energii dokonujący jej sprzedaży odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej jest obowiązany

zamieszczać na stronach internetowych oraz udostępniać do publicznego wglądu w swojej siedzibie informacje o cenach sprzedaży paliw gazowych lub energii oraz warunkach ich stosowania.

6. Operator systemu przesyłowego oraz operator systemu dystrybucyjnego są obowiązani umożliwić odbiorcy paliw gazowych lub energii elektrycznej zmianę sprzedawcy, nie później niż w terminie 21 dni od dnia poinformowania właściwego operatora o zawarciu umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej z nowym sprzedawcą.

7. Dotychczasowy sprzedawca jest obowiązany dokonać rozliczeń z odbiorcą, który skorzystał z prawa do zmiany sprzedawcy, nie później niż w okresie 42 dni od dnia dokonania tej zmiany. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego są obowiązani przekazać dotychczasowemu i nowemu sprzedawcy dane dotyczące ilości zużytych przez odbiorcę paliw gazowych lub energii elektrycznej, w terminie umożliwiającym dotychczasowemu sprzedawcy dokonanie rozliczeń z odbiorcą.

Rozdział 2

Dostarczanie paliw i energii

Art. 5. [Umowy na dostarczanie paliw gazowych lub energii]

1. Dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu.

1a. Dostarczanie energii elektrycznej do punktu ładowania w ogólnodostępnej stacji ładowania odbywa się na podstawie:

- 1) umowy o świadczenie usług dystrybucji tej energii, zawieranej przez operatora ogólnodostępnej stacji ładowania w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;
- 2) umowy sprzedaży tej energii zawieranej z dostawcą usług ładowania.

2. Umowy, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać co najmniej:

- 1) umowa sprzedaży - postanowienia określające: miejsce dostarczenia paliw gazowych lub energii do odbiorcy i ilość tych paliw lub energii w podziale na okresy umowne, moc umowną oraz warunki wprowadzania jej zmian, cenę lub grupę taryfową stosowane w rozliczeniach i warunki wprowadzania zmian tej ceny i grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, wysokość bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;
- 2) umowa o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii - postanowienia określające: moc umowną i warunki wprowadzania jej zmian, ilość przesyłanych paliw gazowych lub energii w podziale na okresy umowne, miejsca dostarczania paliw gazowych lub energii do sieci i ich odbioru z sieci, standardy jakościowe, warunki zapewnienia niezawodności i ciągłości dostarczania paliw

gazowych lub energii, stawki opłat lub grupę taryfową stosowane w rozliczeniach oraz warunki wprowadzania zmian tych stawek i grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, parametry techniczne paliw gazowych lub energii oraz wysokość bonifikaty za niedotrzymanie tych parametrów oraz standardów jakościowych obsługi odbiorców, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;

3) umowa o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych - postanowienia określające: moc umowną i warunki wprowadzania jej zmian, ilość paliw gazowych, miejsce, okres i sposób ich przechowywania, stawkę opłat lub grupę taryfową stosowane w rozliczeniach i warunki wprowadzania zmian tej stawki i grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;

4) umowa o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego - postanowienia określające: moc umowną i warunki wprowadzania jej zmian, ilość skraplanego gazu ziemnego lub regazyfikowanego skroplonego gazu ziemnego, stawkę opłat określoną w taryfie, warunki wprowadzania zmian tej stawki, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.

2a. Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, której stroną jest użytkownik systemu niebędący podmiotem odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe, powinna zawierać także, w przypadku gdy użytkownikiem systemu jest:

1) odbiorca - oznaczenie:

a) wybranego przez odbiorcę sprzedawcy, z którym ma zawartą umowę sprzedaży energii elektrycznej, oraz zasady zmiany tego sprzedawcy; wybrany sprzedawca musi mieć zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci odbiorca ten jest przyłączony,

b) podmiotu będącego dla odbiorcy sprzedawcą i zgodę tego odbiorcy na zawarcie przez operatora systemu dystrybucyjnego umowy sprzedaży energii elektrycznej z tym sprzedawcą, na jego rzecz i w jego imieniu, w przypadku zaprzestania dostarczania tej energii przez wybranego przez odbiorcę sprzedawcę;

2) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej i przyłączone do sieci dystrybucyjnej - oznaczenie przez to przedsiębiorstwo podmiotu odpowiedzialnego za jego bilansowanie handlowe, który ma zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci przyłączone jest to przedsiębiorstwo, oraz zasady zmiany tego podmiotu;

3) sprzedawca:

a) oznaczenie przez sprzedawcę podmiotu odpowiedzialnego za jego bilansowanie handlowe, który ma zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci przyłączeni są odbiorcy, z którymi sprzedawca ma zawarte umowy sprzedaży energii elektrycznej, oraz zasady zmiany tego podmiotu,

b) sposób przekazywania danych pomiarowych o ilości zużytej energii elektrycznej przez odbiorców, z którymi sprzedawca ma zawarte umowy sprzedaży energii elektrycznej.

2b. Umowa sprzedaży energii elektrycznej, której stroną jest odbiorca niebędący podmiotem odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe, powinna zawierać także sposób:

1) określania niezbilansowania energii elektrycznej oraz jego rozliczania odpowiednio według:

a) grafiku indywidualnego przedstawiającego zbiór danych o planowanej realizacji umowy sprzedaży energii elektrycznej oddzielnie dla poszczególnych okresów rozliczeniowych centralnego mechanizmu bilansowania handlowego, zwanego dalej "grafikiem handlowym", oraz rzeczywistego poboru energii elektrycznej lub

b) standardowego profilu zużycia oraz rzeczywiście pobranej energii elektrycznej;

2) zgłaszania grafików handlowych.

3. Dostarczanie paliw gazowych lub energii może odbywać się na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii, zwanej dalej "umową kompleksową"; umowa kompleksowa dotycząca dostarczania paliw gazowych może zawierać także postanowienia umowy o świadczenie usług magazynowania tych paliw, a w przypadku ciepła, jeżeli jest ono kupowane od innych przedsiębiorstw energetycznych, powinna także określać warunki stosowania cen i stawek opłat obowiązujących w tych przedsiębiorstwach.

4. Umowa kompleksowa może zawierać także postanowienia umowy sprzedaży paliw gazowych lub energii, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii lub umowy o świadczenie usług magazynowania tych paliw, zawartych przez sprzedawcę na rzecz i w imieniu odbiorcy końcowego z przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się przesyłaniem, dystrybucją paliw gazowych lub energii lub magazynowaniem tych paliw.

4a. Umowa sprzedaży, umowa o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych, a także umowa kompleksowa powinny zawierać postanowienia określające maksymalne dopuszczalne ograniczenia w poborze tych paliw.

4b. Umowa sprzedaży oraz umowa kompleksowa, których stroną jest odbiorca paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, powinny określać strony umowy i zawierać także informacje o:

1) prawach tego odbiorcy, w tym sposobie wnoszenia skarg i rozstrzygania sporów;

2) możliwości uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia awarii urządzeń, instalacji lub sieci gazowej, lub elektroenergetycznej;

3) miejscu i sposobie zapoznania się, z mającymi zastosowanie, obowiązującymi taryfami, w tym opłatami za utrzymanie systemu gazowego albo elektroenergetycznego.

5. Projekty umów, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, lub projekty wprowadzenia zmian w zawartych umowach, z wyjątkiem zmian cen lub stawek opłat określonych w zatwierdzonych taryfach, powinny być niezwłocznie przesłane odbiorcy; jeżeli w zawartych umowach mają być wprowadzone zmiany, wraz z projektem zmienianej umowy należy przesłać pisemną informację o prawie do wypowiedzenia umowy.

6. Sprzedawca paliw gazowych lub energii powinien powiadomić odbiorców, w sposób przejrzysty i zrozumiały, o podwyżce cen lub stawek opłat za dostarczane paliwa gazowe lub energię określonych w zatwierdzonych taryfach, w ciągu jednego okresu rozliczeniowego od dnia tej podwyżki.

6a. Sprzedawca energii elektrycznej informuje swoich odbiorców o strukturze paliw zużytych lub innych nośników energii służących do wytworzenia energii elektrycznej sprzedanej przez niego w poprzednim roku kalendarzowym oraz o miejscu, w którym są dostępne informacje o wpływie wytwarzania tej energii na środowisko, co najmniej w zakresie emisji dwutlenku węgla i radioaktywnych odpadów.

6b. W przypadku energii elektrycznej kupowanej na giełdzie towarowej lub importowanej z systemu elektroenergetycznego państw niebędących członkami Unii Europejskiej, informacje o strukturze paliw zużytych lub innych nośników energii służących do wytworzenia energii elektrycznej mogą być sporządzone na podstawie zbiorczych danych dotyczących udziału poszczególnych rodzajów źródeł energii elektrycznej, w których energia ta została wytworzona w poprzednim roku kalendarzowym.

6c. Sprzedawca energii elektrycznej informuje swojego odbiorcę o ilości energii elektrycznej zużytej przez tego odbiorcę w poprzednim roku oraz o miejscu, w którym są dostępne informacje o przeciętnym zużyciu energii elektrycznej dla danej grupy przyłączeniowej odbiorców, środkach poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz. 831) i efektywnych energetycznie urządzeniach technicznych.

6d. Sprzedawca paliw gazowych lub energii elektrycznej informuje odbiorcę tych paliw lub energii w gospodarstwie domowym o jego prawach, w tym sposobie wnoszenia skarg i rozstrzygania sporów.

6e. Sprzedawca paliw gazowych lub energii elektrycznej dostarcza odbiorcy tych paliw lub energii w gospodarstwie domowym kopię zbioru praw konsumenta energii oraz zapewnia jego publiczny dostęp. Przez zbiór praw konsumenta energii rozumie się dokument sporządzany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki we współpracy z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie wytycznych Komisji Europejskiej w konsultacji z krajowymi organami regulacyjnymi, organizacjami konsumentów, partnerami społecznymi, przedsiębiorstwami energetycznymi oraz innymi zainteresowanymi stronami, zawierający praktyczne informacje o prawach konsumentów energii elektrycznej i paliw gazowych.

6f. Kopię zbioru praw konsumenta energii, o którym mowa w ust. 6e, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki.

7. Umowy, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, powinny zawierać także postanowienia określające sposób postępowania w razie utraty przez odbiorcę możliwości wywiązywania się z obowiązku zapłaty za dostarczone paliwa gazowe lub energię lub usługi związane z ich dostarczaniem.

8. Sprzedawca energii elektrycznej jest obowiązany przechowywać dane o umowach zawartych z operatorem systemu przesyłowego oraz dane o derywatach elektroenergetycznych i umowach sprzedaży energii elektrycznej zawartych z

przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, przez okres co najmniej 5 lat, od dnia zawarcia tych umów.

9. Sprzedawca paliw gazowych jest obowiązany przechowywać dane o umowach zawartych z operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu dystrybucyjnego, operatorem systemu magazynowania paliw gazowych lub operatorem systemu skraplania gazu ziemnego oraz dane o derywatach gazowych i umowach sprzedaży paliw gazowych zawartych z przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami gazowymi, przez okres co najmniej 5 lat, od dnia zawarcia tych umów.

10. Dane, o których mowa w ust. 8 i 9, zawierają w szczególności informacje dotyczące:

- 1) podmiotu, z którym zawarto umowę;
- 2) okresu, na jaki umowa została zawarta;
- 3) ilości sprzedanych paliw gazowych lub energii elektrycznej;
- 4) zasad rozliczeń;
- 5) terminu realizacji umowy;
- 6) nierozliczonych umów, derywatów elektroenergetycznych i derywatów gazowych.

11. Sprzedawca paliw gazowych lub energii elektrycznej przekazuje niezwłocznie dane, o których mowa w ust. 8 i 9, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, na ich wniossek, w związku z zadaniami wykonywanymi przez te organy.

12. ⁷ Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek zainteresowanego podmiotu, może udostępnić informacje, o których mowa w ust. 8 i 9, z wyjątkiem danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419).

13. Przepisu ust. 12 nie stosuje się do informacji o instrumentach finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 5a. [Prawo do korzystania z usługi powszechnej]

1. Sprzedawca z urzędu jest obowiązany do zapewnienia świadczenia usługi kompleksowej i do zawarcia umowy kompleksowej, na zasadach równoprawnego traktowania, z odbiorcą paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy i przyłączonym do sieci przedsiębiorstwa energetycznego wskazanego w koncesji sprzedawcy z urzędu.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia ze sprzedawcą z urzędu umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej w celu dostarczania tych paliw lub energii odbiorcy paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, któremu sprzedawca z urzędu jest obowiązany zapewnić świadczenie usługi kompleksowej.

3. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła jest obowiązane do zawarcia umowy kompleksowej z odbiorcą końcowym przyłączonym do sieci ciepłowniczej tego przedsiębiorstwa na wniosek tego odbiorcy.

4. Odbiorca paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym może zrezygnować z usługi kompleksowej świadczonej przez sprzedawcę z urzędu. Odbiorca paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, który zrezygnuje z usługi kompleksowej, zachowując przewidziany w umowie okres jej wypowiedzenia, nie może być obciążony przez sprzedawcę z urzędu żadnymi dodatkowymi kosztami z tego tytułu.

Art. 5b. [Przejęcie praw i obowiązków wynikających z umów kompleksowych, koncesji i taryf dla energii elektrycznej]

1. Umowa, na podstawie której przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję operatora systemu dystrybucyjnego sprzedaje energię elektryczną do odbiorcy końcowego oraz świadczy usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, z mocy prawa, z dniem wyodrębnienia z tego przedsiębiorstwa jego części niezwiązanej z działalnością dystrybucyjną i wniesienia jej, przed dniem 1 lipca 2007 r., jako wkładu niepieniężnego na pokrycie kapitału zakładowego innego przedsiębiorstwa, staje się umową, której stronami są: przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną do którego wniesiono wkład niepieniężny oraz odbiorca energii elektrycznej.

2. Dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, jest dzień wniesienia wkładu niepieniężnego, o którym mowa w ust. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne pełniące funkcję operatora systemu dystrybucyjnego powiadamia niezwłocznie Prezesa URE o dniu wyodrębnienia.

3. Za zobowiązania wynikające z umowy, na podstawie której przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję operatora systemu dystrybucyjnego dostarcza energię elektryczną do odbiorcy końcowego, powstałe przed dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, odpowiadają solidarnie przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję operatora systemu dystrybucyjnego, z którego wyodrębniono część niezwiązaną z działalnością dystrybucyjną i przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1.

4. Odbiorca końcowy może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, na zasadach i w trybie określonym w art. 4j ust. 3 i 4.

5. Przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo pełniące funkcję operatora systemu dystrybucyjnego w terminie 3 miesięcy od dnia wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, poinformuje odbiorców końcowych przyłączonych do swojej sieci dystrybucyjnej o wyodrębnieniu jego części niezwiązanej z działalnością dystrybucyjną oraz możliwościach, skutkach i terminie złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 4.

Art. 5b¹. [Przejęcie praw i obowiązków wynikających z umów kompleksowych, koncesji i taryf dla paliw gazowych]

1. Umowa, na podstawie której przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49b ust. 1, dostarcza gaz ziemny wysokometanowy odbiorcy, który odebrał na jej podstawie z sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej w każdym punkcie nie więcej niż 25 mln m³ tego gazu

w roku poprzedzającym dzień wyodrębnienia, z dniem wyodrębnienia z tego przedsiębiorstwa jego zorganizowanej części i wniesienia jej jako wkładu niepieniężnego na pokrycie kapitału zakładowego innego przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami gazowymi, staje się z mocy prawa umową, której stronami są: przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami gazowymi, do którego wniesiono wkład niepieniężny oraz odbiorca tego paliwa.

2. Dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, jest dzień wniesienia wkładu niepieniężnego, o którym mowa w ust. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49b ust. 1, informuje niezwłocznie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o dniu wyodrębnienia.

3. Za zobowiązania wynikające z umów, o których mowa w ust. 1, powstałe przed dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, odpowiadają solidarnie przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49b ust. 1, z którego wyodrębniono zorganizowaną część, o której mowa w ust. 1, oraz przedsiębiorstwo energetyczne do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1.

4. Odbiorca, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 5, może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, bez ponoszenia kosztów lub odszkodowań, składając pisemne oświadczenie do przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem paliwami gazowymi do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1. Umowa ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym oświadczenie odbiorcy dotarło do tego przedsiębiorstwa energetycznego.

5. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49b ust. 1, z którego wyodrębniono zorganizowaną część, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia tego wyodrębnienia informuje odbiorców o tym wyodrębnieniu oraz o możliwości, skutkach i terminie złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 4.

6. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi, do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1, wstępuje z dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, w wynikające z przepisów podatkowych prawa i obowiązki przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 49b ust. 1, pozostające w związku ze składnikami majątku wchodzącymi w skład wkładu niepieniężnego. Przepis art. 93d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

7. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi, do którego wniesiono wkład niepieniężny, o którym mowa w ust. 1, wstępuje z dniem wyodrębnienia, o którym mowa w ust. 1, we wszelkie prawa i obowiązki wynikające z decyzji wydanych na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229, 1089 i 1132) dotyczące umów, o których mowa w ust. 1.

8. Przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio do umów, których przedmiotem jest:

- 1) gaz ziemny zaazotowany, przy czym wskazane w ust. 1 ilości gazu ziemnego wysokometanowego przelicza się na odpowiednie ilości gazu ziemnego zaazotowanego,

na podstawie minimalnych wartości ciepła spalania określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1;

2) gaz propan-butan, przy czym wskazane w ust. 1 ilości gazu ziemnego wysokometanowego przelicza się na odpowiednie ilości gazu propan-butan, na podstawie minimalnych wartości ciepła spalania określonych w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 49b ust. 1, obowiązującej w dniu wyodrębnienia.

9. Przepisów ust. 1-7 nie stosuje się do umów, których przedmiotem jest skroplony gaz ziemny, sprężony gaz ziemny lub umów, na podstawie których odbiorcy nabywają gaz wyłącznie w celu dalszej odsprzedaży, a także do umów zawartych z operatorem systemu przesyłowego gazowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego gazowego.

10. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49b ust. 1, z którego wyodrębniono zorganizowaną część, o której mowa w ust. 1, jest obowiązane sprzedawać gaz ziemny wysokometanowy na zasadach określonych w art. 49b ust. 1 na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127, 1089 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138) lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w sposób zapewniający publiczny, równy dostęp do tego gazu.

Art. 5c. [Dodatek energetyczny]

1. Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny.

2. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłaszanej na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. d.

3. Wysokość limitu, o którym mowa w ust. 2, wynosi:

- 1) 900 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną;
- 2) 1250 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób;
- 3) 1500 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

4. Minister właściwy do spraw energii ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

Art. 5d. [Wniosek o przyznanie dodatku energetycznego]

Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej.

Art. 5e. [Wysokość i termin wypłaty dodatku energetycznego]

1. Dodatek energetyczny wypłaca się odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłaca się do dnia 30 stycznia danego roku.
2. Dodatek energetyczny wynosi miesięcznie 1/12 kwoty rocznej dodatku energetycznego ogłaszanej przez ministra właściwego do spraw energii, na podstawie art. 5c ust. 4.

Art. 5f. [Wypłata dodatku energetycznego; finansowanie wypłat]

1. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy.
2. Gminy otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej.
3. Przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację wypłat dodatku energetycznego, uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

Art. 5g. [Przekazanie dotacji na wypłatę dodatków energetycznych]

1. Wojewodowie przekazują dotacje gminom w granicach kwot określonych na ten cel w budżecie państwa.
2. Gmina składa wojewodzie wnioski o przyznanie dotacji co kwartał, w terminie do 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał.
3. Wojewoda przedstawia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wnioski o zwiększenie budżetu, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał; wniosek na pierwszy kwartał wojewoda przedstawia w terminie do dnia 10 stycznia danego roku.
4. Dotacje na dany kwartał są przekazywane gminom przez wojewodę, na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 2, w miesięcznych ratach. Nadpłata dotacji za kwartał może być zaliczana na poczet dotacji należnej w kwartale następnym, z wyjątkiem nadpłaty za dany rok, która podlega przekazaniu na rachunek właściwego urzędu wojewódzkiego, w terminie do dnia 20 stycznia następnego roku.
5. Jeżeli w wyniku połączenia lub podziału gmin nastąpiły zmiany w podstawie obliczania kwoty dotacji, wojewoda uwzględnia te zmiany od pierwszego dnia następnego miesiąca po ich wejściu w życie.
6. Gmina przedstawia wojewodzie, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po kwartale, rozliczenie dotacji sporządzone narastająco za okres od dnia 1 stycznia do dnia kończącego dany kwartał, z tym że zapotrzebowanie na dotację ustala się jako sumę tego zapotrzebowania obliczonego odrębnie dla każdego kwartału.
7. Wojewodowie przedstawiają ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych zbiorcze rozliczenie dotacji do końca miesiąca następującego po każdym kwartale.

Art. 6. [Czynności kontrolne podejmowane przez przedsiębiorstwa energetyczne]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii przeprowadza kontrolę legalności pobierania

paliw lub energii, kontrolę układów pomiarowo-rozliczeniowych, dotrzymania zawartych umów oraz prawidłowości rozliczeń, zwaną dalej "kontrolą".

2. Kontrolę przeprowadzają osoby upoważnione przez przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, zwane dalej "kontrolującymi". Kontrolujący doręcza kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz okazuje legitymację służbową.

3. W razie nieobecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymacja służbowa mogą być okazane innemu pracownikowi kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132 oraz z 2018 r. poz. 398) lub przywołanemu świadkowi. W takim przypadku upoważnienie doręcza się niezwłocznie kontrolowanemu, nie później jednak niż trzeciego dnia od dnia wszczęcia kontroli.

4. Kontrolujący mają prawo:

1) wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń, gdzie jest przeprowadzana kontrola, o ile przepisy innych ustaw nie stanowią inaczej;

2) przeprowadzać, w ramach kontroli, niezbędne przeglądy urządzeń będących własnością przedsiębiorstwa energetycznego, wykonywać prace związane z ich eksploatacją lub naprawą oraz przeprowadzać ich badania i pomiary;

3) zbierać i zabezpieczać dowody dotyczące nielegalnego pobierania paliw lub energii, a także naruszania przez odbiorcę warunków używania układu pomiarowo-rozliczeniowego oraz warunków umowy zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym.

5. Przebieg przeprowadzonej kontroli kontrolujący przedstawia w protokole kontroli.

6. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

1) wskazanie nazwy albo imienia i nazwiska oraz adresu kontrolowanego;

2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;

3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolującego;

4) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;

5) opis stanu faktycznego ustalonego w trakcie kontroli;

6) opis załączników;

7) informację o pouczeniu kontrolowanego o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

7. Materiał dowodowy zgromadzony w toku kontroli stanowi załącznik do protokołu kontroli.

8. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania kontroli, wzory protokołów kontroli i upoważnień do kontroli oraz wzór legitymacji, mając na uwadze sprawne przeprowadzanie kontroli.

9. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, powinno określać w szczególności:

1) przedmiot kontroli;

2) szczegółowe uprawnienia kontrolujących;

3) tryb przeprowadzania kontroli.

Art. 6a. [Przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne może zainstalować przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy służący do rozliczeń za dostarczane paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło, jeżeli odbiorca:

- 1) co najmniej dwukrotnie w ciągu kolejnych 12 miesięcy zwlekał z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi przez okres co najmniej jednego miesiąca;
- 2) nie ma tytułu prawnego do nieruchomości, obiektu lub lokalu, do którego są dostarczane paliwa gazowe, energia elektryczna lub ciepło;
- 3) użytkuje nieruchomość, obiekt lub lokal w sposób uniemożliwiający cykliczne sprawdzanie stanu układu pomiarowo-rozliczeniowego.

2. Koszty zainstalowania układu pomiarowo-rozliczeniowego, o którym mowa w ust. 1, ponosi przedsiębiorstwo energetyczne.

3. W razie braku zgody odbiorcy na zainstalowanie układu pomiarowo-rozliczeniowego, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo energetyczne może wstrzymać dostarczanie energii elektrycznej lub rozwiązać umowę sprzedaży energii.

Art. 6b. [Wstrzymanie dostarczania paliw gazowych lub energii]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii może wstrzymać, z zastrzeżeniem art. 6c, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli:

- 1) w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że nastąpiło nielegalne pobieranie paliw lub energii;
- 2) odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi, co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na żądanie sprzedawcy paliw gazowych lub energii wstrzymuje, z zastrzeżeniem art. 6c, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub za pobrane paliwo gazowe lub energię, co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności.

3. Przedsiębiorstwo energetyczne, któremu odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub za pobrane paliwo gazowe lub energię, powiadamia na piśmie odbiorcę paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym o zamiarze wstrzymania dostarczania paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli odbiorca ten nie ureguluje zaległych i bieżących należności w okresie 14 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia.

4. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, wstrzymuje dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub środowiska.

5. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane niezwłocznie wznowić dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła wstrzymanego z powodów, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, jeżeli ustaną przyczyny uzasadniające wstrzymanie ich dostarczania.
6. Przepisów ust. 1 pkt 2 i ust. 2 nie stosuje się do obiektów służących obronności państwa.

Art. 6c. [Złożenie reklamacji dotyczącej dostarczania paliw gazowych lub energii]

1. W przypadku, gdy odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym złoży do przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 6b ust. 3, reklamację dotyczącą dostarczania paliw gazowych lub energii, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w art. 6b ust. 3, dostarczania paliw gazowych lub energii nie wstrzymuje się do czasu rozpatrzenia reklamacji.

1a. Prosumentowi będącemu konsumentem w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny przysługuje prawo złożenia do przedsiębiorstwa energetycznego reklamacji dotyczącej przyłączenia mikroinstalacji, rozliczania i dystrybucji tej energii.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane rozpatrzyć reklamację, w terminie 14 dni od dnia jej złożenia. Jeżeli reklamacja nie została rozpatrzona w tym terminie, uważa się, że została uwzględniona.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne nie uwzględniło reklamacji, a odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym, w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia o nieuwzględnieniu reklamacji, wystąpił do Koordynatora, o którym mowa w art. 31a, z wnioskiem o rozwiązanie sporu w tym zakresie, dostarczania paliw gazowych lub energii nie wstrzymuje się do czasu rozwiązania sporu przez tego Koordynatora.

4. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne nie uwzględniło reklamacji prosumenta będącego konsumentem, prosument ten może wystąpić, w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia o nieuwzględnieniu reklamacji, do Koordynatora, o którym mowa w art. 31a, z wnioskiem o rozwiązanie sporu w tym zakresie.

Art. 6d. [Wznowienie dostarczania paliw gazowych lub energii po otrzymaniu reklamacji]

1. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne wstrzymało dostarczanie paliw gazowych lub energii odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym, a odbiorca ten złożył reklamację na wstrzymanie dostarczania paliw gazowych lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane wznowić dostarczanie paliw gazowych lub energii w terminie 3 dni od dnia otrzymania reklamacji i kontynuować dostarczanie paliw gazowych lub energii do czasu jej rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy reklamacja, o której mowa w ust. 1, nie została pozytywnie rozpatrzona przez przedsiębiorstwo energetyczne i odbiorca wymieniony w ust. 1, wystąpił do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o rozpatrzenie sporu w tym zakresie, przedsiębiorstwo, o

którym mowa w ust. 1, jest obowiązane kontynuować dostarczanie paliw gazowych lub energii do czasu wydania decyzji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku, gdy wstrzymanie dostarczania paliw gazowych lub energii nastąpiło z przyczyn, o których mowa w art. 6b ust. 4, albo rozwiązania sporu przez Koordynatora, o którym mowa w art. 31a, na niekorzyść odbiorcy.

Art. 6e. [Instalacja przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego po złożeniu wniosku o rozpatrzenie sporu przez Koordynatora do spraw negocjacji lub przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki]

W przypadku wystąpienia przez odbiorcę, o którym mowa w art. 6c ust. 1, z wnioskiem o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem, o którym mowa w art. 31a, albo z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 6b ust. 1, może zainstalować przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy temu odbiorcy. Koszt zainstalowania tego układu ponosi przedsiębiorstwo energetyczne.

Art. 6f. [Instalacja przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego na wniosek odbiorcy wrażliwego]

1. W przypadku gdy odbiorca wrażliwy paliw gazowych lub energii elektrycznej złoży wniosek w przedsiębiorstwie energetycznym zajmującym się dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej o zainstalowanie przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego, przedsiębiorstwo to jest obowiązane zainstalować taki układ, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

2. Koszty zainstalowania przedpłatowego układu pomiarowo-rozliczeniowego ponosi przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1.

Art. 7. [Przyłączenie do sieci energetycznej]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania i przyłączania, w pierwszej kolejności, instalacji odnawialnego źródła energii, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci lub przyłączenia w pierwszej kolejności instalacji odnawialnego źródła energii, jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy.

1a. Przepis ust. 1 w zakresie przyłączenia do sieci w pierwszej kolejności stosuje się także do infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego.

2. Umowa o przyłączenie do sieci powinna zawierać co najmniej postanowienia określające: termin realizacji przyłączenia, wysokość opłaty za przyłączenie, miejsce rozgraniczenia własności sieci przedsiębiorstwa energetycznego i instalacji podmiotu przyłączanego, zakres robót niezbędnych przy realizacji przyłączenia, wymagania dotyczące lokalizacji układu

miarowo-rozliczeniowego i jego parametrów, harmonogram przyłączenia, warunki udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, przewidywany termin zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie paliw gazowych lub energii, ilości paliw gazowych lub energii przewidzianych do odbioru, moc przyłączeniową, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie, oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.

2a. Umowa o przyłączenie do sieci instalacji odnawialnego źródła energii oprócz postanowień wskazanych w ust. 2, powinna również zawierać postanowienia określające, że:

- 1) termin dostarczenia po raz pierwszy do sieci energii elektrycznej wytworzonej w tej instalacji, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż 48 miesięcy, a w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej do wytworzenia energii elektrycznej energię wiatru na morzu - 120 miesięcy, od dnia zawarcia tej umowy;
- 2) niedostarczenie po raz pierwszy do sieci energii elektrycznej wytworzonej w tej instalacji we wskazanym w umowie o przyłączenie terminie jest podstawą wypowiedzenia umowy o przyłączenie.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 zdanie pierwsze, nie dotyczy przypadku, gdy ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane.

3a. Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci składa wniosek o określenie warunków przyłączenia do sieci, zwanych dalej "warunkami przyłączenia", w przedsiębiorstwie energetycznym, do którego sieci ubiega się o przyłączenie.

3b. Wniosek o określenie warunków przyłączenia zawiera w szczególności oznaczenie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, określenie nieruchomości, obiektu lub lokalu, o których mowa w ust. 3, oraz informacje niezbędne do zapewnienia spełnienia wymagań określonych w art. 7a.

4. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane do spełniania technicznych warunków dostarczania paliw gazowych lub energii określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 oraz w odrębnych przepisach i koncesji.

5. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20.

6. Budowę i rozbudowę odcinków sieci służących do przyłączenia instalacji należących do podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci zapewnia przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, umożliwiając ich wykonanie zgodnie z zasadami konkurencji także innym przedsiębiorcom zatrudniającym pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu w tym zakresie.

7. Podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci dzieli się na grupy, biorąc pod uwagę parametry sieci, standardy jakościowe paliw gazowych lub energii oraz rodzaj i wielkość przyłączanych urządzeń, instalacji i sieci.
8. Za przyłączenie do sieci pobiera się opłatę ustaloną na podstawie następujących zasad:
- 1) za przyłączenie do sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej gazowej wysokich ciśnień oraz do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i nie wyższym niż 110 kV, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się na podstawie jednej czwartej rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia;
 - 2) za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej gazowej innej niż wymieniona w pkt 1, sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz sieci ciepłowniczej, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się w oparciu o stawki opłat zawarte w taryfie, kalkulowane na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów, określonych w planie rozwoju, o którym mowa w art. 16; stawki te mogą być kalkulowane w odniesieniu do wielkości mocy przyłączeniowej, jednostki długości odcinka sieci służącego do przyłączenia lub rodzaju tego odcinka;
 - 3) za przyłączenie źródeł współpracujących z siecią oraz sieci przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii pobiera się opłatę ustaloną na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia, z wyłączeniem:
 - a) instalacji odnawialnego źródła energii o mocy elektrycznej zainstalowanej nie wyższej niż 5 MW oraz jednostek kogeneracji o mocy elektrycznej zainstalowanej poniżej 1 MW, za których przyłączenie pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów,
 - b) mikroinstalacji, za której przyłączenie do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej nie pobiera się opłaty;
 - 4) za przyłączenie infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego oraz ogólnodostępnych stacji ładowania:
 - a) do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i nie wyższym niż 110 kV opłatę ustala się na podstawie jednej szesnastej rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia,
 - b) do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV opłatę ustala się w oparciu o stawki opłat zawarte w taryfie, kalkulowane na podstawie jednej szesnastej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów, określonych w planie rozwoju, o którym mowa w art. 16; stawki te mogą być kalkulowane w odniesieniu do wielkości mocy przyłączeniowej, jednostki długości odcinka sieci służącego do przyłączenia lub rodzaju tego odcinka;
 - 5) nie pobiera się opłat za przyłączenie do sieci instalacji zarządzania popytem, która spełnia wymagania określone w instrukcji, o której mowa w art. 9g, operatora systemu przesyłowego i operatora systemu dystrybucyjnego, do którego sieci instalacja ta jest przyłączana.

8¹. Przez realizację przyłączenia urządzeń, instalacji lub sieci do sieci elektroenergetycznej lub do sieci ciepłowniczej rozumie się budowę odcinka lub elementu sieci służącego do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu ubiegającego się o ich przyłączenie do sieci elektroenergetycznej lub do sieci ciepłowniczej, z pozostałą częścią sieci.

8a. Podmiot ubiegający się o przyłączenie źródła do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV wnosi zaliczkę na poczet opłaty za przyłączenie do sieci, zwaną dalej "zaliczką", w wysokości 30 zł za każdy kilowat mocy przyłączeniowej określonej we wniosku o określenie warunków przyłączenia, z zastrzeżeniem ust. 8b.

8b. Wysokość zaliczki nie może być wyższa niż wysokość przewidywanej opłaty za przyłączenie do sieci i nie wyższa niż 3 000 000 zł. W przypadku gdy wysokość zaliczki przekroczy wysokość opłaty za przyłączenie do sieci, różnica między wysokością wniesionej zaliczki a wysokością tej opłaty podlega zwrotowi wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia zaliczki.

8c. Zaliczkę wnosi się w ciągu 14 dni od dnia złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

8d. Do wniosku o określenie warunków przyłączenia podmiot, o którym mowa w ust. 8a, dołącza w szczególności, w przypadku przyłączania do sieci źródeł innych niż mikroinstalacje:

1) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu, decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla nieruchomości określonej we wniosku, jeżeli jest ona wymagana na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym albo

2) decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej wydaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2017 r. poz. 552 i 1566), w przypadku budowy obiektu energetyki jądrowej, albo

3) pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2205 oraz z 2018 r. poz. 317), w przypadku budowy źródła w polskim obszarze morskim;

4) dokument potwierdzający tytuł prawny podmiotu do korzystania z nieruchomości, na której jest planowana inwestycja określona we wniosku z wyłączeniem źródeł lokalizowanych w polskim obszarze morskim.

8d¹. Wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej lub pozwolenie na wznoszenie i wykorzystanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich powinny potwierdzać dopuszczalność lokalizacji danego źródła na terenie objętym planowaną inwestycją.

8d². W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej odmówi przyłączenia do sieci instalacji odnawialnego źródła

energii z powodu braku technicznych warunków przyłączenia wynikających z braku niezbędnych zdolności przesyłowych sieci, w terminie proponowanym przez podmiot ubiegający się o przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii, przedsiębiorstwo energetyczne określa planowany termin oraz warunki wykonania niezbędnej rozbudowy lub modernizacji sieci, a także określa termin przyłączenia.

8d³. W przypadku braku technicznych lub ekonomicznych warunków przyłączenia w zakresie mocy przyłączeniowej określonej we wniosku o określenie warunków przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej powiadamia podmiot ubiegający się o przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii o wielkości dostępnej mocy przyłączeniowej, dla jakiej mogą być spełnione te warunki. Jeżeli podmiot ten, w terminie 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia:

- 1) wyraził zgodę na taką wielkość mocy przyłączeniowej, przedsiębiorstwo to wydaje warunki przyłączenia;
- 2) nie wyraził zgody na taką wielkość mocy przyłączeniowej, przedsiębiorstwo to odmawia wydania warunków przyłączenia.

Bieg terminu, o którym mowa w ust. 8g, ulega zawieszeniu do czasu otrzymania zgody od podmiotu ubiegającego się o przyłączenie.

8d⁴. W przypadku gdy podmiot, ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, jest przyłączony do sieci jako odbiorca końcowy, a moc zainstalowana mikroinstalacji, o przyłączenie której ubiega się ten podmiot, nie jest większa niż określona w wydanych warunkach przyłączenia, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji, złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym, do sieci którego ma być ona przyłączona, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego. W innym przypadku przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie do sieci. Koszt instalacji układu zabezpieczającego i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

8d⁵. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 8d⁴, zawiera w szczególności:

- 1) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej oraz określenie rodzaju i mocy mikroinstalacji;
- 2) informacje niezbędne do zapewnienia spełnienia przez mikroinstalację wymagań technicznych i eksploatacyjnych, o których mowa w art. 7a.

8d⁶. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 8d⁴, podmiot ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej jest obowiązany dołączyć oświadczenie następującej treści: "Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że posiadam tytuł prawny do nieruchomości na której jest planowana inwestycja oraz do mikroinstalacji określonej w zgłoszeniu.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

8d⁷. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej:

- 1) potwierdza złożenie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 8d⁴, odnotowując datę jego złożenia;

- 2) jest obowiązane dokonać przyłączenia do sieci mikroinstalacji na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 8d⁴, w terminie 30 dni od dokonania tego zgłoszenia.
- 8d⁸. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej jest obowiązane określić w warunkach przyłączenia przewidywany harmonogram przyłączania instalacji odnawialnego źródła energii, uwzględniający poszczególne etapy rozbudowy sieci, a także zestawienie planowanych prac.
- 8d⁹. Przyłączane mikroinstalacje muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne określone w art. 7a ust. 1. Szczegółowe warunki przyłączenia, wymagania techniczne oraz warunki współpracy mikroinstalacji z systemem elektroenergetycznym określają przepisy wydane na podstawie art. 9 ust. 3.
- 8d¹⁰. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego może ograniczyć pracę lub odłączyć od sieci mikroinstalację o mocy zainstalowanej większej niż 10 kW przyłączoną do sieci tego operatora w przypadku, gdy wytwarzanie energii elektrycznej w tej mikroinstalacji stanowi zagrożenie bezpieczeństwa pracy tej sieci. Uwzględniając stopień zagrożenia bezpieczeństwa pracy poszczególnych obszarów sieci, operator w pierwszej kolejności ogranicza proporcjonalnie do mocy zainstalowanej pracę mikroinstalacji albo odłącza ją od sieci. Po ustaniu stanu zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci operator jest obowiązany niezwłocznie przywrócić stan poprzedni.
- 8e. W przypadku urządzeń, instalacji lub sieci przyłączanych bezpośrednio do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV sporządza się ekspertyzę wpływu tych urządzeń, instalacji lub sieci na system elektroenergetyczny, z wyjątkiem przyłączanych jednostek wytwórczych o łącznej mocy zainstalowanej nie większej niż 2 MW, lub urządzeń odbiorcy końcowego o łącznej mocy przyłączeniowej nie większej niż 5 MW. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej zapewnia sporządzenie ekspertyzy.
- 8f. Koszty wykonania ekspertyzy, o której mowa w ust. 8e, uwzględnia się odpowiednio w nakładach, o których mowa w ust. 8 pkt 1 i 3.
- 8g. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, jest obowiązane wydać warunki przyłączenia w terminie:
- 1) 30 dni od dnia złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia przez wnioskodawcę przyłączanego do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV, a w przypadku przyłączania źródła - od dnia wniesienia zaliczki;
 - 2) 150 dni od dnia złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia przez wnioskodawcę przyłączanego do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV, a w przypadku przyłączania źródła - od dnia wniesienia zaliczki.
- 8h. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej powinno potwierdzić pisemnie złożenie przez wnioskodawcę wniosku, określając w szczególności datę złożenia wniosku.
- 8i. Warunki przyłączenia są ważne dwa lata od dnia ich doręczenia. W okresie ważności warunki przyłączenia stanowią warunkowe zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej.
- 8j. W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne:

- 1) odmówi wydania warunków przyłączenia lub zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie z powodu braku technicznych lub ekonomicznych warunków przyłączenia, jest obowiązane niezwłocznie zwrócić pobraną zaliczkę;
- 2) wyda warunki przyłączenia po terminie, o którym mowa w ust. 8g, jest obowiązane do wypłaty odsetek od wniesionej zaliczki liczonych za każdy dzień zwłoki w wydaniu tych warunków;
- 3) wyda warunki przyłączenia, które będą przedmiotem sporu między przedsiębiorstwem energetycznym a podmiotem ubiegającym się o ich wydanie i spór zostanie rozstrzygnięty na korzyść tego podmiotu, jest obowiązane zwrócić pobraną zaliczkę wraz z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia zaliczki do dnia jej zwrotu, o ile nie nastąpi przyłączenie.

8k. Stopę odsetek, o których mowa w ust. 8j, przyjmuje się w wysokości równej rentowności pięcioletnich obligacji skarbowych emitowanych na najbliższy dzień poprzedzający dzień 30 czerwca roku, w którym złożono wniosek o wydanie warunków przyłączenia, według danych opublikowanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Główny Urząd Statystyczny.

8l. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej jest obowiązane sporządzać informacje dotyczące:

- 1) podmiotów ubiegających się o przyłączenie źródeł do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV, lokalizacji przyłączeń, mocy przyłączeniowej, rodzaju instalacji, dat wydania warunków przyłączenia, zawarcia umów o przyłączenie do sieci i rozpoczęcia dostarczania energii elektrycznej,
- 2) wartości łącznej dostępnej mocy przyłączeniowej dla źródeł, a także planowanych zmian tych wartości w okresie kolejnych 5 lat od dnia ich publikacji, dla całej sieci przedsiębiorstwa o napięciu znamionowym powyżej 1 kV z podziałem na stacje elektroenergetyczne lub ich grupy wchodzące w skład sieci o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym; wartość łącznej mocy przyłączeniowej jest pomniejszana o moc wynikającą z wydanych i ważnych warunków przyłączenia źródeł do sieci elektroenergetycznej

- z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych. Informacje te przedsiębiorstwo aktualizuje co najmniej raz na kwartał, uwzględniając dokonaną rozbudowę i modernizację sieci oraz realizowane i będące w trakcie realizacji przyłączenia oraz zamieszcza na swojej stronie internetowej.

9. W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne odmówi przyłączenia do sieci z powodu braku warunków ekonomicznych, o których mowa w ust. 1, za przyłączenie do sieci przedsiębiorstwo to może ustalić opłatę w wysokości uzgodnionej z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie do sieci w umowie o przyłączenie do sieci; przepisów ust. 8 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a nie stosuje się.

10. Koszty wynikające z nakładów na realizację przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie, w zakresie, w jakim zostały pokryte wpływami z opłat za przyłączenie do sieci, o których mowa w ust. 8 i 9, nie stanowią podstawy do ustalania w taryfie stawek opłat za przesyłanie lub dystrybucję paliw gazowych lub energii.

11. W umowie o przyłączenie do sieci ciepłowniczej mogą być ustalone niższe stawki opłat za przyłączenie do sieci niż ustalone na podstawie zasad określonych w ust. 8, a w przypadku o którym mowa w art. 7b ust. 1, nie pobiera się opłaty za przyłączenie do sieci.

12. Przyłączany podmiot jest obowiązany umożliwić przedsiębiorstwu energetycznemu, o którym mowa w ust. 1, w obrębie swojej nieruchomości budowę i rozbudowę sieci w zakresie niezbędnym do realizacji przyłączenia oraz udostępnić pomieszczenia lub miejsca na zainstalowanie układów pomiarowych, na warunkach określonych w umowie o świadczenie usługi przyłączenia do sieci.

13. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane powiadomić przyłączany podmiot o planowanych terminach prac wymienionych w ust. 12 z wyprzedzeniem umożliwiającym przyłączanemu podmiotowi przygotowanie nieruchomości lub pomieszczeń do przeprowadzenia i odbioru tych prac.

14. Przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek wydać, na wniosek zainteresowanego, oświadczenie, o którym mowa w przepisach prawa budowlanego, o zapewnieniu dostaw paliw gazowych lub energii oraz warunkach przyłączenia obiektu budowlanego do sieci.

Art. 7a. [Wymagania techniczne i eksploatacyjne dla urządzeń przyłączanych do sieci]

1. Przyłączane do sieci urządzenia, instalacje i sieci podmiotów ubiegających się o przyłączenie muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające:

- 1) bezpieczeństwo funkcjonowania systemu gazowego, systemu elektroenergetycznego albo sieci ciepłowniczej oraz współpracujących z tą siecią urządzeń lub instalacji służących do wytwarzania lub odbioru ciepła, zwanych dalej "systemem ciepłowniczym";
- 2) zabezpieczenie systemu gazowego, systemu elektroenergetycznego albo systemu ciepłowniczego przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci;
- 3) zabezpieczenie przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci przed uszkodzeniami w przypadku awarii lub wprowadzenia ograniczeń w poborze lub dostarczaniu paliw gazowych lub energii;
- 4) dotrzymanie w miejscu przyłączenia urządzeń, instalacji i sieci parametrów jakościowych paliw gazowych i energii;
- 5) spełnianie wymagań w zakresie ochrony środowiska, określonych w odrębnych przepisach;
- 6) możliwość dokonywania pomiarów wielkości i parametrów niezbędnych do prowadzenia ruchu sieci oraz rozliczeń za pobrane paliwa lub energię.

2. Urządzenia, instalacje i sieci, o których mowa w ust. 1, muszą spełniać także wymagania określone w odrębnych przepisach, w szczególności: przepisach prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o systemie oceny zgodności oraz w przepisach dotyczących technologii wytwarzania paliw gazowych lub energii i rodzaju stosowanego paliwa.

3. Budowa gazociągu bezpośredniego lub linii bezpośredniej wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, uzyskania zgody Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki; zgoda jest udzielana w drodze decyzji.

4. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, udzielając zgody, o której mowa w ust. 3, uwzględnia:

- 1) wykorzystanie zdolności przesyłowych istniejącej sieci gazowej lub sieci elektroenergetycznej;
- 2) odmowę świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej istniejącą siecią gazową lub siecią elektroenergetyczną podmiotowi występującemu o uzyskanie zgody oraz nieuwzględnienie złożonej przez niego skargi na tę odmowę.

Art. 7b. [Obowiązek wyposażenia obiektu w instalację odnawialnego źródła ciepła; obowiązek przyłączenia obiektu do sieci ciepłowniczej]

1. Podmiot posiadający tytuł prawny do korzystania z obiektu, który nie jest przyłączony do sieci ciepłowniczej lub wyposażony w indywidualne źródło ciepła oraz w którym przewidywana szczytowa moc cieplna instalacji i urządzeń do ogrzewania tego obiektu wynosi nie mniej niż 50 kW, zlokalizowanego na terenie, na którym istnieją techniczne warunki dostarczania ciepła z efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, zapewnia efektywne energetycznie wykorzystanie lokalnych zasobów paliw i energii przez:

- 1) wyposażenie obiektu w indywidualną instalację odnawialnego źródła ciepła, źródło ciepła użytkowego w kogeneracji lub źródło ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych albo
- 2) przyłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej

- chyba że przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła odmówiło wydania warunków przyłączenia do sieci albo dostarczanie ciepła do tego obiektu z sieci ciepłowniczej lub z indywidualnej instalacji odnawialnego źródła ciepła, źródła ciepła użytkowego w kogeneracji lub źródła ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych zapewnia mniejszą efektywność energetyczną aniżeli z innego indywidualnego źródła ciepła, które może być wykorzystane do dostarczania ciepła do tego obiektu.

2. Obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie stosuje się, jeżeli ceny ciepła stosowane przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem ciepła i dostarczające ciepło do sieci, o której mowa w ust. 1, są równe lub wyższe od obowiązującej średniej ceny sprzedaży ciepła, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. c, dla źródła ciepła zużywającego tego samego rodzaju paliwo.

3. Efektywność energetyczną dostarczania ciepła, o której mowa w ust. 1, określa się na podstawie audytu, o którym mowa w art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

4. Przez efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy rozumie się system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do wytwarzania ciepła lub chłodu wykorzystuje się co najmniej w:

- 1) 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub
- 2) 50% ciepło odpadowe, lub
- 3) 75% ciepło pochodzące z kogeneracji, lub
- 4) 50% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1-3.

Art. 8. [Spory rozstrzygane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki]

1. W sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, w tym dotyczących zwiększenia mocy przyłączeniowej, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych, umowy, o której mowa w art. 4c ust. 3, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz umowy kompleksowej, oraz w przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii, odmowy przyłączenia w pierwszej kolejności instalacji odnawialnego źródła energii, a także odmowy przyłączenia mikroinstalacji, nieprzyłączenia mikroinstalacji pomimo upływu terminu, o którym mowa w art. 7 ust. 8d⁷ pkt 2, nieuzasadnionego ograniczenia pracy lub odłączenia od sieci mikroinstalacji, rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.
2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może wydać na wniosek jednej ze stron postanowienie, w którym określa warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 9. [Delegacja ustawowa - szczegółowe warunki funkcjonowania systemów: gazowego, elektroenergetycznego, ciepłowniczego]

1. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki funkcjonowania systemu gazowego, biorąc pod uwagę: bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tego systemu, równoprawne traktowanie użytkowników systemu gazowego, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:
 - 1) kryteria podziału na grupy podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci;
 - 2) warunki przyłączenia do sieci, w tym wymagania techniczne w zakresie przyłączania do sieci instalacji skroplonego gazu ziemnego, instalacji magazynowych, sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych oraz gazociągów bezpośrednich;
 - 3) sposób prowadzenia obrotu paliwami gazowymi;
 - 4) warunki świadczenia usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego, prowadzenia ruchu sieciowego i eksploatacji sieci oraz korzystania z systemu gazowego i połączeń międzysystemowych;
 - 5) zakres, warunki i sposób bilansowania systemu gazowego oraz prowadzenia z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania paliw gazowych dostarczonych i pobranych z systemu;
 - 6) zakres, warunki i sposób zarządzania ograniczeniami w systemie gazowym;

- 7) warunki współpracy pomiędzy operatorami systemów gazowych, w tym z innymi przedsiębiorstwami energetycznymi, w zakresie prowadzenia ruchu sieciowego oraz postępowania w sytuacjach awaryjnych;
 - 8) parametry jakościowe paliw gazowych i standardy jakościowe obsługi odbiorców;
 - 9) sposób załatwiania reklamacji.
3. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, biorąc pod uwagę: bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tego systemu, równoprawne traktowanie użytkowników systemu elektroenergetycznego, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach.
4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, powinno określać w szczególności:
- 1) kryteria podziału na grupy podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci;
 - 2) warunki przyłączenia do sieci, w tym wymagania techniczne w zakresie przyłączania do sieci urządzeń wytwórczych, sieci dystrybucyjnych, urządzeń odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz linii bezpośrednich;
 - 3) sposób prowadzenia obrotu energią elektryczną oraz procedurę zmiany sprzedawcy;
 - 4) warunki świadczenia usług przesyłania, dystrybucji energii elektrycznej, prowadzenia ruchu sieciowego, eksploatacji sieci oraz korzystania z systemu elektroenergetycznego i połączeń międzysystemowych;
 - 5) zakres, warunki i sposób bilansowania systemu elektroenergetycznego oraz prowadzenia z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu;
 - 6) zakres, warunki i sposób zarządzania ograniczeniami systemowymi;
 - 7) sposób koordynacji planowania rozwoju systemu elektroenergetycznego;
 - 8) warunki współpracy pomiędzy operatorami systemów elektroenergetycznych, w tym z innymi przedsiębiorstwami energetycznymi, w zakresie prowadzenia ruchu sieciowego, zarządzania przepływami i dysponowania mocą jednostek wytwórczych oraz postępowania w sytuacjach awaryjnych;
 - 9) zakres i sposób przekazywania informacji między przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami;
 - 10) zakres i sposób przekazywania odbiorcom przez sprzedawcę informacji o strukturze paliw zużywanych do wytwarzania energii elektrycznej sprzedanej przez sprzedawcę w poprzednim roku;
 - 11) sposób informowania odbiorców przez sprzedawcę o miejscu, w którym są dostępne informacje o wpływie wytwarzania energii elektrycznej sprzedanej przez sprzedawcę w poprzednim roku na środowisko, co najmniej w zakresie emisji dwutlenku węgla i radioaktywnych odpadów;
 - 12) parametry jakościowe energii elektrycznej i standardy jakościowe obsługi odbiorców;
 - 13) sposób załatwiania reklamacji;
 - 14) zakres i sposób udostępniania użytkownikom sieci i operatorom innych systemów elektroenergetycznych, z którymi system przesyłowy jest połączony, informacji o:

a) warunkach świadczenia usług przesyłania energii elektrycznej niezbędnych do uzyskania dostępu do sieci przesyłowej, korzystania z tej sieci i krajowego systemu elektroenergetycznego oraz pracy krajowego systemu elektroenergetycznego, w tym w szczególności dotyczących realizacji obrotu transgranicznego, zarządzania siecią i bilansowania systemu, planowanych wyłączeniach jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci przesyłowej oraz jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych przyłączonych do koordynowanej sieci 110 kV, a także o ubytkach mocy tych jednostek wytwórczych,

b) ofertach bilansujących składanych dla jednostek wytwórczych, o których mowa w lit. a;

15) zakres i sposób informowania odbiorcy przez sprzedawcę o ilości zużytej przez tego odbiorcę energii elektrycznej w poprzednim roku oraz sposób informowania o miejscu, w którym są dostępne informacje o przykładowym zużyciu energii elektrycznej dla danej grupy przyłączeniowej odbiorców, środkach poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 6c, i charakterystykach technicznych efektywnych energetycznie urządzeń.

5. (uchylony).

6. (uchylony).

7. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki funkcjonowania systemów ciepłowniczych, biorąc pod uwagę: bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tych systemów, równoprawne traktowanie odbiorców ciepła, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach.

8. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, powinno określać w szczególności:

1) kryteria podziału na grupy podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci;

2) warunki przyłączenia do sieci, w tym wymagania techniczne w zakresie przyłączania do sieci urządzeń wytwórczych i instalacji odbiorców;

3) sposób prowadzenia obrotu ciepłem;

4) warunki świadczenia usług przesyłania, dystrybucji ciepła, prowadzenia ruchu sieciowego i eksploatacji sieci;

5) zakres i sposób przekazywania informacji między przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami;

6) parametry jakościowe nośnika ciepła i standardy jakościowe obsługi odbiorców;

7) sposób załatwiania reklamacji.

9. Minister właściwy do spraw energii, w odniesieniu do paliw gazowych i energii elektrycznej, powiadamia Komisję Europejską co 2 lata, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku, o wszelkich zmianach w działaniach mających na celu realizację obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska oraz o wpływie tych zmian na konkurencję krajową i międzynarodową.

Art. 9a. [Obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej]

1. Odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, w zakresie określonym w ust. 11, są obowiązani:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 15, obliczoną w sposób określony w ust. 10.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, wykonują:

- 1) odbiorca przemysłowy, który w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji tego obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej oraz złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 3;
- 2) przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w pkt 1;
- 3) odbiorca końcowy, inny niż odbiorca przemysłowy, o którym mowa w pkt 1, będący członkiem giełdy w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub członkiem rynku organizowanego przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez ten podmiot;
- 4) odbiorca końcowy, inny niż odbiorca przemysłowy, o którym mowa w pkt 1, będący członkiem giełdowej izby rozrachunkowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych przez niego poza giełdą towarową lub rynkiem, o których mowa w pkt 3, będących przedmiotem rozliczeń prowadzonych w ramach tej izby przez spółkę prowadzącą giełdową izbę rozrachunkową, przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 5) towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w art. 2 pkt 8 i 9 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych na zlecenie odbiorców końcowych, innych niż odbiorcy przemysłowi, o których mowa w pkt 1, na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany.

3. Odbiorca przemysłowy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, składa Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki oświadczenie potwierdzające zużycie nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej, w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji obowiązku.

4. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki sporządza wykaz odbiorców przemysłowych, którzy złożyli oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, i ogłasza go w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok realizacji obowiązku.

5. Odbiorca przemysłowy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku realizacji obowiązku, przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki:

1) informację o wysokości wykonanego obowiązku, o którym mowa w ust. 1, oraz ilości zakupionej energii elektrycznej na własny użytek w roku realizacji obowiązku;

2) oświadczenie następującej treści:

"Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że dane zawarte w informacji, o której mowa w art. 9a ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, są zgodne z prawdą."; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Przez odbiorcę przemysłowego rozumie się odbiorcę końcowego którego przeważającą działalnością gospodarczą jest działalność określona w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) i oznaczona następującymi kodami: 0510; 0729; 0811; 0891; 0893; 0899; 1032; 1039; 1041; 1062; 1104; 1106; 1310; 1320; 1394; 1395; 1411; 1610; 1621; 1711; 1712; 1722; 1920; 2012; 2013; 2014; 2015; 2016; 2017; 2060; 2110; 2221; 2222; 2311; 2312; 2313; 2314; 2319; 2320; 2331; 2342; 2343; 2349; 2399; 2410; 2420; 2431; 2432; 2434; 2441; 2442; 2443; 2444; 2445; 2446; 2720; 3299; 2011; 2332; 2351; 2352; 2451; 2452; 2453; 2454; 2611; 2680; 3832.

7. Przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na obrót energią elektryczną, w terminie miesiąca od zakończenia roku kalendarzowego, w którym zakupiło energię elektryczną w wyniku transakcji zawartej za pośrednictwem towarowego domu maklerskiego lub domu maklerskiego na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, jest obowiązane do przekazania towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklaracji o ilości energii elektrycznej zakupionej w wyniku tej transakcji i zużytej na własny użytek oraz przeznaczonej do dalszej odsprzedaży.

8. Deklaracja, o której mowa w ust. 7, stanowi podstawę wykonania przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obowiązków, o których mowa w ust. 1.

9. Realizacja zlecenia nabycia energii elektrycznej na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski może nastąpić po złożeniu przez składającego zlecenie zabezpieczenia na pokrycie kosztów wykonania przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obowiązków, o których mowa w ust. 1, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 3. Wysokość zabezpieczenia oraz sposób jego złożenia określa umowa zawarta między towarowym domem maklerskim lub domem maklerskim a składającym zlecenie.

10. Opłatę zastępczą, o której mowa w ust. 1 pkt 2, oblicza się według wzoru:

$$Ozs = Ozg \times Eog + Ozk \times Eok + Ozm \times Eom,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

Ozs - opłatę zastępczą, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wyrażoną w złotych,

Ozg - jednostkową opłatę zastępczą, nie niższą niż 15% i nie wyższą niż 110% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b, wyrażoną w złotych za 1 MWh,

Eog - ilość energii elektrycznej równą różnicy między ilością energii elektrycznej wynikającą z zakresu obowiązku określonego w ust. 11 dla jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1, a ilością energii elektrycznej wynikającą ze świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1, umorzonych obowiązującym podmiotom, w terminie, o którym mowa w art. 9m ust. 14, wyrażoną w MWh,

Ozk - jednostkową opłatę zastępczą, nie niższą niż 5% i nie wyższą niż 40% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b, wyrażoną w złotych za 1 MWh,

Eok - ilość energii elektrycznej równą różnicy między ilością energii elektrycznej wynikającą z zakresu obowiązku określonego w ust. 11 dla jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2, a ilością energii elektrycznej wynikającą ze świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2, umorzonych obowiązującemu podmiotowi, w terminie, o którym mowa w art. 9m ust. 14, wyrażoną w MWh,

Ozm - jednostkową opłatę zastępczą, nie niższą niż 30% i nie wyższą niż 120% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b, wyrażoną w złotych za 1 MWh,

Eom - ilość energii elektrycznej równą różnicy między ilością energii elektrycznej wynikającą z zakresu obowiązku określonego w ust. 11 dla jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a, a ilością energii elektrycznej wynikającą ze świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a, umorzonych obowiązującym podmiotom, w terminie, o którym mowa w art. 9m ust. 14, wyrażoną w MWh.

11. Zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej, o którym mowa w ust. 1, określa się:

1) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1, na poziomie:

- a) 3,9% w 2014 r.,
- b) 4,9% w 2015 r.,
- c) 6,0% w 2016 r.,
- d) 7,0% w 2017 r.,
- e) 8,0% w 2018 r.;

2) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a, na poziomie:

- a) 1,1% w 2014 r.,
- b) 1,3% w 2015 r.,
- c) 1,5% w 2016 r.,
- d) 1,8% w 2017 r.,
- e) 2,3% w 2018 r.;

3) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2, na poziomie 23,2% w każdym roku, począwszy od 2014 r. do 2018 r.

12. Zakres obowiązku, o którym mowa w ust. 11, określa minimalny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z uzyskanych i umorzonych świadectw pochodzenia z kogeneracji lub z uiszczonej opłaty zastępczej, odniesiony do:

- 1) dokonanego zakupu energii elektrycznej przez odbiorców przemysłowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1;
- 2) całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w pkt 1, przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym;
- 3) dokonanego zakupu energii elektrycznej na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w transakcjach zawieranych we własnym imieniu przez odbiorców końcowych, o których mowa w ust. 2 pkt 3;
- 4) dokonanego zakupu energii elektrycznej przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w art. 2 pkt 8 i 9 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych na zlecenie odbiorców końcowych, innych niż odbiorcy przemysłowi, o których mowa w pkt 1.

13. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ustala jednostkowe opłaty zastępcze oznaczone symbolami Ozg, Ozk i Ozm, o których mowa w ust. 10, na podstawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b, z roku poprzedzającego rok ustalenia jednostkowych opłat zastępczych, biorąc pod uwagę:

- 1) ilość energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji;
- 2) różnicę między kosztami wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji a cenami sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym;
- 3) poziom cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych;
- 4) poziom zagospodarowania dostępnych ilości metanu uwalnianego i ujmowanego przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego oraz gazu uzyskiwanego z przetwarzania biomasy w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 3 pkt 20.

14. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki jednostkowe opłaty zastępcze oznaczone symbolami Ozg, Ozk i Ozm, o których mowa w ust. 10, do dnia 31 maja każdego roku, obowiązujące w roku następnym.

15. Opłata zastępcza, o której mowa w ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

16. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, oraz szczegółowy zakres obowiązku potwierdzania danych, o których mowa w art. 91 ust. 8, w tym:

- 1) sposób obliczania:
 - a) średniorocznej sprawności przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w kogeneracji,

- b) ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji,
 - c) ilości ciepła użytkowego w kogeneracji,
 - d) oszczędności energii pierwotnej uzyskanej w wyniku zastosowania kogeneracji w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego,
- 2) sposoby wykorzystania ciepła użytkowego w kogeneracji przyjmowanego do obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1,
- 3) referencyjne wartości sprawności dla wytwarzania rozdzielonego, oddzielnie dla energii elektrycznej i ciepła, służące do obliczania oszczędności energii pierwotnej uzyskanej w wyniku zastosowania kogeneracji,
- 4) wymagania dotyczące pomiarów ilości energii elektrycznej i ciepła użytkowego w jednostkach kogeneracji oraz ilości paliw zużywanych do ich wytwarzania, w tym na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 91 ust. 8,
- 5) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji w jednostkach kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 1a, w tym wymagania dotyczące pomiarów bezpośrednich ilości energii elektrycznej i ciepła użytkowego oraz ilości paliw zużywanych do ich wytwarzania dokonywanych na potrzeby wydawania świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 91,
- 6) maksymalną wysokość i sposób uwzględniania w kalkulacji cen energii elektrycznej ustalanych w taryfach przedsiębiorstw energetycznych, o których mowa w ust. 1:
- a) kosztów uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1,
 - b) poniesionej opłaty zastępczej, o której mowa w ust. 1 pkt 2
- biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa, zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych oraz uzasadnione technicznie i ekonomicznie możliwości wykorzystania krajowego potencjału wysokosprawnej kogeneracji.

Art. 9b. [Odpowiedzialność za ruch sieciowy i zapewnienie utrzymania sieci]

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją ciepła są odpowiedzialne za ruch sieciowy i zapewnienie utrzymania należących do nich sieci oraz współdziałanie z innymi przedsiębiorstwami energetycznymi i odbiorcami korzystającymi z sieci, na warunkach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 9 ust. 7 i 8.

Art. 9c. [Obowiązki operatorów systemów]

1. Operator systemu: przesyłowego, dystrybucyjnego, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego lub operator systemu połączonego gazowego, odpowiednio do zakresu działania, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników tych systemów oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska, jest odpowiedzialny za:

- 1) bezpieczeństwo dostarczania paliw gazowych poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego i realizację umów z użytkownikami tego systemu;

- 2) prowadzenie ruchu sieciowego w sposób skoordynowany i efektywny z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania paliw gazowych i ich jakości;
- 3) eksploatację, konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami gazowymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu gazowego;
- 4) zapewnienie długoterminowej zdolności systemu gazowego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym, dystrybucji tych paliw i ich magazynowania lub skraplania gazu ziemnego, a także w zakresie rozbudowy systemu gazowego, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń z innymi systemami gazowymi;
- 5) współpracę z innymi operatorami systemów gazowych lub przedsiębiorstwami energetycznymi w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów gazowych, systemów gazowych wzajemnie połączonych oraz skoordynowania ich rozwoju, w tym współpracę w ramach ENTSO gazu, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005;
- 6) dysponowanie mocą instalacji magazynowych i instalacji skroplonego gazu ziemnego;
- 7) zarządzanie przepływami paliw gazowych oraz utrzymanie parametrów jakościowych tych paliw w systemie gazowym i na połączeniach z innymi systemami gazowymi;
- 8) świadczenie usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego;
- 9) bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami w systemie gazowym oraz prowadzenie z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania paliw gazowych dostarczonych i pobranych z systemu;
- 10) dostarczanie użytkownikom systemu i operatorom innych systemów gazowych informacji o warunkach świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji, usług magazynowania paliw gazowych lub usług skraplania gazu ziemnego, w tym o współpracy z połączonymi systemami gazowymi;
- 11) (uchylony).
- 12) realizację obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz obowiązków wynikających z rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 8 oraz art. 23 rozporządzenia 715/2009.

2. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w zakresie systemu przesyłowego, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników tych systemów oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska, jest odpowiedzialny za:

- 1) bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej;

- 2) prowadzenie ruchu sieciowego w sieci przesyłowej w sposób efektywny, przy zachowaniu wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej i jakości jej dostarczania oraz, we współpracy z operatorami systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, koordynowanie prowadzenia ruchu sieciowego w koordynowanej sieci 110 kV;
- 3) eksploatację, konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami elektroenergetycznymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu elektroenergetycznego;
- 4) zapewnienie długoterminowej zdolności systemu elektroenergetycznego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania energii elektrycznej w obrocie krajowym i transgranicznym, w tym w zakresie rozbudowy sieci przesyłowej, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi;
- 5) współpracę z innymi operatorami systemów elektroenergetycznych lub przedsiębiorstwami energetycznymi w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów elektroenergetycznych oraz skoordynowania ich rozwoju;
- 6) dysponowanie mocą jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci przesyłowej oraz jednostek wytwórczych o mocy osiągalnej równej 50 MW lub wyższej, przyłączonych do koordynowanej sieci 110 kV, uwzględniając umowy z użytkownikami systemu przesyłowego oraz techniczne ograniczenia w tym systemie;
- 7) zarządzanie zdolnościami przesyłowymi połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi;
- 8) zakup usług systemowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, niezawodności pracy tego systemu i utrzymania parametrów jakościowych energii elektrycznej;
- 9) bilansowanie systemu elektroenergetycznego, określanie i zapewnianie dostępności odpowiednich rezerw zdolności wytwórczych, przesyłowych i połączeń międzysystemowych na potrzeby równoważenia bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii, zarządzanie ograniczeniami systemowymi oraz prowadzenie rozliczeń wynikających z:
 - a) niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu elektroenergetycznego,
 - b) zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- 9a) prowadzenie centralnego mechanizmu bilansowania handlowego;
- 10) zarządzanie przepływami energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym przesyłowym, w sposób skoordynowany z innymi połączonymi systemami elektroenergetycznymi oraz, we współpracy z operatorami systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, w koordynowanej sieci 110 kV, z uwzględnieniem technicznych ograniczeń w tym systemie;
- 11) zakup energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieci przesyłowej podczas przesyłania energii elektrycznej tą siecią oraz stosowanie przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur rynkowych przy zakupie tej energii;

12) udostępnianie użytkownikom sieci i operatorom innych systemów elektroenergetycznych, z którymi system przesyłowy jest połączony, informacji o:

- a) warunkach świadczenia usług przesyłania energii elektrycznej niezbędnych do uzyskania dostępu do sieci przesyłowej, korzystania z tej sieci i krajowego systemu elektroenergetycznego oraz pracy krajowego systemu elektroenergetycznego, w tym w szczególności dotyczących realizacji obrotu transgranicznego, zarządzania siecią i bilansowania systemu, planowanych wyłączeniach jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci przesyłowej oraz jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych przyłączonych do koordynowanej sieci 110 kV, a także o ubytkach mocy tych jednostek wytwórczych,
- b) ofertach bilansujących składanych dla jednostek wytwórczych, o których mowa w lit. a;

13) opracowywanie planów działania na wypadek zagrożenia wystąpienia awarii o znacznych rozmiarach w systemie elektroenergetycznym oraz odbudowy tego systemu po wystąpieniu awarii;

14) realizację ograniczeń w dostarczaniu energii elektrycznej, wprowadzonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 6 i 7;

15) opracowywanie normalnego układu pracy sieci przesyłowej oraz, we współpracy z operatorami systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, normalnego układu pracy sieci dla koordynowanej sieci 110 kV;

16) opracowywanie prognoz zapotrzebowania na energię elektryczną i moc w systemie elektroenergetycznym;

17) określanie potrzeb rozwoju sieci przesyłowej i połączeń międzysystemowych, a także w zakresie budowy nowych źródeł wytwarzania energii elektrycznej;

18) utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy sieci przesyłowej elektroenergetycznej.

2a. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego jest obowiązany współpracować z operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w utrzymywaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy sieci przesyłowej elektroenergetycznej oraz technicznych rezerw zdolności dystrybucyjnych koordynowanej sieci 110 kV.

2b. Za usługi świadczone przez operatora systemu przesyłowego gazowego oraz operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w przypadku, o którym mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, właściciel sieci przesyłowej nie pobiera opłat.

3. Operator systemu dystrybucyjnego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w zakresie systemów dystrybucyjnych, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników tych systemów oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska, jest odpowiedzialny za:

1) prowadzenie ruchu sieciowego w sieci dystrybucyjnej w sposób efektywny, z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej i jakości jej dostarczania oraz we współpracy z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego, w obszarze koordynowanej sieci 110 kV;

2) eksploatację, konserwację i remonty sieci dystrybucyjnej w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu dystrybucyjnego;

- 3) zapewnienie rozbudowy sieci dystrybucyjnej, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń międzysystemowych w obszarze swego działania;
- 4) współpracę z innymi operatorami systemów elektroenergetycznych lub przedsiębiorstwami energetycznymi w celu zapewnienia spójności działania systemów elektroenergetycznych i skoordynowania ich rozwoju, a także niezawodnego oraz efektywnego funkcjonowania tych systemów;
- 5) dysponowanie mocą jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej, z wyłączeniem jednostek wytwórczych o mocy osiągalnej równej 50 MW lub wyższej, przyłączonych do skoordynowanej sieci 110 kV;
- 6) bilansowanie systemu, z wyjątkiem równoważenia bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii, oraz zarządzanie ograniczeniami systemowymi;
- 7) zarządzanie przepływami energii elektrycznej w sieci dystrybucyjnej oraz współpracę z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie zarządzania przepływami energii elektrycznej w skoordynowanej sieci 110 kV;
- 8) zakup energii elektrycznej w celu pokrywania strat powstałych w sieci dystrybucyjnej podczas dystrybucji energii elektrycznej tą siecią oraz stosowanie przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur rynkowych przy zakupie tej energii;
- 9) dostarczanie użytkownikom sieci i operatorom innych systemów elektroenergetycznych, z którymi system jest połączony, informacji o warunkach świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej, w tym korzyściach z tytułu udostępnienia instalacji zarządzania popytem oraz zarządzaniu siecią, niezbędnych do uzyskania dostępu do sieci dystrybucyjnej i korzystania z tej sieci;
- 9a) umożliwienie realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez odbiorców przyłączonych do sieci poprzez:
 - a) budowę i eksploatację infrastruktury technicznej i informatycznej służącej pozyskiwaniu i transmisji danych pomiarowych oraz zarządzaniu nimi, zapewniającej efektywną współpracę z innymi operatorami i przedsiębiorstwami energetycznymi,
 - b) pozyskiwanie, przechowywanie, przetwarzanie i udostępnianie, w uzgodnionej pomiędzy uczestnikami rynku energii formie, danych pomiarowych dla energii elektrycznej pobranej przez odbiorców wybranym przez nich sprzedawcom i podmiotom odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe oraz operatorowi systemu przesyłowego,
 - c) opracowywanie, aktualizację i udostępnianie odbiorcom oraz ich sprzedawcom ich standardowych profili zużycia, a także uwzględnianie zasad ich stosowania w instrukcji, o której mowa w art. 9g,
 - d) udostępnianie danych dotyczących planowanego i rzeczywistego zużycia energii elektrycznej wyznaczonych na podstawie standardowych profili zużycia dla uzgodnionych okresów rozliczeniowych,
 - e) wdrażanie warunków i trybu zmiany sprzedawcy energii elektrycznej oraz ich uwzględnianie w instrukcji, o której mowa w art. 9g,
 - f) zamieszczanie na swoich stronach internetowych oraz udostępnianie do publicznego wglądu w swoich siedzibach:

- aktualnej listy sprzedawców energii elektrycznej, z którymi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego zawarł umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej,
- informacji o sprzedawcy z urzędu energii elektrycznej działającym na obszarze działania operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego,
- wzorców umów zawieranych z użytkownikami systemu, w szczególności wzorców umów zawieranych z odbiorcami końcowymi oraz ze sprzedawcami energii elektrycznej;

10) współpracę z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego przy opracowywaniu planów, o których mowa w ust. 2 pkt 13;

11) planowanie rozwoju sieci dystrybucyjnej z uwzględnieniem przedsięwzięć związanych z efektywnością energetyczną, zarządzaniem popytem na energię elektryczną lub rozwojem mocy wytwórczych przyłączanych do sieci dystrybucyjnej;

12) stosowanie się do warunków współpracy z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie funkcjonowania koordynowanej sieci 110 kV;

13) opracowywanie normalnego układu pracy sieci dystrybucyjnej w porozumieniu z sąsiednimi operatorami systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych oraz współpracę z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego przy opracowywaniu normalnego układu pracy sieci dla koordynowanej sieci 110 kV;

14) utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej oraz współpracę z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w utrzymaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy koordynowanej sieci 110 kV.

3a. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, którego sieć dystrybucyjna nie posiada bezpośrednich połączeń z siecią przesyłową, realizuje określone w ustawie obowiązki w zakresie współpracy z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego za pośrednictwem operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z którego siecią jest połączony, który jednocześnie posiada bezpośrednie połączenie z siecią przesyłową.

4. Operatorzy systemu, o których mowa w ust. 1-3, wykonując działalność gospodarczą, są obowiązani w szczególności przestrzegać przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

4a. Operatorzy systemu, o których mowa w ust. 1-3, oraz właściciel sieci przesyłowej są obowiązani zachować poufność informacji handlowych, które uzyskali w trakcie wykonywania działalności oraz zapobiegać ujawnianiu, w sposób dyskryminacyjny, informacji o własnej działalności, które mogą powodować korzyści handlowe. W tym celu właściciel sieci przesyłowej oraz pozostała część przedsiębiorstwa nie mogą korzystać ze wspólnych służb, w szczególności wspólnej obsługi prawnej, za wyjątkiem obsługi administracyjnej lub informatycznej. Obowiązek ten nie dotyczy przedsiębiorstw, o których mowa w art. 9d ust. 7.

4b. W przypadku zakupu lub sprzedaży paliw gazowych lub energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa powiązane, operatorzy systemu, o których mowa w ust. 1-3, nie mogą

wykorzystywać w niewłaściwy sposób informacji handlowych podlegających ochronie, uzyskanych od osób trzecich w trakcie wykonywanej działalności.

5. Jeżeli do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1-3, jest niezbędne korzystanie przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego z sieci, instalacji lub urządzeń należących do innych operatorów systemów lub przedsiębiorstw energetycznych, udostępnienie tych sieci, instalacji lub urządzeń następuje na zasadach określonych w ustawie oraz na warunkach określonych w umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej.

5a. ⁸ Operatorzy systemów dystrybucyjnych instalujący u odbiorców końcowych przyłączonych do ich sieci liczniki zdalnego odczytu są obowiązani chronić dane pomiarowe dotyczące tych odbiorców na zasadach określonych w przepisach o ochronie danych osobowych.

5b. Przez liczniki zdalnego odczytu rozumie się zespół urządzeń służących do pozyskiwania danych pomiarowych, umożliwiającą dwustronną komunikację z systemem teleinformatycznym.

6. Operator systemu elektroenergetycznego, w obszarze swojego działania, jest obowiązany zapewnić wszystkim podmiotom pierwszeństwo w świadczeniu usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii oraz w wysokosprawnej kogeneracji, z zachowaniem niezawodności i bezpieczeństwa krajowego systemu elektroenergetycznego.

6a. Operator systemu dystrybucyjnego gazowego, w obszarze swojego działania, jest obowiązany do odbioru biogazu rolniczego o parametrach jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 11, wytworzonego w instalacjach przyłączonych bezpośrednio do sieci tego operatora.

7. Operator systemu elektroenergetycznego, w obszarze swojego działania, jest obowiązany do odbioru energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyłączonych bezpośrednio do sieci tego operatora.

8. Operator systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego za korzystanie z krajowego systemu elektroenergetycznego pobiera opłaty na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 3 i 4, a także może żądać od odbiorców przyłączonych do systemu elektroenergetycznego informacji o ilości energii elektrycznej zużywanej przez tych odbiorców, służącej do obliczenia tej opłaty.

9. Operator systemu przesyłowego, odpowiednio do zakresu działania, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw energii, do dnia 31 marca każdego roku, informacje za poprzedni rok kalendarzowy o realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego lub systemu elektroenergetycznego, w szczególności dotyczące:

- 1) zdolności przesyłowych sieci oraz mocy źródeł przyłączonych do tej sieci;
- 2) jakości i poziomu utrzymania sieci;
- 3) podejmowanych działań mających na celu pokrywanie szczytowego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną, w tym, w przypadku wystąpienia przerw w dostarczaniu tych paliw lub energii do sieci;
- 4) sporządzanych planów w zakresie określonym w pkt 1-3.

9a. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, odpowiednio do zakresu działania, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw energii, co 2 lata, w terminie do dnia 31 marca danego roku, informacje w zakresie objętym sprawozdaniem, o którym mowa w art. 15b. Sporządzając informacje dotyczące oceny połączeń międzysystemowych z sąsiednimi krajami, należy uwzględnić opinie operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych tych krajów.

9b. Użytkownicy systemu elektroenergetycznego, w szczególności operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, przedsiębiorstwa energetyczne i odbiorcy końcowi są obowiązani przekazywać operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, na jego wniosek, dane niezbędne do sporządzenia informacji, o których mowa w ust. 9a, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

10. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z Komisją Europejską w sprawach dotyczących rozwoju transeuropejskich sieci przesyłowych.

10a. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z operatorami systemów przesyłowych innych państw członkowskich Unii Europejskiej w celu stworzenia co najmniej jednego zintegrowanego systemu na poziomie regionalnym dla alokacji zdolności przesyłowych i kontrolowania bezpieczeństwa systemu.

11. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, informacje o ilości energii elektrycznej importowanej w danym kwartale z państw niebędących członkami Unii Europejskiej.

12. Operator systemu elektroenergetycznego, w obszarze swojego działania, jest obowiązany przedstawiać Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki informacje o ilościach energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii przyłączonych do jego sieci i wprowadzonej do systemu elektroenergetycznego, z podziałem na poszczególne rodzaje źródeł, w terminie do dnia:

1) 31 lipca - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku,

2) 31 stycznia - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia roku poprzedniego

- z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to instalacji spalania wielopaliwowego i układów hybrydowych, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, oraz elektrowni szczytowo pompowych i elektrowni wodnych z członem pompowym.

Art. 9d. [Rozdzielenie działalności przesyłowej oraz dystrybucyjnej od działalności wytwórczej oraz działalności obrotowej]

1. Operator systemu przesyłowego oraz operator systemu połączonego pozostają pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależni od wykonywania innych działalności niezwiązanych z:

1) przesyłaniem, dystrybucją lub magazynowaniem paliw gazowych, lub skraplaniem gazu ziemnego, lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego albo

2) przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej.

1¹. Operator systemu przesyłowego oraz operator systemu połączonego, mając na względzie racjonalne wykorzystanie posiadanych środków trwałych, jeżeli warunki techniczne i wymagania bezpieczeństwa na to pozwalają, mogą je udostępniać innym podmiotom, na zasadach równego traktowania, na cele inne niż określone w ust. 1 pkt 1 albo 2, niezwiązane z produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi albo wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną.

1². Udostępnianie, o którym mowa w ust. 1¹, nie może powodować obniżenia zdolności do wykonywania działalności wymienionych w ust. 1.

1a. W celu zapewnienia niezależności operatora systemu przesyłowego oraz operatora systemu połączonego ta sama osoba lub podmiot nie może:

- 1) bezpośrednio lub pośrednio wywierać decydującego wpływu lub wykonywać innych praw względem przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi albo wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną oraz bezpośrednio lub pośrednio wywierać decydującego wpływu lub wykonywać innych praw względem operatora systemu przesyłowego lub połączonego ani wywierać decydującego wpływu na system przesyłowy lub system połączony;
- 2) powoływać członków rady nadzorczej, zarządu lub innych organów uprawnionych do reprezentacji operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego, ani względem systemu przesyłowego lub połączonego oraz bezpośrednio lub pośrednio wywierać decydującego wpływu lub wykonywać praw względem przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi albo wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną;
- 3) pełnić funkcji członka rady nadzorczej, zarządu lub innych organów uprawnionych do reprezentacji operatora systemu przesyłowego lub połączonego, ani względem systemu przesyłowego lub systemu połączonego oraz pełnić tych funkcji w przedsiębiorstwie energetycznym zajmującym się produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi albo wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną.

1b. Prawa, o których mowa w ust. 1a pkt 1 i 2, obejmują w szczególności:

- 1) wykonywanie prawa głosu;
- 2) powoływanie członków rady nadzorczej, zarządu lub innych organów uprawnionych do reprezentacji przedsiębiorstwa energetycznego;
- 3) posiadanie większościowego pakietu udziałów lub akcji.

1c. Przez decydujący wpływ, o którym mowa w ust. 1a pkt 1 i 2, rozumie się w szczególności wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

1d. Operator systemu dystrybucyjnego będący w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo pozostaje pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależny od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej.

1e. W celu zapewnienia niezależności operatora systemu dystrybucyjnego należy spełnić łącznie następujące kryteria niezależności:

1) osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem systemu dystrybucyjnego nie mogą uczestniczyć w strukturach zarządzania przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem, produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi lub przesyłaniem, wytwarzaniem lub obrotem energią elektryczną ani być odpowiedzialne, bezpośrednio lub pośrednio za bieżącą działalność w tym zakresie;

2) osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem systemu dystrybucyjnego mają zapewnioną możliwość niezależnego działania;

3) operator systemu dystrybucyjnego ma prawo podejmować niezależne decyzje w zakresie majątku niezbędnego do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej;

4) organ przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie może wydawać operatorowi systemu dystrybucyjnego poleceń dotyczących jego bieżącej działalności ani podejmować decyzji w zakresie budowy sieci lub jej modernizacji, chyba że polecenia te lub decyzje dotyczyłyby działania operatora systemu dystrybucyjnego, które wykraczałyby poza zatwierdzony plan finansowy lub inny równoważny dokument.

1f. Operator systemu magazynowania, będący częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, powinien pozostawać pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależny od innych działalności niezwiązanych z magazynowaniem, przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych.

1g. W celu zapewnienia niezależności operatorowi systemu magazynowania należy spełnić łącznie następujące kryteria:

1) osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem systemu magazynowania nie mogą uczestniczyć w strukturach przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi, ani być odpowiedzialne, bezpośrednio lub pośrednio za bieżącą działalność w tym zakresie;

2) osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem systemu magazynowania mają zapewnioną możliwość niezależnego działania;

3) operator systemu magazynowania ma prawo podejmować niezależne decyzje dotyczące majątku niezbędnego do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie magazynowania paliw gazowych;

4) organ przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie może wydawać operatorowi systemu magazynowania poleceń dotyczących jego bieżącej działalności ani podejmować decyzji w zakresie budowy lub modernizacji instalacji magazynowej, chyba że polecenia te lub decyzje dotyczyłyby działań operatora systemu magazynowania, które wykraczałyby poza zatwierdzony plan finansowy lub inny równoważny dokument.

1h. Operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu połączonego nie mogą wykonywać działalności gospodarczej związanej z produkcją, wytwarzaniem lub obrotem paliwami gazowymi lub energią elektryczną ani jej wykonywać na podstawie umowy na rzecz innych przedsiębiorstw energetycznych.

1i. Operator systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu magazynowania, będący częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo są obowiązani zamieścić w statucie lub w

umowie spółki postanowienia umożliwiające członkom zarządu podejmowanie niezależnych działań.

2. Operator systemu przesyłowego gazowego, operator systemu połączonego gazowego oraz operator systemu dystrybucyjnego gazowego mogą świadczyć usługi polegające na przystosowywaniu paliwa gazowego do standardów jakościowych lub warunków technicznych obowiązujących w systemie przesyłowym gazowym lub w systemie dystrybucyjnym gazowym, a także usługi transportu paliw gazowych środkami transportu innymi, niż sieci gazowe.

3. Działania mające na celu zapewnienie niezależności operatorów powinny umożliwiać funkcjonowanie mechanizmów koordynacyjnych, które zapewnią ochronę praw właścicielskich w zakresie nadzoru nad wykonywanym przez operatorów zarządem i wykonywaną przez nich działalnością gospodarczą, w odniesieniu do rentowności zarządzanych przez nich aktywów, w szczególności dotyczących sposobu zarządzania zyskiem z udziałów kapitałowych, zatwierdzania rocznego planu finansowego lub równoważnego dokumentu i ustalania ograniczeń w zakresie poziomu całkowitego zadłużenia ich przedsiębiorstwa.

4. Operatorzy, o których mowa w ust. 1d i 1f, opracowują i są odpowiedzialni za realizację programów, w których określają przedsięwzięcia, jakie należy podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu, w tym szczegółowe obowiązki pracowników wynikające z tych programów.

4a. Operatorzy, o których mowa w ust. 1d i 1f, przedkładają Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki programy, o których mowa w ust. 4, z własnej inicjatywy lub na jego żądanie.

4b. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w drodze decyzji, zatwierdza program, o którym mowa w ust. 4, i określa termin jego wykonania albo odmawia jego zatwierdzenia, jeżeli określone w nim działania nie zapewniają niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu. W decyzji o odmowie zatwierdzenia programu Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wyznacza termin przedłożenia nowego programu. Wniesienie odwołania od decyzji nie wstrzymuje obowiązku przedłożenia nowego programu do zatwierdzenia.

5. Operatorzy, o których mowa w ust. 1d i 1f, wyznaczają inspektora do spraw zgodności, którego zadaniem jest monitorowanie realizacji programów, o których mowa w ust. 4. Inspektor ten powinien być w swoich działaniach niezależny oraz mieć dostęp do informacji będących w posiadaniu odpowiednio operatora, o którym mowa w ust. 1d albo 1f, oraz jednostek z nim powiązanych, które są niezbędne do wypełnienia jego zadań.

5a. Inspektor, o którym mowa w ust. 5, przedstawia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, do dnia 31 marca każdego roku, sprawozdanie zawierające opis działań podjętych w roku poprzednim w celu realizacji programów, o których mowa w ust. 4.

6. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki, na koszt operatorów, sprawozdania, o których mowa w ust. 5.

7. Przepisów ust. 1d, 1e oraz ust. 1h-6 nie stosuje się do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo obsługującego:

- 1) mniej niż sto tysięcy odbiorców przyłączonych do systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego wchodzącego w skład tego przedsiębiorstwa;

- 2) system dystrybucyjny elektroenergetyczny o rocznym zużyciu energii elektrycznej nieprzekraczającym 3 TWh w 1996 r., w którym mniej niż 5% rocznego zużycia energii elektrycznej pochodziło z innych połączonych z nim systemów elektroenergetycznych;
 - 3) mniej niż sto tysięcy odbiorców przyłączonych do systemu dystrybucyjnego gazowego wchodzącego w skład tego przedsiębiorstwa, jeżeli sprzedaż paliw gazowych przez to przedsiębiorstwo w ciągu roku nie przekracza 150 mln m³;
 - 4) mniej niż sto tysięcy odbiorców przyłączonych do systemu dystrybucyjnego gazowego wchodzącego w skład tego przedsiębiorstwa, jeżeli sprzedaż przez to przedsiębiorstwo dotyczy paliw gazowych innych niż gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny, dostarczanych siecią gazową.
8. Przedsiębiorstwo energetyczne wyznaczone operatorem systemu elektroenergetycznego jest obowiązane przekazywać Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki informacje dotyczące zmiany zakresu wykonywanej działalności gospodarczej oraz jego powiązań kapitałowych, w terminie miesiąca od dnia wprowadzenia tych zmian.

Art. 9e.
(utracił moc).

Art. 9e¹.
(utracił moc).

Art. 9f.
(uchylony).

Art. 9g. [Instrukcje ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej; instrukcje ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej]

1. Operator systemu przesyłowego i operator systemu dystrybucyjnego są obowiązani do opracowania odpowiednio instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej lub instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej, zwanych dalej "instrukcjami".
2. Operator systemu przesyłowego i operator systemu dystrybucyjnego informują użytkowników systemu, w formie pisemnej lub za pomocą innego środka komunikowania przyjętego przez operatora systemu, o publicznym dostępie do projektu instrukcji lub jej zmian oraz o możliwości zgłaszania uwag, określając miejsce i termin ich zgłaszania, nie krótszy niż 14 dni od dnia udostępnienia projektu instrukcji lub jej zmian.
3. Instrukcje opracowywane dla sieci gazowych określają szczegółowe warunki korzystania z tych sieci przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju tych sieci, w szczególności dotyczące:
 - 1) przyłączania sieci dystrybucyjnych, urządzeń odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz gazociągów bezpośrednich;
 - 2) wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą;
 - 3) kryteriów bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego;

- 4) współpracy pomiędzy operatorami systemów gazowych;
 - 5) przekazywania informacji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi oraz pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami;
 - 6) parametrów jakościowych paliw gazowych i standardów jakościowych obsługi użytkowników systemu.
4. Instrukcje opracowywane dla sieci elektroenergetycznych określają szczegółowe warunki korzystania z tych sieci przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju tych sieci, w szczególności dotyczące:
- 1) przyłączania urządzeń wytwórczych, sieci dystrybucyjnych, urządzeń odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz linii bezpośrednich;
 - 2) wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą;
 - 2a) ⁹ wymagań technicznych dla instalacji zarządzania popytem;
 - 3) kryteriów bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, w tym uzgadniania planów, o których mowa w art. 9c ust. 2 pkt 13;
 - 4) współpracy między operatorami systemów elektroenergetycznych, w tym w zakresie koordynowanej sieci 110 kV i niezbędnego układu połączeń sieci oraz zakresu, sposobu i harmonogramu przekazywania informacji;
 - 5) przekazywania informacji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi oraz pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami;
 - 6) parametrów jakościowych energii elektrycznej, standardów jakościowych obsługi użytkowników systemu oraz zasad prowadzenia rozliczeń, w tym ustalania terminów wnoszenia opłat przez użytkowników systemu;
 - 7) wymagań w zakresie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej i warunków, jakie muszą zostać spełnione dla jego utrzymania;
 - 8) wskaźników charakteryzujących jakość i niezawodność dostaw energii elektrycznej oraz bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej;
 - 9) niezbędnych wielkości rezerw zdolności wytwórczych, przesyłowych i połączeń międzysystemowych.
5. Operator systemu dystrybucyjnego uwzględnia w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej wymagania określone w opracowanej przez operatora systemu przesyłowego instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej.
- 5a. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego dołącza do instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej standardowy profil zużycia wykorzystywany w bilansowaniu handlowym miejsc dostarczania energii elektrycznej dla odbiorców o mocy umownej nie większej niż 40 kW.
6. Instrukcja opracowywana przez operatora systemu przesyłowego powinna także zawierać wyodrębnioną część dotyczącą bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi, określającą:
- 1) warunki, jakie muszą być spełnione w zakresie bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi;
 - 2) procedury:

- a) zgłaszania i przyjmowania przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego do realizacji umów sprzedaży oraz programów dostarczania i odbioru energii elektrycznej,
- b) zgłaszania do operatora systemu przesyłowego umów o świadczenie usług przesyłania paliw gazowych lub energii elektrycznej,
- c) bilansowania systemu, w tym sposób rozliczania kosztów jego bilansowania,
- d) zarządzania ograniczeniami systemowymi, w tym sposób rozliczania kosztów tych ograniczeń,
- e) awaryjne;

3) sposób postępowania w stanach zagrożenia bezpieczeństwa zaopatrzenia w paliwa gazowe lub energię elektryczną;

4) procedury i zakres wymiany informacji niezbędnej do bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi;

5) kryteria dysponowania mocą jednostek wytwórczych energii elektrycznej, uwzględniające, w przypadku elektrowni jądrowych, wymagania w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej określone przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe, oraz kryteria zarządzania połączeniami systemów gazowych albo systemów elektroenergetycznych;

6) sposób przekazywania użytkownikom systemu informacji o warunkach świadczenia usług przesyłania energii elektrycznej oraz pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.

6a. Warunki w zakresie bilansowania systemu elektroenergetycznego, o których mowa w ust. 6 pkt 1, powinny umożliwiać dokonywanie zmian grafiku handlowego w dniu jego realizacji oraz bilansowanie tego systemu także przez zmniejszenie poboru energii elektrycznej przez odbiorców niespowodowane wprowadzonymi ograniczeniami, o których mowa w art. 11 ust. 1.

7. Operator systemu przesyłowego przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do zatwierdzenia, w drodze decyzji, instrukcję wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia. Operator zamieszcza te dokumenty na swojej stronie internetowej.

8. Operator systemu dystrybucyjnego, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia zatwierdzonej instrukcji, o której mowa w ust. 7, przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do zatwierdzenia, w drodze decyzji, instrukcję wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia. Operator zamieszcza te dokumenty na swojej stronie internetowej.

8a. Przepisu ust. 8 nie stosuje się do instrukcji opracowanej przez operatora, o którym mowa w art. 9d ust. 7.

8b. Operator, o którym mowa w art. 9d ust. 7, w terminie 90 dni od dnia ogłoszenia zatwierdzonej instrukcji, o której mowa w ust. 7, zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz udostępnia w siedzibie do publicznego wglądu, opracowaną instrukcję wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia.

9. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki, na koszt właściwego operatora systemu, zatwierdzoną instrukcję.
10. Operator systemu przesyłowego i operator systemu dystrybucyjnego zamieszczają na swoich stronach internetowych obowiązujące instrukcje oraz udostępniają je do publicznego wglądu w swoich siedzibach.
11. Operator systemu połączonego jest obowiązany do opracowania instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej oraz instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej. Przepisy ust. 2-10 stosuje się odpowiednio.
12. Użytkownicy systemu, w tym odbiorcy, których urządzenia, instalacje lub sieci są przyłączone do sieci operatora systemu gazowego lub systemu elektroenergetycznego, lub korzystający z usług świadczonych przez tego operatora, są obowiązani stosować się do warunków i wymagań oraz procedur postępowania i wymiany informacji określonych w instrukcji, o której mowa w ust. 1. Instrukcja ta stanowi część umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej lub umowy kompleksowej.

Art. 9h. [Wyznaczenie operatora systemu]

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek właściciela sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej, instalacji magazynowej lub instalacji skroplonego gazu ziemnego, wyznacza, w drodze decyzji, na czas określony, operatora systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowania, systemu skraplania gazu ziemnego lub operatora systemu połączonego oraz określa obszar, sieci lub instalacje, na których będzie wykonywana działalność gospodarcza, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza się jednego operatora systemu przesyłowego gazowego albo jednego operatora systemu połączonego gazowego i jednego operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego albo jednego operatora systemu połączonego elektroenergetycznego.
3. Operatorem systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowania paliw gazowych, systemu skraplania gazu ziemnego lub operatorem systemu połączonego może być:
 - 1) właściciel sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej, instalacji magazynowej lub instalacji skroplonego gazu ziemnego, posiadający koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem tej sieci lub instalacji;
 - 2) przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej, magazynowania paliw gazowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, z którym właściciel sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej, instalacji magazynowej lub instalacji skroplonego gazu ziemnego zawarł umowę powierzającą temu przedsiębiorstwu pełnienie obowiązków operatora z wykorzystaniem sieci lub instalacji będących jego własnością.
- 3a. Powierzenie pełnienia obowiązków operatora systemu przesyłowego gazowego albo operatora systemu połączonego gazowego na podstawie ust. 3 pkt 2 jest możliwe wyłącznie, jeżeli system przesyłowy, którego dotyczy powierzenie należał w dniu 3 września 2009 r. do

przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, albo jeżeli Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał zgodę na powierzenie przez właściciela sieci przesyłowej pełnienia obowiązków operatora systemu przesyłowego gazowego albo operatora systemu połączonego gazowego na podstawie art. 4i ust. 1.

4. Powierzenie pełnienia obowiązków operatora systemu dystrybucyjnego może dotyczyć wykonywania działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji:

- 1) energii elektrycznej, jeżeli liczba odbiorców przyłączonych do sieci elektroenergetycznej przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w ust. 1, jest nie większa niż sto tysięcy, albo
- 2) gazu ziemnego, jeżeli liczba odbiorców przyłączonych do sieci gazowej jest nie większa niż sto tysięcy i sprzedaż paliw gazowych nie przekracza 150 mln m³ w ciągu roku.

5. Umowa, o której mowa w ust. 3 pkt 2, powinna w szczególności określać:

- 1) obszar, na którym operator systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego, lub systemu magazynowania paliw gazowych, lub systemu skraplania gazu ziemnego, lub systemu połączonego będzie wykonywał działalność gospodarczą;
- 2) zasady realizacji obowiązków, o których mowa w art. 9c, w szczególności obowiązków powierzonych do wykonywania bezpośrednio operatorowi systemu dystrybucyjnego, lub operatorowi systemu magazynowania paliw gazowych, lub operatorowi systemu skraplania gazu ziemnego, lub operatorowi systemu połączonego.

6. Właściciel, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wyznaczenie:

- 1) operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego, w terminie 30 dni od dnia uzyskania przez przedsiębiorstwo energetyczne certyfikatu niezależności, o którym mowa w art. 9h¹ ust. 1, albo od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 9h¹ ust. 6;
- 2) operatora systemu dystrybucyjnego, operatora systemu magazynowania paliw gazowych lub operatora systemu skraplania gazu ziemnego, w terminie 30 dni od dnia:
 - a) doręczenia decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o udzieleniu temu właścicielowi koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem tych sieci lub instalacji, albo
 - b) w którym właściciel zawarł umowę o powierzenie wykonywania obowiązków operatora z przedsiębiorstwem, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, w odniesieniu do sieci lub instalacji będących jego własnością.

7. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, wyznaczając operatora zgodnie z ust. 1, bierze pod uwagę odpowiednio jego:

- 1) efektywność ekonomiczną;
- 2) skuteczność zarządzania systemami gazowymi lub systemami elektroenergetycznymi;
- 3) bezpieczeństwo dostarczania paliw gazowych lub energii elektrycznej;
- 4) spełnianie przez operatora warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-2;
- 5) okres obowiązywania koncesji;

6) zdolność do wypełniania obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 oraz obowiązków wynikających z rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 6 oraz art. 18 rozporządzenia 714/2009 lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz obowiązków wynikających z rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 8 oraz art. 23 rozporządzenia 715/2009.

8. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmawia wyznaczenia operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu połączonego, operatorem systemu dystrybucyjnego, operatorem systemu magazynowania paliw gazowych lub operatorem systemu skraplania gazu ziemnego przedsiębiorstwo energetyczne określone we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli odpowiednio:

- 1) przedsiębiorstwo to nie dysponuje odpowiednimi środkami ekonomicznymi lub technicznymi;
- 2) przedsiębiorstwo to nie gwarantuje skutecznego zarządzania systemem;
- 3) przedsiębiorstwo to nie spełnia warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-2, z zastrzeżeniem art. 9d ust. 7;
- 4) nie został spełniony warunek, o którym mowa w art. 9k;
- 5) przedsiębiorstwo to nie wykazało zdolności do wypełniania obowiązków wynikających z rozporządzeń, o których mowa w ust. 7 pkt 6;
- 6) umowa, o której mowa w ust. 3 pkt 2, nie zapewnia operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemu połączonego możliwości wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 9c i w art. 16 ust. 2;
- 7) właściciel sieci przesyłowej nie wykazał zdolności do realizacji obowiązków, o których mowa w ust. 11 i 12.

9. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki z urzędu wyznacza, w drodze decyzji, przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na przesyłanie lub dystrybucję paliw gazowych albo energii elektrycznej, magazynowanie paliw gazowych lub skraplanie gazu ziemnego i regazyfikację skroplonego gazu ziemnego, operatorem odpowiednio systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego, lub systemu magazynowania, lub systemu skraplania gazu ziemnego, w przypadku gdy:

- 1) właściciel, o którym mowa w ust. 1, nie złożył wniosku o wyznaczenie operatora systemu gazowego lub operatora systemu elektroenergetycznego, który wykonywałby działalność gospodarczą, korzystając z jego sieci lub instalacji;
- 2) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmówił wyznaczenia operatora, który wykonywałby działalność gospodarczą, korzystając z sieci lub instalacji określonej we wniosku, o którym mowa w ust. 1.

10. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 9, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki określa obszar, instalacje lub sieci, na których operator będzie wykonywał działalność gospodarczą, warunki realizacji kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-2, niezbędne do realizacji zadań operatorów systemów, o których mowa w art. 9c.

11. Właściciel sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej, instalacji magazynowej lub instalacji skroplonego gazu ziemnego jest obowiązany udostępnić operatorowi, wyznaczonemu zgodnie z ust. 1 lub 9, informacje oraz dokumenty niezbędne do realizacji zadań operatora oraz współdziałać z tym operatorem.

12. Właściciel sieci przesyłowej gazowej w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, jest obowiązany do:

- 1) uzgodnienia z operatorem zasad finansowania inwestycji związanych z systemem, którego jest właścicielem, określonych w planie, o którym mowa w art. 16 ust. 2;
- 2) finansowania inwestycji, o których mowa w pkt 1, lub wyrażenia zgody na ich finansowanie przez operatora lub inny podmiot, po uzgodnieniu, o którym mowa w art. 16 ust. 13;
- 3) przyjęcia na siebie odpowiedzialności związanej z majątkiem zarządzanym przez operatora, z wyłączeniem odpowiedzialności wynikającej z realizacji zadań przez operatora;
- 4) udzielenia gwarancji niezbędnych do uzyskania finansowania inwestycji, o których mowa w pkt 1, z wyjątkiem tych inwestycji, w których właściciel systemu wyraził zgodę na ich finansowanie przez operatora lub inny podmiot.

13. ¹⁰ W przypadku powierzenia pełnienia obowiązków operatora systemu przesyłowego na podstawie ust. 3 pkt 2 lub wyznaczenia operatora systemu przesyłowego na podstawie ust. 9, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki jest uprawniony do przeprowadzenia kontroli w zakresie wypełniania przez właściciela sieci przesyłowej lub operatora systemu przesyłowego obowiązków, o których mowa w ust. 11 i 12, w art. 9c oraz w art. 16. Do kontroli nie stosuje się przepisów art. 48 ust. 1-10 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646), zwanej dalej "ustawą - Prawo przedsiębiorców".

14. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może w uzasadnionych przypadkach, w drodze decyzji, zobowiązać właściciela sieci do podjęcia określonych działań mających na celu spełnienie przez wyznaczonego na jego sieci operatora systemu warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-1c, oraz warunków, o których mowa w art. 9h¹ ust. 7 pkt 2-4, oraz wyznaczyć termin na ich podjęcie. Wydając decyzję, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w szczególności bierze pod uwagę warunki uzyskania certyfikatu spełniania kryteriów niezależności przez tego operatora.

Art. 9h¹. [Certyfikat niezależności]

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może wyznaczyć operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu połączonego wyłącznie przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało certyfikat spełniania kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a, zwany dalej "certyfikatem niezależności", albo w przypadku wskazanym w ust. 6.

2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznaje certyfikat niezależności:

- 1) na wniosek właściciela sieci przesyłowej, o którym mowa w art. 9h ust. 3 pkt 1, albo przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, złożony w terminie 30 dni od dnia:

- a) doręczenia decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o udzieleniu temu właścicielowi koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem tych sieci lub instalacji, albo
 - b) w którym właściciel zawarł umowę o powierzenie wykonywania obowiązków operatora z przedsiębiorstwem energetycznym, o którym mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, w odniesieniu do sieci lub instalacji będących jego własnością;
- 2) z urzędu, w przypadku braku wniosku, o którym mowa w pkt 1;
 - 3) na wniosek Komisji Europejskiej.
3. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przed przyznaniem certyfikatu niezależności zajmuje stanowisko w sprawie jego przyznania i przekazuje je Komisji Europejskiej wraz z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie spełniania warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a.
4. Jeżeli Komisja Europejska nie wyda opinii, o której mowa w ust. 3, w terminie:
- 1) dwóch miesięcy od dnia wystąpienia o jej wydanie,
 - 2) czterech miesięcy od dnia wystąpienia o jej wydanie - w przypadku zwrócenia się Komisji Europejskiej do Agencji, danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego zainteresowanego podmiotu z wnioskiem o zajęcie stanowiska
- przyjmuje się, że opinia Komisji Europejskiej jest pozytywna.
5. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po stwierdzeniu, że przedsiębiorstwo energetyczne spełnia kryteria niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a, przyznaje temu przedsiębiorstwu, w drodze decyzji, certyfikat niezależności, w terminie dwóch miesięcy od dnia wydania opinii, o której mowa w ust. 3, albo od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4.
6. Jeżeli Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie wyda decyzji, o której mowa w ust. 5, w terminie 2 miesięcy od dnia wydania przez Komisję Europejską pozytywnej opinii albo od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4, przyjmuje się, że certyfikat niezależności został przyznany.
7. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznaje certyfikat niezależności przedsiębiorstwu energetycznemu, z którym właściciel sieci przesyłowej zawarł umowę o powierzenie wykonywania obowiązków operatora systemu przesyłowego gazowego albo operatora systemu połączonego gazowego, jeżeli:
- 1) przedsiębiorstwo to spełnia kryteria niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a;
 - 2) przedsiębiorstwo to wykazało zdolność do wypełniania obowiązków wynikających z art. 9c oraz rozporządzenia, o którym mowa w art. 9h ust. 7 pkt 6, w tym dysponuje odpowiednimi środkami ekonomicznymi i technicznymi;
 - 3) umowa, o której mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, zapewnia temu przedsiębiorstwu wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 9c i w art. 16 ust. 2;
 - 4) właściciel sieci przesyłowej wykazał zdolność do wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 9h ust. 11 i 12.
8. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o przyznaniu certyfikatu niezależności, o odmowie przyznania certyfikatu niezależności, albo w przypadku wskazanym w ust. 6.

9. Decyzję, o której mowa w ust. 5, wraz z opinią Komisji Europejskiej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki niezwłocznie ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.
10. Przedsiębiorstwo energetyczne, któremu przyznano certyfikat niezależności albo w przypadku wskazanym w ust. 6, jest obowiązane poinformować Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o planowanych transakcjach lub działaniach, które mogą mieć wpływ na spełnianie przez to przedsiębiorstwo kryteriów niezależności, w terminie 14 dni od dnia podjęcia decyzji lub powzięcia wiadomości o tych transakcjach lub działaniach.
11. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki sprawdza spełnianie przez operatora, o którym mowa w ust. 1, kryteriów niezależności:
- 1) po przekazaniu przez tego operatora informacji, o której mowa w ust. 10;
 - 2) z urzędu, w przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do spełniania tych kryteriów;
 - 3) na uzasadniony wniosek Komisji Europejskiej.
12. W przypadku odmowy wydania certyfikatu niezależności lub stwierdzenia, po sprawdzeniu, o którym mowa w ust. 11, że operator systemu przesyłowego albo systemu połączonego nie spełnia kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1a, lub kryteriów o których mowa w ust. 7, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki określa w drodze decyzji kryteria, które nie są spełnione oraz wyznacza termin na podjęcie działań mających na celu spełnienie tych kryteriów. W przypadku niepodjęcia działań w wyznaczonym terminie, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może uchylić decyzję o wyznaczeniu tego przedsiębiorstwa operatorem.

Art. 9h². [Przyznanie lub odmowa przyznania certyfikatu niezależności]

1. W przypadku:

- 1) gdy o przyznanie certyfikatu niezależności wystąpi właściciel sieci przesyłowej lub przedsiębiorstwo energetyczne, na które podmiot z państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wywiera decydujący wpływ, o którym mowa w art. 9d ust. 1c,
 - 2) wystąpienia okoliczności, w wyniku których podmiot, o którym mowa w pkt 1, może wywierać decydujący wpływ, o którym mowa w art. 9d ust. 1c, na operatora systemu przesyłowego albo na sieć przesyłową
- Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie czterech miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie certyfikatu niezależności lub wystąpienia okoliczności, przekazuje Komisji Europejskiej stanowisko wraz z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie spełniania przez właściciela sieci przesyłowej lub przedsiębiorstwo energetyczne wymagań określonych w art. 9d ust. 1 i 1a oraz wpływu przyznania im certyfikatu niezależności na bezpieczeństwo dostaw paliw gazowych lub energii elektrycznej w Unii Europejskiej.

2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przed przyznaniem certyfikatu niezależności występuje do ministra właściwego do spraw zagranicznych o opinię dotyczącą:

- 1) praw i obowiązków Unii Europejskiej wobec państwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wynikających z prawa międzynarodowego, w tym również z umów zawartych pomiędzy Unią Europejską a jednym lub większą liczbą tych państw dotyczących dostaw paliw gazowych lub energii elektrycznej;
 - 2) praw i obowiązków Rzeczypospolitej Polskiej wobec państwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wynikających z umów zawartych z tym państwem, w takim zakresie w jakim są one zgodne z prawem Unii Europejskiej;
 - 3) innych okoliczności mających wpływ na bezpieczeństwo dostaw paliw gazowych lub energii elektrycznej, dotyczących państwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Minister właściwy do spraw zagranicznych przedstawia opinię, o której mowa w ust. 2, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia o jej przedstawienie.
4. Jeżeli Komisja Europejska nie wyda opinii, o której mowa w ust. 1, w terminie:
- 1) dwóch miesięcy od dnia wystąpienia o jej wydanie albo
 - 2) czterech miesięcy od dnia wystąpienia o jej wydanie - w przypadku zwrócenia się Komisji Europejskiej do Agencji, danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego zainteresowanego podmiotu z wnioskiem o zajęcie stanowiska
- przyjmuje się, że opinia Komisji Europejskiej jest pozytywna.
5. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmawia przyznania certyfikatu niezależności w przypadku, gdy nie wykazano, że:
- 1) właściciel sieci przesyłowej lub przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, spełnia wymagania określone w art. 9d ust. 1 i 1a;
 - 2) przyznanie certyfikatu niezależności nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa dostaw paliw gazowych lub energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
6. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmawiając przyznania certyfikatu niezależności w przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, bierze pod uwagę opinię, o której mowa w ust. 2.
7. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, biorąc pod uwagę opinię Komisji Europejskiej, o której mowa w ust. 1, w drodze decyzji, przyznaje albo odmawia przyznania certyfikatu niezależności, w terminie dwóch miesięcy od dnia wydania opinii, o której mowa w ust. 1, albo od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4, oraz niezwłocznie powiadamia o tej decyzji Komisję Europejską.
8. Decyzję, o której mowa w ust. 7, wraz z opinią Komisji Europejskiej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki niezwłocznie ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.
9. Operator systemu przesyłowego niezwłocznie informuje Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 9i. [Wybór sprzedawców z urzędu]

1. Sprzedawców z urzędu wyłania Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w drodze przetargu. W przetargu mogą uczestniczyć przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje na obrót paliwami gazowymi lub energią elektryczną.
2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza, organizuje i przeprowadza przetarg.
3. W ogłoszeniu o przetargu określa się:

- 1) zakres usług kompleksowych będących przedmiotem przetargu;
 - 2) nazwę i siedzibę operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego oraz obszar, dla którego będzie wyłoniony sprzedawca z urzędu;
 - 3) miejsce i termin udostępnienia dokumentacji przetargowej.
4. Ogłoszenie o przetargu Prezes Urzędu Regulacji Energetyki publikuje w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.
5. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki określa w dokumentacji przetargowej warunki, jakie powinno spełniać przedsiębiorstwo energetyczne uczestniczące w przetargu, oraz wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta, a także kryteria oceny ofert; w dokumentacji przetargowej mogą być określone warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług kompleksowych przez sprzedawcę z urzędu.
6. Określając w dokumentacji przetargowej kryteria oceny ofert oraz dokonując wyboru oferty na sprzedawcę z urzędu, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki kieruje się:
- 1) doświadczeniem oferenta i efektywnością ekonomiczną wykonywanej przez niego działalności gospodarczej;
 - 2) warunkami technicznymi oraz wysokością środków finansowych, jakie posiada oferent, niezbędnymi do realizacji zadań sprzedawcy z urzędu.
7. Dokumentacja przetargowa jest udostępniana za opłatą, która nie może przekroczyć kosztów wykonania dokumentacji; opłata jest pobierana przez Urząd Regulacji Energetyki.
8. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w drodze decyzji, unieważnia przetarg, jeżeli zostały rażąco naruszone przepisy prawa.
9. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uznaje, w drodze decyzji, przetarg za nierozstrzygnięty, jeżeli:
- 1) żaden z uczestników nie spełnił warunków uczestnictwa w przetargu;
 - 2) w terminie wskazanym w dokumentacji przetargowej do przetargu nie przystąpiło żadne przedsiębiorstwo energetyczne.
10. W przypadku niewyłonienia w drodze przetargu sprzedawcy z urzędu, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na okres 12 miesięcy, wyznacza z urzędu, w drodze decyzji, tego sprzedawcę, biorąc pod uwagę możliwość wypełnienia przez niego obowiązków określonych w ustawie, oraz określa obszar wykonywania przez niego działalności gospodarczej.
11. Po wyłonieniu, w drodze przetargu, lub wyznaczeniu sprzedawcy z urzędu, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dokonuje zmian w koncesji udzielonej przedsiębiorstwu energetycznemu wyłonionemu lub wyznaczonemu na tego sprzedawcę, określając w niej:
- 1) warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług kompleksowych;
 - 2) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej, będące operatorem systemu, do którego są przyłączeni odbiorcy paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy.
12. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, tryb ogłaszania przetargu zapewniający właściwe poinformowanie o przetargu podmiotów nim zainteresowanych oraz szczegółowe wymagania co do zawartości dokumentacji

przetargowej, a także warunki i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystych warunków i kryteriów przetargu oraz równoprawnego traktowania jego uczestników.

Art. 9j. [Obowiązki wytwórców energii elektrycznej]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w źródłach przyłączonych do sieci, uwzględniając możliwości techniczne, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a w szczególności zapewnienia jakości dostarczanej energii, ciągłości i niezawodności jej dostarczania lub uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób lub strat materialnych, jest obowiązane do:

- 1) wytwarzania energii elektrycznej lub pozostawania w gotowości do jej wytwarzania;
- 2) utrzymywania rezerw mocy wytwórczych lub zapewnienia innych usług systemowych, w wysokości i w sposób określony w umowie zawartej z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego;
- 3) utrzymywania zdolności źródeł do wytwarzania energii elektrycznej w ilości i jakości wynikającej z zawartych umów sprzedaży oraz umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej;
- 4) współpracy z operatorem systemu elektroenergetycznego, do którego sieci źródło jest przyłączone, w szczególności do przekazywania temu operatorowi niezbędnych informacji o stanie urządzeń wytwórczych i wykonywania jego poleceń, na zasadach i warunkach określonych w ustawie, przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 3, instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 1, i umowie zawartej z operatorem systemu elektroenergetycznego.

2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego wydaje, stosownie do planów działania, procedur i planów wprowadzania ograniczeń, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 i art. 11 ust. 6, instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 1, oraz postanowień umów o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej zawartych z użytkownikami systemu, w tym z odbiorcami, polecenia dyspozytorskie wytwórcy, operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego oraz odbiorcom.

3. Podczas wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej polecenia operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego są nadrzędne wobec poleceń operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

4. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane do uzgadniania z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego planowanych postojów związanych z remontem jednostek wytwórczych, o których mowa w art. 9c ust. 2 pkt 6.

5. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane niezwłocznie zgłosić operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego dane o ograniczeniach możliwości wytwarzania energii elektrycznej

lub ubytkach mocy jednostek wytwórczych, o których mowa w art. 9c ust. 2 pkt 6, w stosunku do możliwości wytwarzania lub mocy osiągalnej wynikających z aktualnego stanu technicznego tych jednostek, wraz z podaniem przyczyn tych ograniczeń lub ubytków.

6. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w jednostce wytwórczej przyłączonej do sieci przesyłowej lub koordynowanej sieci 110 kV jest obowiązane udostępniać informacje niezbędne operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatorowi systemu połączonego elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy krajowego systemu elektroenergetycznego oraz wypełnienia obowiązków, o których mowa w art. 9c ust. 2 pkt 12.

Art. 9k. [Forma prawna operatora systemu przesyłowego]

Operator systemu przesyłowego działa w formie spółki akcyjnej, której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

Art. 9l. [Świadectwo pochodzenia energii z kogeneracji]

1. Potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji jest świadectwo pochodzenia tej energii, zwane dalej "świadectwem pochodzenia z kogeneracji". Świadectwo pochodzenia z kogeneracji wydaje się oddzielnie dla energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w jednostce kogeneracji:

1) opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej źródła poniżej 1 MW;

1a) opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2017 r. poz. 285, 624 i 2290), zwanej dalej "ustawą o biokomponentach i biopaliwach ciekłych";

2) innej niż wymienionej w pkt 1 i 1a.

1a. W jednostce kogeneracji, w której są spalane paliwa gazowe lub metan uwalniany i ujmowany przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gaz uzyskiwany z przetwarzania biomasy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych wspólnie z innymi paliwami, do energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji:

1) w jednostce kogeneracji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zalicza się część energii elektrycznej odpowiadającą udziałowi energii chemicznej paliwa gazowego,

2) w jednostce kogeneracji, o której mowa w ust. 1 pkt 1a, zalicza się część energii elektrycznej odpowiadającą udziałowi energii chemicznej metanu uwalnianego i ujmowanego przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazu uzyskiwanego z przetwarzania biomasy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych

- w energii chemicznej paliw zużywanych do wytwarzania energii, obliczaną na podstawie rzeczywistych wartości opałowych tych paliw.

1b. Dla jednostki energii elektrycznej wyprodukowanej w wysokosprawnej kogeneracji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 1a, wydaje się tylko jedno świadectwo pochodzenia z kogeneracji.

2. Świadectwo pochodzenia z kogeneracji określa w szczególności:

- 1) nazwę i adres przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji;
- 2) lokalizację, typ i moc zainstalowaną elektryczną jednostki kogeneracji, w której energia elektryczna została wytworzona;
- 3) ilość, rodzaj i średnią wartość opałową paliw, z których została wytworzona energia elektryczna i ciepło w jednostce kogeneracji;
- 4) ilość ciepła użytkowego w kogeneracji i sposoby jego wykorzystania;
- 5) dane dotyczące ilości energii elektrycznej objętej świadectwem pochodzenia z kogeneracji, wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w określonej jednostce kogeneracji;
- 6) okres, w którym została wytworzona energia elektryczna w wysokosprawnej kogeneracji;
- 7) ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej wyrażoną w procentach, kwalifikującą do uznania energii elektrycznej za wytworzoną w wysokosprawnej kogeneracji;
- 8) kwalifikację jednostki kogeneracji do jednostek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a albo pkt 2.

3. Świadectwo pochodzenia z kogeneracji wydaje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się jednostka kogeneracji określona we wniosku, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Do wydawania świadectw pochodzenia z kogeneracji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o wydawaniu zaświadczeń.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) nazwę i adres przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji;
- 2) określenie lokalizacji, typu i mocy zainstalowanej elektrycznej jednostki kogeneracji, w której energia elektryczna została wytworzona;
- 3) określenie rodzaju i średniej wartości opałowej paliw, z których została wytworzona energia elektryczna i ciepło w jednostce kogeneracji, oraz ilości tych paliw ustalone na podstawie pomiarów dokonanych za pomocą oznaczonych urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych;
- 4) określenie, na podstawie pomiarów dokonanych za pomocą oznaczonych urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych, ilości ciepła użytkowego w kogeneracji, z podziałem na sposoby jego wykorzystania;

- 5) określenie, na podstawie pomiarów dokonanych za pomocą oznaczonych urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych, danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w danej jednostce kogeneracji;
 - 6) określenie okresu, w którym została wytworzona energia elektryczna w wysokosprawnej kogeneracji;
 - 7) określenie ilości energii pierwotnej wyrażonej w procentach, która została zaoszczędzona, kwalifikującej do uznania energii elektrycznej za wytworzoną w wysokosprawnej kogeneracji obliczonej na podstawie referencyjnych wartości dla wytwarzania rozdzielonego;
 - 8) informacje o spełnieniu warunków uprawniających do wydania świadectwa pochodzenia z kogeneracji dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostce kogeneracji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 1a albo w pkt 2;
 - 9) (uchylony).
5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, jest sporządzany na podstawie danych dotyczących wytworzenia energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, obejmującego jeden lub więcej następujących po sobie miesięcy kalendarzowych danego roku kalendarzowego oraz planowanej w tym roku średniorocznej sprawności przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w kogeneracji.
6. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji przedkłada operatorowi systemu elektroenergetycznego w terminie do 14. dnia następnego miesiąca po zakończeniu okresu wytworzenia energii elektrycznej objętej tym wnioskiem.
7. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 3, jest składany za okres:
- 1) roku kalendarzowego należy dołączyć do niego sprawozdanie, o którym mowa w ust. 10, sporządzone na podstawie uzyskanej w tym okresie rzeczywistej średniorocznej sprawności przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w kogeneracji;
 - 2) krótszy niż określony w pkt 1 - dane ilościowe zawarte w tym wniosku podaje się łącznie za okres objęty tym wnioskiem, z podziałem na poszczególne miesiące.
8. Operator systemu elektroenergetycznego przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki wniosek, o którym mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania, wraz z potwierdzeniem danych dotyczących ilości energii elektrycznej określonych na podstawie wskazań urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych, o których mowa w ust. 4 pkt 5.
9. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmawia wydania świadectwa pochodzenia z kogeneracji, jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 3, został przedłożony operatorowi systemu elektroenergetycznego po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6. Odmowa wydania świadectwa pochodzenia z kogeneracji następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.
10. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 3, przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do dnia 15 lutego każdego roku sprawozdanie zawierające dane, o których mowa w ust. 4, dotyczące jednostki kogeneracji za okres poprzedniego roku kalendarzowego, określone na podstawie rzeczywistej średniorocznej sprawności przemiany energii chemicznej paliwa w energię elektryczną lub mechaniczną i ciepło użytkowe w

kogeneracji; do wniosku należy dołączyć schemat zespołu urządzeń wchodzących w skład jednostki kogeneracji.

11. ¹¹ Wraz ze sprawozdaniem, o którym mowa w ust. 10, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki:

1) opinię akredytowanej jednostki, o której mowa w ust. 16, sporządzaną na podstawie badania przeprowadzonego w przedsiębiorstwie energetycznym dla danej jednostki kogeneracji, stwierdzającą prawidłowość danych zawartych w sprawozdaniu oraz zasadność składania wniosku o wydanie świadectw pochodzenia z kogeneracji dla energii elektrycznej wytworzonej w poprzednim roku kalendarzowym, oraz

2) wniosek o wydanie odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia z kogeneracji dla energii elektrycznej, w przypadku wystąpienia niedoboru ilości energii elektrycznej wynikającej z wydanych temu przedsiębiorstwu świadectw pochodzenia z kogeneracji w stosunku do rzeczywistej ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji przez daną jednostkę kogeneracji w poprzednim roku kalendarzowym i wykazanej w sprawozdaniu, lub

3) wniosek o umorzenie odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia z kogeneracji dla energii elektrycznej, w przypadku wystąpienia nadwyżki ilości energii elektrycznej wynikającej z wydanych temu przedsiębiorstwu świadectw pochodzenia z kogeneracji w stosunku do rzeczywistej ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji przez daną jednostkę kogeneracji w poprzednim roku kalendarzowym i wykazanej w sprawozdaniu; tak umorzone świadectwa pochodzenia z kogeneracji nie stanowią podstawy do rozliczenia obowiązków, o którym mowa w art. 9a ust. 1.

12. Do wydawania świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w ust. 11 pkt 2, przepisy ust. 1-4, 6, 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

13. Do umarzania świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w ust. 11 pkt 3, przepisy art. 9m ust. 8-12 stosuje się odpowiednio.

14. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki umarza świadectwo pochodzenia z kogeneracji wydane dla energii elektrycznej, o której mowa w art. 9a *ust. 8d*.

15. Do świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w ust. 14, przepisów art. 9m nie stosuje się.

16. Polskie Centrum Akredytacji przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, na jego wniosek, wykaz akredytowanych jednostek, które zatrudniają osoby o odpowiednich kwalifikacjach technicznych z zakresu kogeneracji oraz zapewniają niezależność w przedstawianiu wyników badań, o których mowa w ust. 11 pkt 1, a także przekazuje informacje o jednostkach, którym udzielono akredytacji, ograniczono zakres akredytacji, zawieszono lub cofnięto akredytację.

Art. 9m. [Prawa majątkowe ze świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji]

1. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji są zbywalne i stanowią towar giełdowy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.

2. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji powstają z chwilą zapisania świadectwa, na podstawie informacji o wydanych świadectwach pochodzenia z kogeneracji, o której mowa w ust. 12, po raz pierwszy na koncie ewidencyjnym w rejestrze świadectw pochodzenia z kogeneracji prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w ust. 4, i przysługują osobie będącej posiadaczem tego konta.
3. Przeniesienie praw majątkowych wynikających ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia z kogeneracji.
4. Rejestr świadectw pochodzenia z kogeneracji prowadzi podmiot prowadzący:
 - 1) giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub
 - 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi- organizujący obrót prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia.
5. Podmiot, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązany prowadzić rejestr świadectw pochodzenia z kogeneracji w sposób zapewniający:
 - 1) identyfikację podmiotów, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia z kogeneracji;
 - 2) identyfikację przysługujących praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz odpowiadającej tym prawom ilości energii elektrycznej;
 - 3) zgodność ilości energii elektrycznej objętej zarejestrowanymi świadectwami pochodzenia z kogeneracji z ilością energii elektrycznej odpowiadającą prawom majątkowym wynikającym z tych świadectw.
6. Podmiot, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązany na wniosek odbiorcy przemysłowego, przedsiębiorstwa energetycznego, odbiorcy końcowego oraz towarowego domu maklerskiego lub domu maklerskiego, o których mowa w art. 9a ust. 2, lub innego podmiotu, któremu przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji, wydać dokument stwierdzający prawa majątkowe wynikające z tych świadectw przysługujące wnioskodawcy i odpowiadającą tym prawom ilość energii elektrycznej.
7. Wpis do rejestru świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz dokonane zmiany w rejestrze podlegają opłacie w wysokości odzwierciedlającej koszty prowadzenia rejestru.
8. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na wniosek odbiorcy przemysłowego, przedsiębiorstwa energetycznego, odbiorcy końcowego oraz towarowego domu maklerskiego lub domu maklerskiego, o których mowa w art. 9a ust. 2, którym przysługują prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia z kogeneracji, umarza, w drodze decyzji, te świadectwa w całości lub części.
9. Towarowy dom maklerski lub dom maklerski, wykonując obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 1, w odniesieniu do transakcji zawieranych na zlecenie odbiorców końcowych, może złożyć wniosek do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o umorzenie świadectw pochodzenia z kogeneracji należących do innego podmiotu, któremu przysługują wynikające z tych świadectw prawa majątkowe, o ile dołączy pisemną zgodę tego podmiotu na zaliczenie tych świadectw do wypełnienia obowiązku przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski.

10. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji wygasają z chwilą jego umorzenia.
11. Odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w art. 9a ust. 2, wraz z wnioskiem o umorzenie świadectw pochodzenia z kogeneracji jest obowiązany złożyć do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki dokument, o którym mowa w ust. 6.
12. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazuje informacje o wydanych i umorzonych świadectwach pochodzenia z kogeneracji podmiotowi prowadzącemu rejestr tych świadectw, o którym mowa w ust. 4.
13. Prawom majątkowym wynikającym ze świadectw pochodzenia z kogeneracji odpowiada określona ilość energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji, wyrażona z dokładnością do jednej kWh.
14. Świadectwo pochodzenia z kogeneracji umorzone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostce kogeneracji w poprzednim roku kalendarzowym, jest uwzględniane przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 9a ust. 1, w poprzednim roku kalendarzowym.

Art. 9n. [Raport oceniający postęp osiągnięty w zwiększaniu produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji]
(uchylony).

Art. 9o.
(uchylony).

Art. 9p.
(uchylony).

Art. 9r.
(uchylony).

Art. 9s.
(uchylony).

Art. 9s¹.
(uchylony).

Art. 9t. [Przekazywanie informacji o infrastrukturze energetycznej w sektorach gazu ziemnego i energii elektrycznej]

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego, przesyłaniem energii elektrycznej lub paliw gazowych,

magazynowaniem paliw gazowych, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego oraz podmioty realizujące lub planujące realizację projektów inwestycyjnych wykonują obowiązek określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 256/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zgłaszania Komisji projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej, zastępującym rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 736/96 (Dz. Urz. UE L 84 z 20.03.2014, str. 61), zwanym dalej "rozporządzeniem 256/2014", poprzez przekazanie Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki informacji dotyczących infrastruktury energetycznej w sektorach gazu ziemnego i energii elektrycznej, w zakresie określonym w pkt 2 lub 3 załącznika do tego rozporządzenia.

Art. 9u.

(uchylony).

Art. 9v.

(uchylony).

Art. 9w.

(uchylony).

Art. 9x.

(uchylony).

Art. 9y. [Gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji]

1. Gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji, zwana dalej "gwarancją pochodzenia", jest dokumentem poświadczającym, że określona w tym dokumencie ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej została wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji.

2. Gwarancję pochodzenia wydaje się na pisemny wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, zwany dalej "wnioskiem o wydanie gwarancji pochodzenia".

3. Wniosek o wydanie gwarancji pochodzenia składa się do operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, na którego obszarze działania została przyłączona jednostka kogeneracji, w terminie 30 dni od dnia zakończenia wytworzenia danej ilości energii elektrycznej objętej wnioskiem.

4. Wniosek o wydanie gwarancji pochodzenia zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji;
- 2) określenie lokalizacji, rodzaju, mocy zainstalowanej elektrycznej i cieplnej jednostki kogeneracji, w której została wytworzona energia;

3) dane dotyczące ilości wprowadzonej do sieci energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w jednostce kogeneracji;

4) określenie:

a) okresu, obejmującego jeden lub więcej następujących po sobie miesięcy kalendarzowych danego roku kalendarzowego, w którym energia elektryczna została wytworzona w jednostce kogeneracji, ze wskazaniem daty rozpoczęcia i zakończenia wytwarzania tej energii,

b) rodzaju i średniej wartości opałowej paliw, z których została wytworzona energia elektryczna i ciepło w jednostce kogeneracji, oraz ilości tych paliw ustalone na podstawie pomiarów dokonanych za pomocą oznaczonych urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych,

c) na podstawie pomiarów dokonanych za pomocą oznaczonych urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych, ilości ciepła użytkowego w kogeneracji, z podziałem na sposoby jego wykorzystania, oraz ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w danej jednostce kogeneracji,

d) ilości energii pierwotnej, wyrażonej w procentach, która została zaoszczędzona, kwalifikującej do uznania energii elektrycznej za wytworzoną w wysokosprawnej kogeneracji, obliczonej na podstawie referencyjnych wartości dla wytwarzania rozdzielonego;

5) wskazanie, czy jednostka kogeneracji określona we wniosku korzystała z mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej w tej jednostce;

6) oznaczenie daty oddania jednostki kogeneracji do eksploatacji.

5. Do wydawania gwarancji pochodzenia oraz innych dokumentów potwierdzających wydanie gwarancji pochodzenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego o wydawaniu zaświadczeń.

6. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego dokonuje weryfikacji danych, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2.

7. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie gwarancji pochodzenia, przekazuje ten wniosek Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, wraz z potwierdzeniem ilości wytworzonej energii elektrycznej w jednostce kogeneracji i wprowadzonej do sieci.

8. Na potrzeby ustalenia rzeczywistej ilości energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w wysokosprawnej kogeneracji oraz ilości zaoszczędzonej energii pierwotnej w celu wydawania gwarancji pochodzenia przyjmuje się sposób obliczania oraz wymagania dotyczące pomiarów określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 16.

Art. 9z. [Wydanie gwarancji pochodzenia]

1. W przypadku gdy wniosek o wydanie gwarancji pochodzenia nie zawiera danych, o których mowa w art. 9y ust. 4, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydaje gwarancję pochodzenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania, o którym mowa w art. 9l ust. 10, wraz z wnioskiem o wydanie odpowiedniej ilości gwarancji pochodzenia w stosunku do rzeczywistej ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji przez daną jednostkę kogeneracji w poprzednim roku kalendarzowym i wykazanej w tym sprawozdaniu.
3. Gwarancję pochodzenia oznacza się indywidualnym numerem. Zawiera ona dane, o których mowa w art. 9y ust. 4, datę jej wydania oraz oznaczenie państwa, w którym została wydana.
4. Gwarancję pochodzenia wydaje się za wytworzoną energię elektryczną z dokładnością do 1 MWh.
5. Gwarancję pochodzenia wydaje się w postaci elektronicznej i przekazuje się bezpośrednio do rejestru gwarancji pochodzenia, o którym mowa w art. 9zb ust. 1.

Art. 9za. [Uznanie gwarancji pochodzenia wydanej w innym państwie]

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na pisemny wniosek podmiotu, uznaje gwarancję pochodzenia wydaną w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmawia uznania gwarancji pochodzenia, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy wystąpią uzasadnione wątpliwości co do jej autentyczności lub wiarygodności.
3. O przyczynie odmowy uznania gwarancji pochodzenia, o której mowa w ust. 2, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki niezwłocznie informuje Komisję Europejską, podając przyczynę odmowy.
4. Gwarancja pochodzenia, o której mowa w ust. 1, jest ważna przez 12 miesięcy od dnia jej wydania.

Art. 9zb. [Rejestr gwarancji pochodzenia]

1. Rejestr gwarancji pochodzenia prowadzi podmiot prowadzący:
 - 1) giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub
 - 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi- organizujący obrót świadectwami efektywności energetycznej, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.
2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, prowadzi rejestr gwarancji pochodzenia w sposób zapewniający identyfikację:
 - 1) przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, któremu wydano gwarancję pochodzenia;

- 2) podmiotów, których gwarancje pochodzenia wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zostały uznane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki;
 - 3) przysługujących gwarancji pochodzenia oraz odpowiadającej im ilości energii elektrycznej.
3. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazuje informacje o wydanych oraz uznanych gwarancjach pochodzenia podmiotowi, o którym mowa w ust. 1.
 4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, wydaje przedsiębiorstwu energetycznemu zajmującemu się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji wpisanemu do rejestru gwarancji pochodzenia dokument potwierdzający, że określona w tym dokumencie ilość energii wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub do sieci przesyłowej została wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji.
 5. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji wpisane do rejestru gwarancji pochodzenia informuje pisemnie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz podmiot, o którym mowa w ust. 1, o przekazaniu gwarancji pochodzenia odbiorcy końcowemu, w terminie 7 dni od dnia jej przekazania.
 6. Informację, o której mowa w ust. 5, wpisuje się do rejestru gwarancji pochodzenia.
 7. Wpis do rejestru gwarancji pochodzenia, o którym mowa w ust. 1, oraz zmiany dokonane w tym rejestrze podlegają opłacie w wysokości odzwierciedlającej koszty prowadzenia tego rejestru.

Art. 10. [Obowiązek utrzymywania zapasów paliw przez przedsiębiorstwo energetyczne]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła jest obowiązane utrzymywać zapasy paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców, z zastrzeżeniem ust. 1a-1d.
- 1a. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, może obniżyć ilość zapasów paliw poniżej wielkości określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła, w przypadku:
 - 1) wytworzenia, na polecenie właściwego operatora systemu elektroenergetycznego, energii elektrycznej w ilości wyższej od średniej ilości energii elektrycznej wytworzonej w analogicznym okresie w ostatnich trzech latach, lub
 - 2) nieprzewidzianego istotnego zwiększenia produkcji energii elektrycznej lub ciepła, lub
 - 3) wystąpienia, z przyczyn niezależnych od przedsiębiorstwa energetycznego, nieprzewidzianych, istotnych ograniczeń w dostawach paliw zużywanych do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła.
- 1b. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane do uzupełnienia zapasów paliw do wielkości określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od ostatniego dnia miesiąca, w którym rozpoczęto ich obniżanie.

1c. W przypadku gdy uzupełnienie zapasów paliw, z przyczyn niezależnych od przedsiębiorstwa energetycznego, nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 1b, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na pisemny wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, może, w drodze decyzji, wskazać dłuższy termin ich uzupełnienia do wielkości określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 6, biorąc pod uwagę zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców. Termin ten nie może być jednak dłuższy niż cztery miesiące od ostatniego dnia miesiąca, w którym rozpoczęto obniżanie zapasów paliw.

1d. Wniosek, o którym mowa w ust. 1c, przedsiębiorstwo energetyczne składa nie później niż na 30 dni przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1b. Wniosek zawiera szczegółowe uzasadnienie i harmonogram uzupełnienia zapasów.

1e. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane informować:

- 1) operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego o zużyciu i stanie zapasów paliw zużywanych do wytwarzania energii elektrycznej w źródłach przyłączonych do sieci przesyłowej lub koordynowanej sieci 110 kV; informacja ta jest przekazywana wraz z informacją o stanie urządzeń wytwórczych;
- 2) Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o obniżeniu ilości zapasów paliw poniżej wielkości określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 oraz o sposobie i terminie ich uzupełnienia wraz z uzasadnieniem.

1f. Informację, o której mowa w ust. 1e pkt 2, przedsiębiorstwo energetyczne przekazuje w formie pisemnej najpóźniej w trzecim dniu od dnia, w którym rozpoczęto obniżanie ilości zapasów paliw poniżej wielkości określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane umożliwiać przeprowadzenie kontroli w zakresie:

- 1) zgodności wielkości zapasów paliw z wielkościami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 6;
- 2) uzupełnienia zapasów paliw w terminie, o którym mowa w ust. 1b lub 1c;
- 3) obniżenia zapasów paliw poniżej wielkości określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6, w przypadkach, o których mowa w ust. 1a.

3. Kontrolę, o której mowa w ust. 2, przeprowadza się na podstawie pisemnego upoważnienia wydanego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, które powinno zawierać:

- 1) oznaczenie osoby dokonującej kontroli;
- 2) nazwę kontrolowanego przedsiębiorstwa energetycznego;
- 3) określenie zakresu kontroli.

4. Osoby upoważnione przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do dokonywania kontroli są uprawnione do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości i do miejsc, gdzie są gromadzone i utrzymywane zapasy;
- 2) analizy dokumentów dotyczących ewidencjonowania zapasów.

5. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół i przedstawia organom kontrolowanego przedsiębiorstwa.

6. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wielkości zapasów paliw, o których mowa w ust. 1, sposób ich gromadzenia oraz szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli stanu zapasów, uwzględniając rodzaj działalności gospodarczej, możliwości techniczne i organizacyjne w zakresie gromadzenia zapasów.

Art. 10a. [Analiza kosztów i korzyści budowy, przebudowy lub znacznej modernizacji jednostki wytwórczej, sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej]

1. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, przesyłaniem i dystrybucją ciepła oraz inni przedsiębiorcy, planujący budowę, przebudowę lub znaczną modernizację po dniu 5 czerwca 2014 r. jednostki wytwórczej o mocy nominalnej cieplnej powyżej 20 MW, sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej, sporządzają analizę kosztów i korzyści budowy, przebudowy lub znacznej modernizacji tej jednostki lub sieci ciepłowniczej, lub sieci chłodniczej, mającą na celu określenie najbardziej efektywnych pod względem zasobów oraz opłacalnych rozwiązań umożliwiających spełnienie wymogów w zakresie ogrzewania i chłodzenia, zwaną dalej "analizą kosztów i korzyści".
2. Przez znaczną modernizację, o której mowa w ust. 1, rozumie się modernizację jednostki wytwórczej o mocy nominalnej cieplnej powyżej 20 MW lub sieci ciepłowniczej, lub sieci chłodniczej, której koszt przekracza 50% kosztu inwestycyjnego nowej porównywalnej jednostki wytwórczej lub sieci ciepłowniczej, lub sieci chłodniczej.
3. Analizę kosztów i korzyści sporządza się z uwzględnieniem:
 - 1) zainstalowanej mocy elektrycznej lub zainstalowanej mocy cieplnej;
 - 2) rodzaju paliwa zużywanego do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła;
 - 3) planowanej liczby godzin pracy jednostki wytwórczej lub sieci ciepłowniczej, lub sieci chłodniczej w ciągu roku;
 - 4) lokalizacji jednostki wytwórczej lub sieci ciepłowniczej, lub chłodniczej;
 - 5) zapotrzebowania na energię elektryczną lub ciepło, lub chłód.
4. Analiza kosztów i korzyści opiera się na opisie planowanej budowy, przebudowy lub znacznej modernizacji jednostki wytwórczej, sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej oraz zawiera analizę ekonomiczną obejmującą analizę finansową, która odzwierciedla rzeczywiste przepływy pieniężne z nakładów inwestycyjnych poniesionych na budowę, przebudowę lub znaczną modernizację jednostki wytwórczej, sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej oraz planowane koszty i przychody z ich eksploatacji.
5. Analizę kosztów i korzyści sporządza się na okres cyklu życia planowanej jednostki wytwórczej, sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej.

Art. 10b. [Analiza kosztów i korzyści przy budowie, przebudowie lub znacznej modernizacji jednostki wytwórczej, elektrowni, elektrociepłowni przemysłowej, sieci ciepłowniczej lub chłodniczej]

1. Przedsiębiorstwa energetyczne oraz inni przedsiębiorcy, o których mowa w art. 10a ust. 1, planujący:

- 1) budowę jednostki wytwórczej o mocy nominalnej cieplnej przekraczającej 20 MW - sporządzają analizę kosztów i korzyści wybudowania nowej jednostki kogeneracji w miejsce pracującej jednostki wytwórczej;
- 2) przebudowę lub znaczną modernizację jednostki wytwórczej o mocy nominalnej cieplnej przekraczającej 20 MW - sporządzają analizę kosztów i korzyści przebudowy lub znacznej modernizacji tej jednostki wytwórczej na jednostkę kogeneracji;
- 3) budowę lub przebudowę, lub znaczną modernizację elektrowni lub elektrociepłowni przemysłowej, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 1, z późn. zm.), o mocy nominalnej cieplnej przekraczającej 20 MW lub wytwarzającej ciepło odpadowe z instalacji przemysłowej - sporządzają analizę kosztów i korzyści wykorzystania tego ciepła, w tym w wysokosprawnej kogeneracji, oraz przyłączenia wybudowanej lub przebudowanej, lub poddanej znacznej modernizacji elektrowni lub elektrociepłowni przemysłowej do sieci ciepłowniczej lub chłodniczej;
- 4) budowę sieci ciepłowniczej lub sieci chłodniczej lub przyłączenie do tej sieci jednostki wytwórczej o mocy nominalnej cieplnej przekraczającej 20 MW, lub przebudowę, lub znaczną modernizację tej jednostki wytwórczej - sporządzają analizę kosztów i korzyści wykorzystania ciepła odpadowego.

2. Budowa urządzeń, instalacji lub sieci służących wychwytywaniu dwutlenku węgla w celu jego podziemnego składowania w celu przeprowadzenia projektu demonstracyjnego wychwytu i składowania dwutlenku węgla w rozumieniu art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze nie stanowi przebudowy jednostki wytwórczej, elektrowni lub elektrociepłowni przemysłowej ani budowy sieci, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) jednostek wytwórczych w okresach szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz rezerw zdolności wytwórczych pracujących w okresie nie dłuższym niż 1500 godzin w roku, jako średnia z pięciu kolejnych lat;
- 2) obiektu energetyki jądrowej, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących;
- 3) urządzeń, instalacji i sieci niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

4. Jeżeli jest planowana budowa lub przebudowa, lub znaczna modernizacja jednostki wytwórczej energii elektrycznej lub elektrowni przemysłowej, analiza kosztów i korzyści zawiera porównanie tej jednostki lub elektrowni z jednostką wytwórczą lub elektrociepłownią przemysłową wytwarzającą taką samą ilość energii elektrycznej w procesie wytwarzania ciepła odpadowego w instalacji przemysłowej lub w wysokosprawnej kogeneracji albo zaopatrującą użytkowników systemu w wytworzone ciepło lub chłód za pomocą sieci ciepłowniczych lub chłodniczych.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, przedsiębiorstwa energetyczne oraz przedsiębiorcy, o których mowa w art. 10a ust. 1, sporządzają analizę kosztów i korzyści we współpracy z przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się przesyłaniem i dystrybucją ciepła lub chłodu.
6. Przez moc nominalną cieplną, o której mowa w ust. 1 oraz w art. 10a ust. 1, rozumie się ilość energii wprowadzonej w paliwie do źródła spalania paliw w jednostce czasu przy jego nominalnym obciążeniu.

Art. 10c. [Ocena potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji]

1. Minister właściwy do spraw energii sporządza ocenę potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych i o jej sporządzeniu powiadamia Komisję Europejską.
2. W celu sporządzenia oceny, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw energii przeprowadza analizę wprowadzenia określonych wariantów wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym możliwości techniczne oraz opłacalność ekonomiczną wprowadzenia tych wariantów.
3. Minister właściwy do spraw energii co pięć lat lub na żądanie Komisji Europejskiej aktualizuje ocenę, o której mowa w ust. 1, i o tej aktualizacji powiadamia Komisję Europejską.

Art. 11. [Wprowadzanie ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła]

1. W przypadku zagrożenia:
 - 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo energetycznym,
 - 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
 - 3) bezpieczeństwa osób,
 - 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.
2. Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw.
3. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:
 - 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
 - 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.
4. Ograniczenia wprowadzone na zasadach określonych w ust. 2 i 3 podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania.

5. Organami uprawnionymi do kontroli stosowania ograniczeń są:
- 1) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej;
 - 2) wojewodowie - w odniesieniu do paliw stałych oraz ciepła;
 - 3) organy właściwe w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, o których mowa w art. 21a - w odniesieniu do jednostek wymienionych w tym przepisie.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców.
- 6a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określa w szczególności:
- 1) sposób wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiający odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;
 - 2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
 - 3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
 - 4) zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;
 - 5) sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.
- 6b. (uchylony).
7. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.
8. Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 7.
9. Minister właściwy do spraw energii informuje niezwłocznie Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o:
- 1) wprowadzonych ograniczeniach, o których mowa w ust. 7, w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej;
 - 2) podjętych działaniach i środkach dla usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, o których mowa w art. 11c ust. 2 i 3.

Art. 11a.

(uchylony).

Art. 11b.
(uchylony).

Art. 11c. [Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej]

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następnym:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokojów społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania.

2. W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

3. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

4. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, w terminie 60 dni od dnia zniesienia ograniczeń, przedkłada ministrowi właściwemu do spraw energii i Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki raport zawierający ustalenia dotyczące przyczyn powstałego zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, zasadności podjętych działań i zastosowanych środków w celu jego usunięcia, staranności i dbałości operatorów systemu elektroenergetycznego oraz użytkowników systemu, w tym odbiorców energii elektrycznej, o zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

5. Raport, o którym mowa w ust. 4, zawiera także wnioski i propozycje działań oraz określa środki mające zapobiec w przyszłości wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.
6. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 4, przedstawia ministrowi właściwemu do spraw energii opinię do tego raportu, zawierającą w szczególności ocenę wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 11e ust. 1.

Art. 11d. [Działania podejmowane w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej]

1. W sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego podejmuje w szczególności następujące działania:

- 1) wydaje wytwórcy polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej;
- 2) dokonuje zakupów interwencyjnych mocy lub energii elektrycznej;
- 3) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania, która nie jest jednostką wytwórczą centralnie dysponowaną;
- 4) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej przez odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania lub przerwania zasilania niezbędnej liczby odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na tym obszarze;
- 5) po wyczerpaniu wszystkich możliwych działań zmierzających do pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną wydaje odbiorcom końcowym, przyłączonym bezpośrednio do sieci przesyłowej, polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej lub odłączenia od sieci urządzeń i instalacji należących do tych odbiorców, zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń;
- 6) dokonuje zmniejszenia wielkości zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej;
- 7) ogłasza okres zagrożenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 26 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2018 r. poz. 9).

2. W okresie wykonywania działań, o których mowa w ust. 1, użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

3. W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych

usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

4. Operatorzy systemu elektroenergetycznego pokrywają koszty poniesione przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w związku z działaniami, o których mowa w ust. 1.

4a. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego pokrywa koszty opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 280 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 i 2180), poniesione przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła w związku z działaniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3.

5. Koszty poniesione przez operatorów systemu elektroenergetycznego w związku z działaniami, o których mowa w ust. 1, stanowią koszty uzasadnione działalności, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2.

Art. 11e. [Odpowiedzialność operatora systemu]

1. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, który w następstwie okoliczności za które ponosi odpowiedzialność wprowadził ograniczenia lub dopuścił się niedbalstwa przy dokonywaniu oceny zasadności wprowadzenia tych ograniczeń, odpowiada na zasadach określonych w ust. 2-4 za szkody powstałe u użytkowników krajowego systemu elektroenergetycznego, w tym odbiorców energii elektrycznej przyłączonych do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objętym ograniczeniami, w wyniku zastosowania środków i działań, o których mowa w art. 11c i art. 11d, w szczególności z powodu przerw lub ograniczeń w dostarczaniu energii elektrycznej.

2. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego odpowiada za szkody powstałe w wyniku wprowadzonych ograniczeń wyłącznie w granicach szkody rzeczywistej poniesionej przez użytkowników systemu elektroenergetycznego, w tym odbiorców energii elektrycznej, w związku z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą przez nich rzeczy ruchomej, lub uszkodzeniem albo zniszczeniem nieruchomości, z zastrzeżeniem ust. 3-9 oraz art. 11 ust. 8.

3. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego ponosi odpowiedzialność z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, w stosunku do odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym do wysokości 5000 zł (pięć tysięcy zł).

4. Całkowita odpowiedzialność operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego, z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, gdy przerwy lub ograniczenia dotyczyły następującej liczby użytkowników systemu, w tym odbiorców energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym:

1) do 25 000 odbiorców - nie może być wyższa niż 25 000 000 zł (dwadzieścia pięć milionów zł);

2) od 25 001 do 100 000 odbiorców - nie może być wyższa niż 75 000 000 zł (siedemdziesiąt pięć milionów zł);

3) od 100 001 do 200 000 odbiorców - nie może być wyższa niż 150 000 000 zł (sto pięćdziesiąt milionów zł);

- 4) od 200 001 do 1 000 000 odbiorców - nie może być wyższa niż 200 000 000 zł (dwieście milionów zł);
- 5) ponad 1 000 000 odbiorców - nie może być wyższa niż 250 000 000 zł (dwieście pięćdziesiąt milionów zł).
5. Operatorzy systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, w odniesieniu do systemu dystrybucyjnego, w zakresie objętym ograniczeniami, sporządzają i przekazują niezwłocznie operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatorowi systemu połączonego elektroenergetycznego informacje o liczbie użytkowników systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, w tym odbiorców energii elektrycznej przyłączonych do sieci dystrybucyjnej objętych ograniczeniami, wraz z wykazem udokumentowanych szkód poniesionych przez tych użytkowników, w tym odbiorców, powstałych w wyniku zastosowania środków, o których mowa w art. 11c i art. 11d, z uwzględnieniem ust. 3 i 7-9.
6. W przypadku gdy łączna wartość szkód przekracza odpowiednią kwotę całkowitej odpowiedzialności, o której mowa w ust. 4, kwotę odszkodowania należnego użytkownikowi systemu elektroenergetycznego, w tym odbiorcy energii elektrycznej, o których mowa w ust. 1, obniża się proporcjonalnie w takim samym stosunku, w jakim całkowita kwota odszkodowania, która znajduje zastosowanie zgodnie z ust. 4, pozostaje do łącznej wartości szkód powstałych u tych użytkowników, w tym odbiorców.
7. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego nie ponosi odpowiedzialności z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, powstałych u użytkownika systemu elektroenergetycznego, w tym odbiorcy energii elektrycznej, jeżeli kwota odszkodowania byłaby niższa niż 100 zł.
8. W zakresie wynikającym z podjętych działań i zastosowanych środków, o których mowa w art. 11c i art. 11d, w szczególności z przerw i ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców lub parametrów jakościowych energii elektrycznej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 - nie przysługują.
9. Użytkownik systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, w tym odbiorca energii elektrycznej, zgłasza żądanie naprawienia szkody operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego dany użytkownik, w tym odbiorca, jest przyłączony.
10. Żądanie naprawienia szkód, o których mowa w ust. 1, należy zgłosić właściwemu operatorowi systemu elektroenergetycznego przed upływem 180 dni od dnia zniesienia ograniczeń. Po upływie tego terminu roszczenie o naprawienie tych szkód wygasa.
11. Wyplacone przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego kwoty odszkodowania za szkody poniesione przez użytkowników tego systemu, w tym odbiorców energii elektrycznej, w wyniku podjętych działań i zastosowanych środków, o których mowa w art. 11c i art. 11d, pomniejszone o kwoty, które operator ten uzyskał od użytkowników, w tym odbiorców, którzy przyczynili się do powstania stanu zagrożenia, nie stanowią dla tego operatora kosztu uzasadnionego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2.

Art. 11f. [Wytyczne w zakresie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej]

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, o których mowa w art. 11, lub działania i środki, o których mowa w art. 11c i art. 11d oraz w art. 16 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 15-35), powinny:

- 1) powodować jak najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu rynku energii elektrycznej;
- 2) być stosowane:
 - a) w zakresie niezbędnym do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego,
 - b) na podstawie kryteriów przyjętych dla bieżącego bilansowania systemu elektroenergetycznego i zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- 3) być podejmowane w uzgodnieniu z właściwymi operatorami systemów przesyłowych elektroenergetycznych, stosownie do postanowień umów, w szczególności dotyczących wymiany informacji.

Rozdział 2a (uchylony).

Art. 11g.
(uchylony).

Art. 11h.
(uchylony).

Art. 11i.
(uchylony).

Art. 11j.
(uchylony).

Art. 11k.
(uchylony).

Art. 11l.
(uchylony).

Rozdział 2b Przesyłanie dwutlenku węgla

Art. 11m. [Umowa o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla]

1. Przesyłanie dwutlenku węgla odbywa się po uprzednim przyłączeniu do sieci transportowej dwutlenku węgla, na podstawie umowy o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla.
2. Umowa o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla powinna zawierać co najmniej postanowienia określające: ilość przesyłanego dwutlenku węgla w podziale na okresy umowne, miejsce dostarczenia dwutlenku węgla do sieci transportowej dwutlenku węgla i jego odbioru z sieci, warunki zapewnienia niezawodności przesyłania dwutlenku węgla, stawki opłat stosowane w rozliczeniach oraz warunki wprowadzania zmian tych stawek, sposób prowadzenia rozliczeń, parametry techniczne i jakościowe przesyłanego dwutlenku węgla, w szczególności w zakresie zgodności przesyłanego dwutlenku węgla z kryteriami akceptacji składu jego strumienia określonymi w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze oraz wysokość bonifikaty za niedotrzymanie tych parametrów, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.

Art. 11n. [Wyznaczenie operatora sieci transportowej dwutlenku węgla]

1. Operatora sieci transportowej dwutlenku węgla wyznacza, w drodze decyzji, na czas określony, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
2. Operatorem sieci transportowej dwutlenku węgla może być wyłącznie podmiot posiadający koncesję na przesyłanie dwutlenku węgla.
3. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla jest obowiązany do zawarcia umowy o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i przesyłania dwutlenku węgla, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci.
4. W przypadku gdy warunki, o których mowa w ust. 3, nie są spełnione, operator sieci transportowej dwutlenku węgla może odmówić zawarcia umowy o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla.
5. Odmowa, o której mowa w ust. 4, jest sporządzana przez operatora sieci transportowej dwutlenku węgla, w formie pisemnej, wraz z uzasadnieniem jej przyczyn, oraz przesyłana do żądającego zawarcia umowy o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla.
6. O odmowie, o której mowa w ust. 4, jest powiadamiany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
7. W sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.
8. W sprawach, o których mowa w ust. 7, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może wydać na wniosek jednej ze stron postanowienie, w którym określa warunki przesyłania dwutlenku węgla do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 11o. [Obowiązki operatora sieci transportowej dwutlenku węgla]

1. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla jest obowiązany zapewnić:
 - 1) realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci transportowej dwutlenku węgla, w tym połączeń transgranicznych, na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11r;
 - 2) bezpieczeństwo funkcjonowania sieci transportowej dwutlenku węgla;
 - 3) zdolności przepustowe sieci transportowej dwutlenku węgla;
 - 4) dostęp do sieci transportowej dwutlenku węgla przez realizację umów o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla.

2. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla zapewnia dostęp do sieci transportowej dwutlenku węgla ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) zasad bezpieczeństwa powszechnego;
 - 2) potrzeby poszanowania uzasadnionych potrzeb przedsiębiorcy wykonującego działalność w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz interesów wszystkich podmiotów, których dotyczy lub może dotyczyć proces podziemnego składowania dwutlenku węgla;
 - 3) aktualnych możliwości transportowych sieci transportowej dwutlenku węgla oraz składowania dwutlenku węgla w podziemnych składowiskach dwutlenku węgla;
 - 4) zgodności przesyłanego dwutlenku węgla z kryteriami akceptacji składu strumienia dwutlenku węgla określonymi w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
 - 5) zgodności parametrów technicznych sieci transportowej dwutlenku węgla z parametrami technicznymi urzędzeń podziemnego składowiska dwutlenku węgla oraz urzędzeń podmiotu przekazującego dwutlenek węgla do przesyłania;
 - 6) krajowych zobowiązań dotyczących redukcji emisji dwutlenku węgla;
 - 7) współpracy transgranicznej.

Art. 11p. [Przyłączenie do sieci transportowej dwutlenku węgla]

1. Przyłączane do sieci transportowej dwutlenku węgla urządzenia i instalacje podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające:
 - 1) bezpieczeństwo funkcjonowania sieci transportowej dwutlenku węgla przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą przyłączonych urządzeń i instalacji;
 - 2) zabezpieczenie przyłączonych urządzeń i instalacji przed uszkodzeniami w przypadku awarii;
 - 3) dotrzymanie w miejscu przyłączenia urządzeń i instalacji parametrów technicznych i jakościowych przesyłanego dwutlenku węgla;
 - 4) spełnienie wymagań w zakresie ochrony środowiska, określonych w odrębnych przepisach;

5) możliwość dokonania pomiarów wielkości i parametrów niezbędnych do prowadzenia ruchu sieci transportowej dwutlenku węgla, dokonania rozliczeń za przesłany dwutlenek węgla oraz krajowych zobowiązań dotyczących redukcji emisji dwutlenku węgla.

2. Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci transportowej dwutlenku węgla składa do operatora sieci transportowej dwutlenku węgla wnioski o określenie warunków przyłączenia do tej sieci.
3. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla jest obowiązany wydać warunki przyłączenia do sieci transportowej dwutlenku węgla, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.
4. Za przyłączenie do sieci transportowej dwutlenku węgla pobiera się opłatę ustaloną w oparciu o rzeczywiste nakłady poniesione na realizację przyłączenia.

Art. 11r. [Delegacja ustawowa - szczegółowe warunki przyłączenia do sieci transportowej dwutlenku węgla]

Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, w tym wymagania techniczne, przyłączenia do sieci transportowej dwutlenku węgla, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tej sieci, równoprawne traktowanie jej użytkowników, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach.

Art. 11s. [Kontrola urządzeń i instalacji przyłączonych do sieci transportowej dwutlenku węgla]

1. Upoważnieni przedstawiciele operatora sieci transportowej dwutlenku węgla wykonują kontrole urządzeń i instalacji przyłączonych do sieci oraz stanu technicznego sieci transportowej dwutlenku węgla oraz dotrzymywania zawartych umów o świadczenie usług przesyłania dwutlenku węgla, a także prawidłowości rozliczeń.
2. Do przedstawicieli operatora sieci transportowej dwutlenku węgla przepisy art. 6 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.
3. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla może wstrzymać przesyłanie dwutlenku węgla, w przypadku gdy:
 - 1) w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że urządzenie lub instalacja przyłączona do sieci transportowej dwutlenku węgla stwarza bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub środowiska;
 - 2) podmiot przekazujący dwutlenek węgla do przesyłania zwleka z zapłatą za przesłany dwutlenek węgla co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, mimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu zapłaty zaległych i bieżących należności.
4. Operator sieci transportowej dwutlenku węgla jest obowiązany do bezzwłocznego wznowienia przesyłania dwutlenku węgla, wstrzymanego z powodów, o których mowa w ust. 3, jeżeli ustaną przyczyny uzasadniające wstrzymanie jego przesyłania.

5. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli, wzory protokołów kontroli i upoważnień do kontroli oraz wzór legitymacji, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego i skutecznego przeprowadzenia kontroli, uwzględniając zakres i rodzaj przeprowadzonej kontroli oraz zapewniając możliwość identyfikacji osób wykonujących czynności kontrolne.

Rozdział 3 **Polityka energetyczna**

Art. 12. [Zadania ministra właściwego do spraw energii]

1. (uchylony).
2. Zadania ministra właściwego do spraw energii w zakresie polityki energetycznej obejmują:
 - 1) przygotowanie projektu polityki energetycznej państwa i koordynowanie jej realizacji;
 - 2) określanie szczegółowych warunków planowania i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w paliwa i energię, w trybie i zakresie ustalonych w ustawie;
 - 3) nadzór nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w paliwa gazowe i energię elektryczną oraz nadzór nad funkcjonowaniem krajowych systemów energetycznych w zakresie określonym ustawą;
 - 4) współdziałanie z wojewodami i samorządami terytorialnymi w sprawach planowania i realizacji systemów zaopatrzenia w paliwa i energię;
 - 5) koordynowanie współpracy z międzynarodowymi organizacjami rządowymi w zakresie określonym ustawą;
 - 6) (uchylony).
3. (uchylony).

Art. 12a. [Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej]

1. Prezes Rady Ministrów powołuje Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej. Przepisy art. 10 ust. 2-5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392 oraz z 2015 r. poz. 1064) stosuje się odpowiednio.
2. Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej wykonuje uprawnienia z akcji należących do Skarbu Państwa w stosunku do operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego i operatora systemu przesyłowego gazowego oraz PERN S.A.
3. Do wykonywania uprawnień, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisów art. 7 ust. 1 pkt 3, art. 19 ust. 1 w zakresie wymogu wskazywania jako kandydata na członka organu nadzorczego osoby posiadającej pozytywną opinię Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, art. 32 oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2259, z 2017 r. poz. 624, 1491 i 1529 oraz z 2018 r. poz. 538).

Art. 12b.
(uchylony).

Art. 13. [Cel polityki energetycznej państwa]

Celem polityki energetycznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, wzrostu konkurencyjności gospodarki i jej efektywności energetycznej, a także ochrony środowiska.

Art. 14. [Zakres i treść polityki energetycznej państwa]

Polityka energetyczna państwa określa w szczególności:

- 1) bilans paliwowo-energetyczny kraju;
- 2) zdolności wytwórcze krajowych źródeł paliw i energii;
- 3) zdolności przesyłowe, w tym połączenia transgraniczne;
- 4) efektywność energetyczną gospodarki;
- 5) działania w zakresie ochrony środowiska;
- 6) rozwój wykorzystania instalacji odnawialnego źródła energii;
- 7) wielkości i rodzaje zapasów paliw;
- 8) kierunki restrukturyzacji i przekształceń własnościowych sektora paliwowo-energetycznego;
- 9) kierunki prac naukowo-badawczych;
- 10) współpracę międzynarodową.

Art. 15. [Zasada zrównoważonego rozwoju kraju. Elementy polityki energetycznej państwa]

1. Polityka energetyczna państwa jest opracowywana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju kraju i zawiera:

- 1) ocenę realizacji polityki energetycznej państwa za poprzedni okres;
- 2) część prognostyczną obejmującą okres nie krótszy niż 20 lat;
- 3) program działań wykonawczych na okres 4 lat zawierający instrumenty jego realizacji.

2. Politykę energetyczną państwa opracowuje się co 4 lata.

Art. 15a. [Przyjęcie i publikacja polityki energetycznej państwa]

1. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, przyjmuje politykę energetyczną państwa.

2. Minister właściwy do spraw energii ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", przyjętą przez Radę Ministrów politykę energetyczną państwa.

Art. 15b. [Sprawozdania z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostaw paliw gazowych i energii elektrycznej]

1. Minister właściwy do spraw energii opracowuje, w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku, sprawozdanie z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostaw paliw gazowych.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące w szczególności:
 - 1) źródła i kierunki zaopatrzenia gospodarki krajowej w paliwa gazowe oraz możliwości dysponowania tymi źródłami;
 - 2) stan infrastruktury technicznej sektora gazowego;
 - 3) działania podejmowane dla pokrycia szczytowego zapotrzebowania na paliwa gazowe oraz postępowanie w przypadku niedoborów ich dostaw;
 - 4) przewidywane zapotrzebowanie na paliwa gazowe;
 - 5) planowane lub będące w budowie zdolności przesyłowe paliw gazowych.
3. Minister właściwy do spraw energii opracowuje co dwa lata, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku, sprawozdanie z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.
4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, zawiera informacje dotyczące bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej obejmujące w szczególności:
 - 1) prognozę równoważenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię w kolejnych 5 latach oraz możliwości równoważenia dostaw w okresie od 5 lat do co najmniej 15 lat, licząc od dnia sporządzenia sprawozdania;
 - 2) bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej;
 - 3) źródła i kierunki zaopatrzenia gospodarki krajowej w energię elektryczną oraz możliwości dysponowania tymi źródłami;
 - 4) stan infrastruktury technicznej sektora elektroenergetycznego;
 - 5) działania podejmowane dla pokrycia szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz postępowanie w przypadku niedoborów jej dostaw;
 - 6) planowane lub będące w budowie nowe moce wytwórcze energii elektrycznej;
 - 7) zamierzenia inwestycyjne w okresie najbliższych co najmniej 5 lat, w odniesieniu do zapewnienia zdolności przesyłowych połączeń międzysystemowych oraz linii elektroenergetycznych wewnętrznych, wpływające w sposób istotny na pokrycie bieżącego i przewidywanego zapotrzebowania kraju na energię elektryczną oraz na zdolności przesyłowe połączeń międzysystemowych;
 - 8) ocenę funkcjonowania rynku mocy, o którym mowa w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy.
5. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 3, w części dotyczącej zamierzeń inwestycyjnych, o których mowa w ust. 4 pkt 7, należy uwzględnić:
 - 1) zasady zarządzania ograniczeniami przesyłowymi określone w rozporządzeniu (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003;
 - 2) istniejące i planowane linie przesyłowe;

- 3) przewidywane modele (strukturę) wytwarzania, dostaw, wymiany transgranicznej i zużycia energii elektrycznej, umożliwiające stosowanie mechanizmów zarządzania popytem na energię elektryczną;
- 4) regionalne, krajowe i europejskie cele w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym projekty stanowiące element osi projektów priorytetowych, określonych w załączniku I do decyzji nr 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. ustanawiającej wytyczne dla transeuropejskich sieci energetycznych oraz uchylającej decyzję 96/391/WE i decyzję nr 1229/2003/WE (Dz. Urz. UE L 262 z 22.09.2006, str. 1).
6. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 3, zawierają także wnioski wynikające z monitorowania bezpieczeństwa dostaw paliw gazowych lub energii elektrycznej.
7. Minister właściwy do spraw energii zamieszcza, na swoich stronach internetowych w Biuletynie Informacji Publicznej, sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 3, do dnia 31 lipca danego roku.
8. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 3, minister właściwy do spraw energii przekazuje Komisji Europejskiej do dnia 31 sierpnia:
 - 1) co roku - dotyczące gazu ziemnego;
 - 2) co 2 lata - dotyczące energii elektrycznej.

Art. 15c. [Sprawozdanie dotyczące nadużywania pozycji dominującej przez przedsiębiorstwa energetyczne]

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki we współpracy z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów opracowuje sprawozdanie dotyczące nadużywania pozycji dominującej przez przedsiębiorstwa energetyczne i ich zachowań sprzecznych z zasadami konkurencji na rynku energii elektrycznej oraz przekazuje je, do dnia 31 lipca każdego roku, Komisji Europejskiej.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje o:
 - 1) zmianie struktury właścicielskiej przedsiębiorstw energetycznych działających na rynku energii elektrycznej;
 - 2) podjętych działaniach mających na celu zapewnienie wystarczającej różnorodności uczestników rynku i zwiększenia konkurencji;
 - 3) połączeniach z systemami innych państw;
 - 4) przedsięwzięciach zapewniających konkurencję na rynku energii elektrycznej i służących rozwojowi połączeń międzysystemowych oraz o praktykach ograniczających konkurencję.

Art. 15d.
(uchylony).

Art. 15e. [Przekazywanie Komisji Europejskiej informacji dotyczących infrastruktury energetycznej]

Minister właściwy do spraw energii przekazuje Komisji Europejskiej informacje dotyczące infrastruktury energetycznej w sektorach ropy naftowej, gazu ziemnego, energii elektrycznej,

w tym energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii, biopaliw oraz dotyczącej wychwytywania i składowania dwutlenku węgla emitowanego przez te sektory, będących w obszarze zainteresowania Unii Europejskiej, o których mowa w rozporządzeniu 256/2014.

Art. 15f. [Współpraca przy tworzeniu konkurencyjnego rynku paliw gazowych i energii elektrycznej w Unii Europejskiej]

1. Minister właściwy do spraw energii oraz Prezes Urzędu Regulacji Energetyki współpracują z organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej, w celu stworzenia w pełni konkurencyjnego rynku paliw gazowych i energii elektrycznej w Unii Europejskiej, w szczególności promują i ułatwiają współpracę operatorów systemów przesyłowych w zakresie połączeń transgranicznych.
2. Minister właściwy do spraw energii współpracuje z organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych i promowania solidarności regionalnej w zakresie zapewnienia tego bezpieczeństwa. Współpraca ta obejmuje w szczególności podejmowanie działań mających na celu zapobieganie powstaniu zagrożenia bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych oraz współdziałanie w przypadku wystąpienia stanów kryzysowych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 994/2010 w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE.

Art. 15g.

Minister właściwy do spraw energii jest właściwym organem krajowym odpowiedzialnym za ułatwianie i koordynowanie procesu wydawania pozwoleń i decyzji dla projektów infrastruktury energetycznej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej, zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylającego decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz. Urz. UE L 115 z 25.04.2013, str. 39, z późn. zm.), działającym w trybie współpracy, o którym mowa w art. 8 ust. 3 lit. c tego rozporządzenia.

Art. 16. [Plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego lub operatora systemu]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii sporządza, dla obszaru swojego działania, plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, na okres nie krótszy niż 3 lata, uwzględniając:
 - 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - w przypadku planów sporządzanych przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych lub energii;
 - 2) ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju lub ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województw, albo w przypadku braku takiego planu,

strategię rozwoju województwa - w przypadku planów sporządzanych przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych lub energii;

3) politykę energetyczną państwa;

4) dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym, o którym mowa w art. 8 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2010 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 lub w art. 8 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 - w przypadku przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej;

5) politykę rozwoju infrastruktury i rynku paliw alternatywnych w transporcie.

2. Operator systemu przesyłowego gazowego i operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego sporządzają plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną na okres 10 lat. Plan ten w zakresie zapotrzebowania na paliwa gazowe podlega aktualizacji co 2 lata, a w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną - co 3 lata.

3. Operator systemu przesyłowego gazowego wykonujący obowiązki operatora na podstawie umowy, o której mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, aktualizuje corocznie plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe.

4. Operator systemu dystrybucyjnego gazowego i operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego sporządzają plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną na okres nie krótszy niż 5 lat. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się do aktualizacji planu.

5. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego i operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego sporządzają prognozę dotyczącą stanu bezpieczeństwa dostarczania energii elektrycznej na okres nie krótszy niż 15 lat.

6. Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną sporządzany przez operatora systemu dystrybucyjnego gazowego i operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego uwzględnia odpowiednio plan rozwoju sporządzony przez operatora systemu przesyłowego gazowego i operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego.

7. Plan, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

1) przewidywany zakres dostarczania paliw gazowych lub energii;

2) przedsięwzięcia w zakresie modernizacji, rozbudowy albo budowy sieci oraz planowanych nowych źródeł paliw gazowych lub energii, w tym instalacji odnawialnego źródła energii;

3) przedsięwzięcia w zakresie modernizacji, rozbudowy lub budowy połączeń z systemami gazowymi albo z systemami elektroenergetycznym innych państw - w przypadku planów sporządzanych przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej;

4) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie paliw i energii u odbiorców, w tym także przedsięwzięcia w zakresie pozyskiwania, transmisji oraz przetwarzania danych pomiarowych z licznika zdalnego odczytu;

5) przewidywany sposób finansowania inwestycji;

6) przewidywane przychody niezbędne do realizacji planów;

7) planowany harmonogram realizacji inwestycji.

8. Plan, o którym mowa w ust. 1, w zakresie obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną, opracowywany przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej powinien także określać wielkość zdolności wytwórczych i ich rezerw, preferowane lokalizacje i strukturę nowych źródeł, wielkość zdolności przesyłowych lub dystrybucyjnych w systemie elektroenergetycznym i stopień ich wykorzystania, a także działania i przedsięwzięcia zapewniające bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej.

9. Operator systemu przesyłowego gazowego albo operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego określając w planie, o którym mowa w ust. 2, poziom połączeń międzysystemowych gazowych albo elektroenergetycznych, bierze w szczególności pod uwagę:

1) krajowe, regionalne i europejskie cele w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym projekty stanowiące element osi projektów priorytetowych określonych w załączniku I do decyzji, o której mowa w art. 15b ust. 5 pkt 4;

2) istniejące połączenia międzysystemowe gazowe albo elektroenergetyczne oraz ich wykorzystanie w sposób najbardziej efektywny;

3) zachowanie właściwych proporcji między kosztami budowy nowych połączeń międzysystemowych gazowych albo elektroenergetycznych, a korzyściami wynikającymi z ich budowy dla odbiorców końcowych.

10. Plan, o którym mowa w ust. 1, powinien zapewniać długookresową maksymalizację efektywności nakładów i kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, tak aby nakłady i koszty nie powodowały w poszczególnych latach nadmiernego wzrostu cen i stawek opłat za dostarczanie paliw gazowych lub energii, przy zapewnieniu ciągłości, niezawodności i jakości ich dostarczania.

11. W planie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się także zapotrzebowanie na nowe zdolności w systemie przesyłowym lub dystrybucyjnym zgłoszone przez podmioty przyłączone do sieci lub podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci.

12. W celu racjonalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, przy sporządzaniu projektu planu, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorstwa energetyczne są obowiązane współpracować z podmiotami przyłączonymi do sieci oraz z gminami, a w przypadku przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej współpracować z samorządem województwa, na którego obszarze przedsiębiorstwo to zamierza realizować przedsięwzięcia inwestycyjne; współpraca powinna polegać w szczególności na:

1) przekazywaniu podmiotom przyłączonym do sieci, na ich wniosek, informacji o planowanych przedsięwzięciach w takim zakresie, w jakim przedsięwzięcia te będą miały

wpływ na pracę urządzeń przyłączonych do sieci albo na zmianę warunków przyłączenia lub dostawy paliw gazowych lub energii;

2) zapewnieniu spójności pomiędzy planami przedsiębiorstw energetycznych i założeniami, strategiami oraz planami, o których mowa w art. 19 i art. 20, a w przypadku przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej zapewnienie tej spójności dotyczy planów przedsiębiorstw energetycznych i założeń, strategii i planów sporządzanych przez samorząd województwa.

13. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, podlega uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki, z wyłączeniem planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją:

1) paliw gazowych, dla mniej niż 50 odbiorców, którym przedsiębiorstwo to dostarcza rocznie łącznie mniej niż 50 mln m³ tych paliw;

2) energii elektrycznej, dla mniej niż 100 odbiorców, którym przedsiębiorstwo to dostarcza rocznie łącznie mniej niż 50 GWh tej energii;

3) ciepła.

14. Operator systemu przesyłowego gazowego, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, operator systemu dystrybucyjnego gazowego oraz operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego przedkładają Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do uzgodnienia projekt planu, o którym mowa w ust. 2 i 4, i jego aktualizację, do dnia 31 marca. W przypadku projektu planu sporządzonego przez operatora systemu przesyłowego, operator ten przedkłada projekt planu, o którym mowa w ust. 2, i jego aktualizację po przeprowadzeniu konsultacji, o których mowa w ust. 15, wraz z wynikami tych konsultacji.

15. Operator systemu przesyłowego gazowego i operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego konsultują projekt planu, o którym mowa w ust. 2, z wyłączeniem informacji, o których mowa w ust. 7 pkt 5 i 6, oraz z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych, z zainteresowanymi stronami, zamieszczając projekt ten na swojej stronie internetowej i wyznaczając termin na zgłaszanie uwag. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni.

16. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki konsultuje sposób finansowania inwestycji ujętych w planie opracowanym przez operatora systemu przesyłowego gazowego z właścicielem sieci przesyłowej gazowej.

17. Przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane do uzgodnienia z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki planu rozwoju, o którym mowa w ust. 1, ustala corocznie plan remontów, który zamieszcza na swojej stronie internetowej.

18. Przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane do uzgadniania projektu planu, o którym mowa w ust. 1, z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki corocznie, do dnia 30 kwietnia, przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdanie z realizacji tego planu.

19. Samorząd województwa, gminy, przedsiębiorstwa energetyczne lub odbiorcy końcowi paliw gazowych lub energii udostępniają nieodpłatnie przedsiębiorstwom energetycznym, o których mowa w ust. 1, informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 1-4 i 7, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

20. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW sporządza i przedkłada Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki prognozy na okres 15 lat obejmujące w szczególności ilości wytwarzanej energii elektrycznej, przedsięwzięcia w zakresie modernizacji, rozbudowy istniejących lub budowy nowych źródeł, a także dane techniczno-ekonomiczne dotyczące typu i wielkości tych źródeł, ich lokalizacji oraz rodzaju paliwa wykorzystywanego do wytwarzania energii elektrycznej.

21. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, co 2 lata w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku, aktualizuje prognozy, o których mowa w ust. 20, i informuje o tych aktualizacjach Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz operatorów systemów elektroenergetycznych, do których sieci jest przyłączone, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

22. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego oraz przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej przyłączone do sieci przesyłowej przekazują operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego informacje o strukturze i wielkościach zdolności wytwórczych i dystrybucyjnych przyjętych w planach, o których mowa w ust. 2 i 4, lub prognozach, o których mowa w ust. 20, stosownie do postanowień instrukcji opracowanej przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego.

Art. 16a. [Przetarg na budowę nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej lub realizację przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na tę energię]

1. W przypadku możliwości wystąpienia długookresowego zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, po stwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw energii na podstawie sprawozdania, o którym mowa w art. 15b ust. 3, że istniejące i będące w trakcie budowy moce wytwórcze energii elektrycznej oraz przedsięwzięcia racjonalizujące jej zużycie nie zapewniają długookresowego bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza, organizuje i przeprowadza przetarg na budowę nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej lub realizację przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na tę energię.

2. W ogłoszeniu o przetargu określa się przedmiot przetargu, jego zakres, warunki uczestnictwa, rodzaje instrumentów ekonomiczno-finansowych określone w odrębnych przepisach, umożliwiających budowę nowych mocy wytwórczych lub realizację przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na energię elektryczną na warunkach preferencyjnych, oraz miejsce i termin udostępnienia dokumentacji przetargowej.

3. Do przetargu stosuje się odpowiednio przepisy art. 9i ust. 4-9.

3a. W przetargu mogą uczestniczyć także podmioty niebędące przedsiębiorstwami energetycznymi.

4. Przed skierowaniem ogłoszenia o przetargu do Biuletynu Urzędu Regulacji Energetyki Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uzgadnia z ministrem właściwym do spraw finansów

publicznych i z innymi właściwymi organami administracji państwowej rodzaje instrumentów, o których mowa w ust. 2.

5. Określając w dokumentacji przetargowej kryteria oceny ofert oraz dokonując wyboru oferty na budowę nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej lub realizację przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na tę energię, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki kieruje się:

- 1) polityką energetyczną państwa;
- 2) bezpieczeństwem systemu elektroenergetycznego;
- 3) wymaganiami dotyczącymi ochrony zdrowia i środowiska oraz bezpieczeństwa publicznego;
- 4) efektywnością energetyczną i ekonomiczną przedsięwzięcia;
- 5) lokalizacją budowy nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej;
- 6) rodzajem paliw przeznaczonych do wykorzystania w nowych mocach wytwórczych energii elektrycznej;
- 7) wynikami oceny, o której mowa w art. 10c ust. 1, oraz analizą kosztów i korzyści.

6. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazuje Komisji Europejskiej warunki przetargu w terminie umożliwiającym ich opublikowanie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej co najmniej na 6 miesięcy przed dniem zamknięcia składania ofert o przystąpieniu do przetargu.

7. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zawiera z uczestnikiem przetargu, którego oferta została wybrana, umowę, w której określa się w szczególności obowiązki uczestnika, rodzaje instrumentów, o których mowa w ust. 2, oraz zasady rozliczania wsparcia finansowego wynikającego z tych instrumentów.

8. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania co do zawartości dokumentacji przetargowej na budowę nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej lub na realizację przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz warunki i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystych warunków i kryteriów przetargu oraz równoprawnego traktowania jego uczestników.

Art. 16b. [Cel działań operatorów systemów; przeznaczenie zysku operatorów]

1. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego realizuje w pierwszej kolejności działania niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

2. Zysk operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 286) przeznacza się w pierwszej kolejności na finansowanie realizacji zadań i obowiązków, o których mowa w art. 9c ust. 2.

3. ¹² Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego jest obowiązany przekazywać środki na Fundusz Niskoemisyjnego Transportu, o którym mowa w art. 28z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w wysokości 0,1% uzasadnionego zwrotu z kapitału zaangażowanego w wykonywaną działalność gospodarczą w zakresie przesyłania energii elektrycznej, uwzględnionego w kalkulacji taryf na przesyłanie energii elektrycznej na rok poprzedzający rok przekazania tych środków.

Art. 17. [Zadania samorządu województwa]

Samorząd województwa uczestniczy w planowaniu zaopatrzenia w energię i paliwa na obszarze województwa w zakresie określonym w art. 19 ust. 5 oraz bada zgodność planów zaopatrzenia w energię i paliwa z polityką energetyczną państwa.

Art. 18. [Zadania własne gminy]

1. Do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy:

- 1) planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy;
- 2) planowanie oświetlenia znajdujących się na terenie gminy:
 - a) miejsc publicznych,
 - b) dróg gminnych, dróg powiatowych i dróg wojewódzkich,
 - c) dróg krajowych, innych niż autostrady i drogi ekspresowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2222 oraz z 2018 r. poz. 12, 138, 159 i 317), przebiegających w granicach terenu zabudowy,
 - d) części dróg krajowych, innych niż autostrady i drogi ekspresowe w rozumieniu ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1057 oraz z 2018 r. poz. 12 i 138), wymagających odrębnego oświetlenia:
 - przeznaczonych do ruchu pieszych lub rowerów,
 - stanowiących dodatkowe jezdnie obsługujące ruch z terenów przyległych do pasa drogowego drogi krajowej;
- 3) finansowanie oświetlenia znajdujących się na terenie gminy:
 - a) ulic,
 - b) placów,
 - c) dróg gminnych, dróg powiatowych i dróg wojewódzkich,
 - d) dróg krajowych, innych niż autostrady i drogi ekspresowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, przebiegających w granicach terenu zabudowy,
 - e) części dróg krajowych, innych niż autostrady i drogi ekspresowe w rozumieniu ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, wymagających odrębnego oświetlenia:
 - przeznaczonych do ruchu pieszych lub rowerów,
 - stanowiących dodatkowe jezdnie obsługujące ruch z terenów przyległych do pasa drogowego drogi krajowej;

- 4) planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy;
 - 5) ocena potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy.
2. Gmina realizuje zadania, o których mowa w ust. 1, zgodnie z:
 - 1) miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu - z kierunkami rozwoju gminy zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - 2) odpowiednim programem ochrony powietrza przyjętym na podstawie art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.).
 3. (uchylony).
 - 3a. (uchylony).
 4. (uchylony).

Art. 19. [Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe]

1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zwany dalej "projektem założeń".
2. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.
3. Projekt założeń powinien określać:
 - 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
 - 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
 - 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
 - 3a) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
 - 4) zakres współpracy z innymi gminami.
4. Przedsiębiorstwa energetyczne udostępniają nieodpłatnie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) plany, o których mowa w art. 16 ust. 1, w zakresie dotyczącym terenu tej gminy oraz propozycje niezbędne do opracowania projektu założeń.
5. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

6. Projekt założeń wyklada się do publicznego wglądu na okres 21 dni, powiadamiając o tym w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości.
7. Osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy mają prawo składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do projektu założeń.
8. Rada gminy uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie wnioski, zastrzeżenia i uwagi zgłoszone w czasie wyłożenia projektu założeń do publicznego wglądu.

Art. 20. [Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe]

1. W przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń, o których mowa w art. 19 ust. 8, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, dla obszaru gminy lub jej części. Projekt planu opracowywany jest na podstawie uchwalonych przez radę tej gminy założeń i winien być z nim zgodny.
2. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:
 - 1) propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym;
 - 1a) propozycje w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji;
 - 1b) propozycje stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
 - 2) harmonogram realizacji zadań;
 - 3) przewidywane koszty realizacji proponowanych przedsięwzięć oraz źródło ich finansowania;
 - 4) ocenę potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy.
3. (uchylony).
4. Rada gminy uchwała plan zaopatrzenia, o którym mowa w ust. 1.
5. W celu realizacji planu, o którym mowa w ust. 1, gmina może zawierać umowy z przedsiębiorstwami energetycznymi.
6. W przypadku gdy nie jest możliwa realizacja planu na podstawie umów, rada gminy - dla zapewnienia zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - może wskazać w drodze uchwały tę część planu, z którą prowadzone na obszarze gminy działania muszą być zgodne.

Rozdział 3a (uchylony).

Art. 20a.
(uchylony).

Art. 20b.
(uchylony).

Art. 20c.
(uchylony).

Art. 20d.
(uchylony).

Art. 20e.
(uchylony).

Art. 20f.
(uchylony).

Art. 20g.
(uchylony).

Art. 20ga.
(uchylony).

Art. 20gb.
(uchylony).

Art. 20gc.
(uchylony).

Rozdział 3b
(uchylony).

Art. 20h.
(uchylony).

Art. 20i.
(uchylony).

Art. 20j.
(uchylony).

Art. 20k.
(uchylony).

Art. 20l.
(uchylony).

Art. 20m.
(uchylony).

Art. 20n.
(uchylony).

Art. 20o.
(uchylony).

Art. 20p.
(uchylony).

Art. 20q.
(uchylony).

Art. 20r.
(uchylony).

Art. 20s.
(uchylony).

Art. 20t.
(uchylony).

Art. 20u.
(uchylony).

Art. 20v.
(uchylony).

Art. 20w.
(uchylony).

Art. 20x.

(uchylony).

Art. 20y.

(uchylony).

Art. 20z.

(uchylony).

Art. 20za.

(uchylony).

Art. 20zb.

(uchylony).

Art. 20zc.

(uchylony).

Art. 20zd.

(uchylony).

Rozdział 4

Organ do spraw regulacji gospodarki paliwami i energią

Art. 21. [Prezes URE]

1. Zadania z zakresu spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji realizuje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, zwany dalej "Prezesem URE".
2. Prezes URE jest centralnym organem administracji rządowej.
 - 2a. Prezesa URE powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa URE.
 - 2b. Stanowisko Prezesa URE może zajmować osoba, która:
 - 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
 - 2) jest obywatelem polskim;
 - 3) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 5) posiada kompetencje kierownicze;
 - 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
 - 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Prezesa URE.

2c. Informację o naborze na stanowisko Prezesa URE ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

2d. Termin, o którym mowa w ust. 2c pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2e. Nabór na stanowisko Prezesa URE przeprowadza zespół, powołany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

2f. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 2e, może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

2g. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 2f, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

2h. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2i. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata;
- 6) skład zespołu.

2j. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;

- 3) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.
- 2k. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.
- 2l. Prezes URE jest powoływany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie powołany tylko raz. Po upływie kadencji Prezes URE pełni swoją funkcję do czasu powołania następcy.
- 2m. Prezes URE może zostać odwołany, przez Prezesa Rady Ministrów, przed upływem kadencji, na którą został powołany, wyłącznie w przypadku:
- 1) rażącego naruszenia prawa;
 - 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 3) orzeczenia zakazu zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwa;
 - 4) choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie zadań;
 - 5) złożenia rezygnacji.
- 2n. Wiceprezes URE tymczasowo, do czasu powołania nowego Prezesa URE, wykonuje obowiązki Prezesa URE w razie:
- 1) śmierci Prezesa URE;
 - 2) odwołania Prezesa URE przed upływem kadencji;
 - 3) stwierdzenia nieważności powołania Prezesa URE lub innych przyczyn nieobjęcia urzędu po dokonaniu powołania.
- 2o. Osoba wykonująca obowiązki Prezesa URE nie może dokonać zwolnienia, o którym mowa w art. 49 ust. 1.
3. (uchylony).
4. Prezes URE wykonuje zadania, o których mowa w ust. 1, przy pomocy Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej "URE".
5. Wiceprezesa URE powołuje Prezes URE spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezes URE odwołuje wiceprezesa URE.
- 5a. Nabór na stanowisko Wiceprezesa Urzędu Regulacji Energetyki przeprowadza zespół, powołany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.
- 5b. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowisko, o którym mowa w ust. 5, stosuje się odpowiednio ust. 2b, 2d, 2f, 2g oraz 2i-2k. Informacje o naborze na stanowisko wiceprezesa Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki. Do ogłoszenia stosuje się przepisy ust. 2c zdanie drugie.
- 5c. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.

5d. Wiceprezes Urzędu Regulacji Energetyki jest powoływany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie powołany tylko raz. Po upływie kadencji Wiceprezes Urzędu Regulacji Energetyki pełni swoją funkcję do czasu powołania następcy.

6. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, nadaje statut URE, określający jego organizację wewnętrzną oraz strukturę terenową.

Art. 21a. [Organy właściwe w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią]

Organami właściwymi w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią dla:

- 1) jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, jednostek organizacyjnych Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa oraz jednostek organizacyjnych więziennictwa podległych Ministrowi Sprawiedliwości są inspekcje gospodarki energetycznej powoływane przez właściwych ministrów w uzgodnieniu z Prezesem URE;
- 2) jednostek organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego są inspekcje gospodarki energetycznej powoływane przez Szefów tych Agencji w uzgodnieniu z Prezesem URE.

Art. 22.

(uchylony).

Art. 23. [Zakres działania Prezesa URE]

1. Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa, zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

1a. (uchylony).

2. Do zakresu działania Prezesa URE należy:

- 1) udzielanie i cofanie koncesji;
- 2) zatwierdzanie i kontrolowanie stosowania taryf paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła pod względem zgodności z zasadami określonymi w art. 44, 45 i 46, w tym analizowanie i weryfikowanie kosztów przyjmowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne jako uzasadnione do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfach;
- 3) ustalanie:
 - a) współczynników korekcyjnych określających projektowaną poprawę efektywności funkcjonowania przedsiębiorstwa energetycznego oraz zmianę warunków wykonywania przez to przedsiębiorstwo danego rodzaju działalności gospodarczej,
 - b) okresu obowiązywania taryf i współczynników korekcyjnych, o których mowa w lit. a,
 - c) wysokości uzasadnionego zwrotu z kapitału, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1, dla przedsiębiorstw energetycznych przedkładających taryfy do zatwierdzenia,
 - d) maksymalnego udziału opłat stałych w łącznych opłatach za świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji dla poszczególnych grup odbiorców w taryfach dla paliw gazowych i energii, w przypadkach gdy wymaga tego ochrona interesów odbiorców,

- e) jednostkowych opłat zastępczych, o których mowa w art. 9a ust. 10,
 - f) wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 47 ust. 2f;
- 3a) opracowywanie wytycznych i zaleceń zapewniających jednolitą formę planów, o których mowa w art. 16 ust. 1;
- 4) kontrolowanie wykonania obowiązków, o których mowa w art. 9a;
- 4a) kontrolowanie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 49a ust. 1 i 2 oraz w art. 49b ust. 1;
- 5) uzgadnianie projektów planów, o których mowa w art. 16;
- 6) wyznaczenie operatorów systemu, o których mowa w art. 9h ust. 1, 3 i 9, oraz publikowanie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki i zamieszczanie na swojej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o danych adresowych, obszarze działania i okresie, na który zostali wyznaczeni operatorami systemu;
- 6a) przyznawanie certyfikatu niezależności;
- 6b) kontrolowanie wypełniania przez właściciela sieci przesyłowej oraz operatora systemu przesyłowego gazowego obowiązków określonych w niniejszej ustawie oraz umowie, o której mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2, w tym monitorowanie powiązań pomiędzy właścicielem sieci przesyłowej a operatorem systemu przesyłowego gazowego oraz przepływu informacji między nimi;
- 6c) informowanie Komisji Europejskiej o wyznaczeniu operatorów systemów przesyłowych;
- 7) udzielanie i cofanie zwolnienia z obowiązku świadczenia usług, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 i art. 4e ust. 1;
- 8) zatwierdzanie instrukcji ruchu i eksploatacji sieci, o których mowa w art. 9g;
- 9) organizowanie i przeprowadzanie przetargów dotyczących:
- a) wyłaniania sprzedawców z urzędu,
 - b) budowy nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej i realizacji przedsięwzięć zmniejszających zapotrzebowanie na energię elektryczną;
- 10) kontrolowanie standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz kontrolowanie na wniosek odbiorcy dotrzymania parametrów jakościowych paliw gazowych i energii elektrycznej;
- 11) kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego oraz innych uczestników rynku energii elektrycznej obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003, a także wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia oraz obowiązków wynikających z rozporządzeń wydanych na podstawie art. 6 i art. 18 rozporządzenia 714/2009;
- 11a) kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemu połączonego gazowego oraz innych uczestników rynku paliw gazowych obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005, wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia oraz zatwierdzanie odpowiednich punktów w systemie przesyłowym, objętych obowiązkiem, o którym mowa w art. 18 tego rozporządzenia, a także wykonywanie obowiązków organu regulacyjnego wynikających z rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 8 oraz art. 23 rozporządzenia 715/2009;

11b) zatwierdzanie metod alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami, opracowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 oraz rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 6 i art. 18 rozporządzenia 714/2009 lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowej gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 8 oraz art. 23 rozporządzenia 715/2009;

12) rozstrzyganie sporów w zakresie określonym w art. 8 ust. 1;

13) nakładanie kar pieniężnych na zasadach określonych w ustawie;

14) współdziałanie z właściwymi organami w przeciwdziałaniu praktykom przedsiębiorstw energetycznych ograniczającym konkurencję;

14a) współdziałanie z organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem kapitałowym, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.) w zakresie niezbędnym do właściwego wykonywania zadań określonych w ustawie;

14b) współpraca z organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz z Agencją, w szczególności w zakresie sporządzania i stosowania kodeksów sieci oraz zatwierdzania metod zarządzania ograniczeniami opracowanymi zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005, a także w zakresie integracji krajowych sektorów energetycznych na poziomie regionalnym;

14c) zawieranie umów z organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym w celu zacieśniania współpracy w zakresie regulacji;

14d) zwracanie się do Agencji w sprawie zgodności decyzji wydanych przez inne organy regulacyjne, o których mowa w pkt 14b, z wytycznymi, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009

r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz informowanie Komisji Europejskiej o niezgodności tych decyzji;

15) ustalanie metod kontroli i podejmowanie działań dla poprawy efektywności przedsiębiorstw energetycznych;

16) określanie i publikowanie wskaźników i cen wskaźnikowych istotnych dla procesu kształtowania taryf;

17) publikowanie informacji służących zwiększeniu efektywności użytkowania paliw i energii;

18) zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw energetycznych, w tym obliczanie i ogłaszanie w terminie do dnia 31 marca każdego roku:

a) średnich cen sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji obliczonych oddzielnie dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-2,

b) średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym oraz sposób jej obliczenia,

c) średnich cen sprzedaży ciepła, wytworzonego w należących do przedsiębiorstw posiadających koncesje jednostkach wytwórczych niebędących jednostkami kogeneracji:

– opalanych paliwami węglowymi,

– opalanych paliwami gazowymi,

– opalanych olejem opałowym,

– stanowiących instalacje odnawialnego źródła energii,

d) średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym uwzględniającej opłatę za świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej, obliczanej na podstawie cen zawartych w umowach kompleksowych

- w poprzednim roku kalendarzowym;

18a) zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw energetycznych, w tym obliczanie i ogłaszanie, w terminie do 90 dni od dnia zakończenia każdego kwartału, średnich cen sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym w poprzednim kwartale, oraz ogłaszanie sposobu ich obliczania;

19) gromadzenie informacji dotyczących istniejącej, będącej w budowie lub planowanej infrastruktury energetycznej w sektorach:

a) gazu ziemnego i energii elektrycznej, w tym energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem infrastruktury dotyczącej wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego,

b) biopaliw ciekłych, o których mowa w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych

- znajdujących się w obszarze zainteresowania Unii Europejskiej i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw energii, w terminie do 15 lipca roku sprawozdawczego, o którym mowa w rozporządzeniu 256/2014 w zakresie określonym w pkt 2-4 załącznika do tego rozporządzenia;

19a) przekazywanie do Komisji Europejskiej informacji, o których mowa w art. 9c ust. 11;

19b) wykonywanie zadań, obowiązków oraz korzystanie z uprawnień określonych w sposób wiążący dla organu regulacyjnego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, zwanym dalej "rozporządzeniem 1227/2011", oraz współpraca z Agencją, organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, organem właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów oraz organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym, w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków określonych w rozporządzeniu 1227/2011;

20) monitorowanie funkcjonowania systemu gazowego i elektroenergetycznego w zakresie:

- a) zasad zarządzania i rozdziału przepustowości połączeń międzysystemowych, z którymi istnieją wzajemne połączenia, we współpracy z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
- b) mechanizmów bilansowania systemu gazowego lub systemu elektroenergetycznego i zarządzania ograniczeniami w krajowym systemie gazowym i elektroenergetycznym,
- c) warunków przyłączania podmiotów do sieci i ich realizacji oraz dokonywania napraw tej sieci,
- d) wypełniania obowiązku publikowania przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych informacji dotyczących połączeń międzysystemowych, korzystania z sieci i rozdziału zdolności przesyłowych stron umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, z uwzględnieniem konieczności traktowania tych informacji jako poufnych ze względów handlowych,
- e) warunków świadczenia usług magazynowania paliw gazowych, usług skraplania gazu ziemnego oraz innych usług świadczonych przez przedsiębiorstwa energetyczne,
- f) bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych i energii elektrycznej,
- g) wypełniania przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych ich zadań,
- h) wypełniania przez przedsiębiorstwo energetyczne obowiązków wymienionych w art. 44;

21) wydawanie świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 9l ust. 1, oraz ich umarzanie;

21a) wydawanie, na wniosek organu właściwego do wydania pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, opinii dotyczącej skutków ekonomicznych, w tym wpływu na opłacalność wytwarzania energii, zastosowania do źródeł spalania paliw drugiej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 2 tej ustawy;

21b) kontrolowanie przedsiębiorstwa energetycznego lub podmiotu przywożącego na zasadach określonych w ustawie;

21c) prowadzenie w postaci elektronicznej:

- a) rejestru podmiotów przywożących,
- b) wykazu podmiotów, które złożyły wnioski o udzielenie, zmianę lub cofnięcie koncesji albo o udzielenie lub zmianę promesy koncesji,
- c) rejestru przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję,
- d) wykazu podmiotów posiadających promesę koncesji,
- e) wykazu podmiotów, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie udzielenia koncesji, które zostało następnie umorzono lub zakończyło się odmową udzielenia koncesji lub pozostawieniem wniosku bez rozpoznania,
- f) wykazu przedsiębiorstw energetycznych, którym cofnięto koncesję,
- g) wykazu podmiotów, którym koncesja wygasła, wraz z podaniem podstawy i daty wygaśnięcia koncesji;

21d) podejmowanie działań informacyjnych mających na celu ochronę uzasadnionych interesów odbiorców paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym, w szczególności publikowanie na stronie internetowej URE informacji dotyczących powtarzających się lub istotnych problemów prowadzących do sporów między przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym, a także o przedsiębiorstwach energetycznych, na które zostały złożone uzasadnione skargi tych odbiorców dotyczące tych problemów;

22) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub ustawach odrębnych.

2a. Prezes URE w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 19 i 20, w szczególności sporządza raport przedstawiający i oceniający:

- 1) warunki podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej;
- 2) realizację planów, o których mowa w art. 16 ust. 2 i 4, z uwzględnieniem zamierzeń inwestycyjnych wynikających ze sprawozdania, o którym mowa w art. 15b ust. 3.

2b. Raport, o którym mowa w ust. 2a, może zawierać także propozycje zmian przepisów określających warunki funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, o których mowa w art. 9 ust. 3, i szczegółowych zasad kształtowania taryf dla energii elektrycznej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 3, służących rozwojowi zdolności wytwórczych i przesyłowych energii elektrycznej, zgodnie z przyjętą polityką energetyczną państwa, o której mowa w art. 15a, i wnioskami wynikającymi ze sprawozdania, o którym mowa w art. 15b ust. 3.

2c. Prezes URE przekazuje raport, o którym mowa w ust. 2a, ministrowi właściwemu do spraw energii, co 2 lata, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku.

2d. Raport, o którym mowa w ust. 2a, podlega publikacji w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 5, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 32 ust. 1 pkt 4, niezbędna jest opinia właściwego miejscowo zarządu województwa.

3a. W sprawach z wniosku o udzielenie, przedłużenie albo cofnięcie koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych, magazynowanie lub przeładunek paliw ciekłych oraz obrót paliwami ciekłymi z zagranicą z wyłączeniem spraw o zmianę tych koncesji, Prezes URE zasięga opinii Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratora Generalnego oraz Komendanta Głównego Policji.

3b. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 3a, Prezes URE przekazuje Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych umowy przedwstępne wobec umów, o których mowa w art. 10 lub art. 11 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.

3c. Organy, o których mowa w ust. 3a, wydają w formie postanowienia opinie zawierające ocenę spełnienia przez wnioskodawcę określonych w rozdziale 5 wymogów udzielenia, przedłużenia albo cofnięcia koncesji, w zakresie, w jakim wynika to z właściwości ich działania określonych w przepisach odrębnych.

4. Nieprzedstawienie przez zarząd województwa opinii w sprawach wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 5, w terminie 14 dni od dnia wpłynięcia sprawy do zaopiniowania, jest równoznaczne z wydaniem pozytywnej opinii.

4a. Nieprzedstawienie przez Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratora Generalnego lub Komendanta Głównego Policji opinii, o której mowa w ust. 3a, w terminie 21 dni od dnia wpływu wniosku do zaopiniowania, jest równoznaczne z wydaniem opinii pozytywnej.

5. Prezes URE uchyla decyzję wydaną w sprawach, o których mowa w ust. 2, jeżeli Komisja Europejska stwierdziła jej niezgodność z przepisami wydanymi na podstawie rozporządzenia (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005, w terminie 2 miesiące od dnia otrzymania informacji od Komisji Europejskiej o konieczności jej uchylenia, i informuje o tym uchyleniu Komisję Europejską.

6. Prezes URE współpracując z organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz z Agencją zapewnia taki sam stopień poufności otrzymanych informacji, jaki jest wymagany od organu udostępniającego informacje.

7. Prezes URE kontroluje zapewnienie równego i otwartego dostępu do sieci transportowej dwutlenku węgla i podziemnych składowisk dwutlenku węgla oraz rozstrzyga spory w zakresie określonym w art. 11n ust. 7.

Art. 23a. [Rejestracja w krajowym rejestrze uczestników rynku]

1. Uczestnik rynku rejestruje się, zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia 1227/2011, w krajowym rejestrze uczestników rynku, o którym mowa w art. 9 ust. 2 tego rozporządzenia.
2. Rejestracji, o której mowa w ust. 1, dokonuje się na formularzu rejestracyjnym, o którym mowa w art. 9 ust. 4 rozporządzenia 1227/2011, udostępnianym na stronie internetowej URE.

Art. 23b. [Kontrole i postępowania wyjaśniające w sprawach manipulacji na rynku]

1. Prezes URE przeprowadza kontrolę lub prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach manipulacji na rynku lub próby manipulacji na rynku oraz niezgodnego z prawem wykorzystywania informacji wewnętrznej w zakresie produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, które nie są instrumentami finansowymi.
2. Przez niezgodne z prawem wykorzystywanie informacji wewnętrznej rozumie się działania wbrew zakazom określonym w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 1227/2011.

Art. 23c. [Przeprowadzenie kontroli REMIT]

1. Kontrola, o której mowa w art. 23b, zwana dalej "kontrolą REMIT", jest prowadzona przez upoważnionego pracownika URE, zwanego dalej "pracownikiem kontrolującym", u każdego uczestnika rynku lub podmiotu działającego w imieniu uczestnika rynku, zwanych dalej "podmiotami kontrolowanymi".
2. Prezes URE może upoważnić do udziału w kontroli REMIT osoby posiadające wiadomości specjalne, jeżeli do jej przeprowadzenia niezbędne są tego rodzaju wiadomości.
3. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli REMIT oraz do udziału w tej kontroli zawiera:
 - 1) oznaczenie organu kontroli;
 - 2) wskazanie podstawy prawnej kontroli;
 - 3) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
 - 4) imię, nazwisko i stanowisko oraz numer dokumentu potwierdzającego tożsamość pracownika kontrolującego lub osoby, o której mowa w ust. 2;
 - 5) oznaczenie podmiotu kontrolowanego;
 - 6) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
 - 7) określenie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanej daty jej zakończenia;
 - 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub sprawowanej funkcji;
 - 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego.
4. Pracownik kontrolujący doręcza podmiotowi kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej upoważnienie do przeprowadzenia kontroli REMIT.
5. W razie nieobecności podmiotu kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli REMIT może być okazane innemu pracownikowi podmiotu kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, lub przywołanemu świadkowi, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę. W takim przypadku upoważnienie doręcza się niezwłocznie

podmiotowi kontrolowanemu, nie później jednak niż trzeciego dnia od dnia wszczęcia tej kontroli.

Art. 23d. [Uprawnienia pracownika kontrolującego w toku kontroli REMIT]

1. W toku kontroli REMIT pracownik kontrolujący ma prawo:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu podmiotu kontrolowanego;
- 2) żądania udostępnienia akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju dokumentów i nośników informacji związanych z przedmiotem kontroli oraz ich odpisów i wyciągów, a także sporządzania z nich notatek i kopii;
- 3) żądania od osób, o których mowa w art. 23e ust. 1, ustnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli;
- 4) żądania informacji od osób, które biorą lub brały udział w sposób pośredni lub bezpośredni w zawieraniu kontrolowanych transakcji;
- 5) przeprowadzania kontroli w siedzibie podmiotu kontrolowanego.

2. Osobie upoważnionej do udziału w kontroli REMIT na podstawie art. 23c ust. 2 przysługują uprawnienia pracownika kontrolującego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz uprawnienie do udziału wraz z pracownikiem kontrolującym w przeszukaniu, o którym mowa w art. 23g.

3. W toku kontroli REMIT pracownik kontrolujący może korzystać z pomocy funkcjonariuszy innych organów kontroli państwowej lub Policji. Organy kontroli państwowej lub Policja wykonują czynności na polecenie kontrolującego.

4. W uzasadnionych przypadkach przebieg kontroli REMIT lub poszczególne czynności w jej toku, po uprzednim poinformowaniu podmiotu kontrolowanego, mogą być utrwalane przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk. Informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, na których zarejestrowano przebieg kontroli lub poszczególne czynności w jej toku, stanowią załącznik do protokołu kontroli.

Art. 23e. [Obowiązki podmiotów kontrolowanych w toku kontroli REMIT]

1. W toku kontroli REMIT podmiot kontrolowany, osoba przez niego upoważniona, posiadacz lokalu mieszkalnego, pomieszczenia, nieruchomości lub środka transportu, o których mowa w art. 23g ust. 1, są obowiązani do współdziałania z pracownikiem kontrolującym polegającego na:

- 1) udzielaniu żądanych informacji;
- 2) umożliwianiu wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu;
- 3) udostępnianiu akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów lub innych nośników informacji.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą odmówić współdziałania, gdy naraziłoby to je lub ich małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, na odpowiedzialność karną. Prawo odmowy współdziałania w toku kontroli REMIT trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, a także po ustaniu wspólnego pożycia.

Art. 23f. [Obowiązek zapewnienia środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli REMIT]

1. Podmiot kontrolowany zapewnia pracownikowi kontrolującemu oraz osobom upoważnionym do udziału w kontroli REMIT warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności:

- 1) sporządza we własnym zakresie kopie dokumentów, w tym wydruki z nośników informacji, a także informatycznych nośników danych, wskazanych przez pracownika kontrolującego;
- 2) zapewnia w miarę możliwości samodzielne zamknięte pomieszczenie, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli;
- 3) zapewnia wydzielone miejsce do przechowywania dokumentów i zabezpieczonych przedmiotów;
- 4) udostępnia środki łączności, którymi dysponuje, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności kontrolnych.

2. Podmiot kontrolowany dokonuje potwierdzenia za zgodność z oryginałem sporządzonych kopii dokumentów i wydruków. W przypadku odmowy potwierdzenia za zgodność z oryginałem potwierdza je pracownik kontrolujący, o czym czyni wzmiankę w protokole kontroli.

3. Czynności kontrolne mogą być podejmowane również poza siedzibą podmiotu kontrolowanego, w szczególności w siedzibie URE, jeżeli jest to uzasadnione charakterem tych czynności oraz może przyczynić się do szybszego i skuteczniejszego przeprowadzenia kontroli.

Art. 23g. [Przeszukanie pomieszczeń lub rzeczy]

1. Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu mieszkalnym lub w jakimkolwiek innym pomieszczeniu, nieruchomości lub środku transportu są przechowywane przedmioty, akta, księgi, dokumenty i inne informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, mogące mieć wpływ na ustalenie stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania, pracownik kontrolujący w toku kontroli REMIT może również dokonać przeszukania tych pomieszczeń lub rzeczy, za zgodą sądu ochrony konkurencji i konsumentów, udzieloną na wniosek Prezesa URE.

2. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie poważnego naruszenia przepisów ustawy, w szczególności wtedy, gdy mogłoby dojść do zatarcia dowodów, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, Prezes URE może wystąpić przed wszczęciem postępowania kontrolnego.

3. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje w ciągu 48 godzin postanowienie w sprawie, o której mowa w ust. 1. Na postanowienie sądu ochrony konkurencji i konsumentów nie przysługuje zażalenie.
4. W sprawach nieuregulowanych w ustawie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904 i 2405 oraz z 2018 r. poz. 5, 106, 138 i 201) mające zastosowanie do przeszukania stosuje się odpowiednio.

Art. 23h. [Ustalenie stanu faktycznego w toku kontroli REMIT]

1. Pracownik kontrolujący lub osoby upoważnione do udziału w kontroli REMIT ustalają stan faktyczny na podstawie dowodów zebranych w toku tej kontroli, a w szczególności dokumentów, przedmiotów, oględzin oraz ustnych lub pisemnych wyjaśnień i oświadczeń oraz innych nośników informacji.
2. Dowody, o których mowa w ust. 1, mogą zostać zabezpieczone przez:
 - 1) pozostawienie ich w wydzielonym lub oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu podmiotu kontrolowanego;
 - 2) złożenie, za pokwitowaniem udzielonym podmiotowi kontrolowanemu, na przechowanie w wyznaczonym miejscu.

Art. 23i. [Zajęcie dokumentów]

1. Prezes URE w toku kontroli REMIT może wydać postanowienie o zajęciu akt, ksiąg, innych wszelkiego rodzaju dokumentów lub informatycznych nośników danych, w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli, nie dłuższy niż 7 dni.
2. Osobę posiadającą przedmioty, o których mowa w ust. 1, pracownik kontrolujący wzywa do wydania ich dobrowolnie, a w razie odmowy można przeprowadzić ich odebranie w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
3. Na postanowienie o zajęciu przedmiotów, o których mowa w ust. 1, zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia.
4. Do zabezpieczenia na miejscu kontroli, w celu wykonywania czynności w toku kontroli, akt, ksiąg, innych wszelkiego rodzaju dokumentów lub informatycznych nośników danych oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, jak również pomieszczeń podmiotu kontrolowanego, w których znajdują się te dokumenty lub przedmioty, nie stosuje się przepisów ust. 1-3.

Art. 23j. [Postępowanie z przedmiotami podlegającymi zajęciu]

1. Przedmioty podlegające zajęciu, o którym mowa w art. 23i ust. 1, w czasie kontroli REMIT należy, po dokonaniu oględzin i sporządzeniu protokołu zajęcia, zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku ich przedstawienia na każde żądanie Prezesa URE.

2. Protokół zajęcia przedmiotów powinien zawierać: oznaczenie sprawy, z którą zajęcie ma związek, podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności, dokładną listę zajętych przedmiotów i, w miarę potrzeby, ich opis, a ponadto wskazanie postanowienia Prezesa URE o zajęciu. Protokół podpisuje dokonujący zajęcia i przedstawiciel podmiotu kontrolowanego.
3. Dokonujący zajęcia przedmiotów jest obowiązany do natychmiastowego wręczenia osobom zainteresowanym pokwitowania stwierdzającego, jakie przedmioty i przez kogo zostały zajęte, oraz do niezwłocznego powiadomienia osoby, której przedmioty zostały zajęte.
4. Zajęte przedmioty należy zwrócić niezwłocznie po stwierdzeniu, że są zbędne dla prowadzonego postępowania, albo po uchyleniu przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów postanowienia o zajęciu przedmiotów, jednak nie później niż po upływie terminu, o którym mowa w art. 23i ust. 1.

Art. 23k. [Treść protokołu kontroli]

1. Przebieg przeprowadzonej kontroli REMIT pracownik kontrolujący przedstawia w protokole kontroli.
2. Protokół kontroli powinien zawierać w szczególności:
 - 1) wskazanie nazwy albo imienia i nazwiska oraz adresu podmiotu kontrolowanego;
 - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
 - 3) imię, nazwisko i stanowisko pracownika kontrolującego;
 - 4) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
 - 5) opis stanu faktycznego ustalonego w trakcie kontroli oraz wykaz dowodów zebranych w toku kontroli;
 - 6) opis załączników;
 - 7) pouczenie podmiotu kontrolowanego zawierające informację o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.
3. Materiał dowodowy zgromadzony w toku kontroli REMIT stanowi załącznik do protokołu kontroli.

Art. 23l. [Zastrzeżenia do protokołu kontroli; zalecenia usunięcia nieprawidłowości]

1. Protokół kontroli REMIT podpisują pracownik kontrolujący i podmiot kontrolowany.
2. Przed podpisaniem protokołu kontroli podmiot kontrolowany w terminie 7 dni od dnia przedstawienia tego protokołu do podpisu może złożyć na piśmie zastrzeżenia do przedstawionego protokołu.
3. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, pracownik kontrolujący dokonuje ich analizy i w razie potrzeby podejmuje dodatkowe czynności kontrolne, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń zmienia lub uzupełnia odpowiednią część protokołu kontroli w formie aneksu do protokołu.
4. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, pracownik kontrolujący informuje o tym podmiot kontrolowany na piśmie.

5. O odmowie podpisania protokołu kontroli pracownik kontrolujący czyni wzmiankę w protokole.
6. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostawia się podmiotowi kontrolowanemu, z wyłączeniem materiału dowodowego pozostającego w posiadaniu tego podmiotu.
7. Wraz z protokołem kontroli Prezes URE może zgłosić zalecenia usunięcia przez podmiot kontrolowany nieprawidłowości stwierdzonych na podstawie wyników kontroli REMIT, zwane dalej "zaleceniami", wyznaczając termin, nie krótszy niż 14 dni, do usunięcia tych nieprawidłowości.
8. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy wymaga tego bezpieczeństwo obrotu lub interes inwestorów, Prezes URE może zgłosić zalecenia przed zakończeniem kontroli, wyznaczając podmiotowi kontrolowanemu termin do usunięcia nieprawidłowości krótszy niż 14 dni. O zgłoszeniu zaleceń w tym trybie zamieszcza się wzmiankę w protokole kontroli.
9. Bieg terminu do usunięcia przez podmiot kontrolowany nieprawidłowości wskazanych w zaleceniach rozpoczyna się w dniu następującym po dniu otrzymania tych zaleceń.
10. Podmiot kontrolowany niezwłocznie, nie później niż w dniu następnym po upływie terminu do usunięcia nieprawidłowości wskazanych w zaleceniach, przekazuje Prezesowi URE informację o sposobie ich uwzględnienia, wskazując szczegółowy sposób usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 23m. [Współpraca Prezesa URE z innymi podmiotami]

1. Prezes URE, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego oraz Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów współpracują i wzajemnie przekazują informacje, w tym informacje prawnie chronione na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań wynikających z rozporządzenia 1227/2011, w tym na potrzeby prowadzonej kontroli lub postępowania wyjaśniającego, o których mowa w art. 23b. Organy te są obowiązane zapewnić ochronę informacji przekazywanych na podstawie rozporządzenia 1227/2011 oraz zapobiegać ich niezgodnemu z prawem wykorzystywaniu.
2. Do przekazywania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 73 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.
3. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać porozumienia o współpracy i wymianie informacji.

Art. 23n. [Podanie do publicznej wiadomości informacji o środkach lub sankcjach]

1. Prezes URE może przekazać do publicznej wiadomości informację o środkach lub sankcjach zastosowanych za naruszenie obowiązków określonych w rozporządzeniu 1227/2011.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, nie może zawierać danych osobowych. Do publicznej wiadomości podaje się firmę (nazwę) podmiotu, którego działalności dotyczy naruszenie przepisów rozporządzenia 1227/2011, a w przypadku gdy podmiot ten prowadzi działalność pod innym oznaczeniem, do publicznej wiadomości podaje się także to oznaczenie.

3. Zakazu, o którym mowa w ust. 2, nie narusza podanie do publicznej wiadomości firmy (nazwy), pod którą prowadzi działalność osoba fizyczna.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1, są podawane poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Prezesa URE.

Art. 23o. [Przekazanie Prezesowi URE informacji przez prokuratora lub sąd]

1. W przypadku gdy w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa określonego w art. 57a-57d postępowanie przygotowawcze jest prowadzone z urzędu lub na podstawie zawiadomienia Prezesa URE lub innego podmiotu, prokurator zawiadamia o tym Prezesa URE, wskazując w zawiadomieniu firmę (nazwę) lub inne oznaczenie podmiotu, pod którym prowadzi on działalność, w związku z którą jest prowadzone postępowanie.
2. Prokurator lub sąd w sprawach o przestępstwa określone w art. 57a-57d przekazują Prezesowi URE informacje o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia informację o prawomocnym orzeczeniu sądu.

Art. 23p. [Postępowanie wyjaśniające]

1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 57a-57d, Prezes URE może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. Postępowanie wyjaśniające nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy.
2. Postępowanie wyjaśniające prowadzi pracownik URE pisemnie upoważniony przez Prezesa URE. W zakresie upoważnienia przepisy art. 23c ust. 3-5 stosuje się odpowiednio.
3. Do złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz do wydania dokumentu lub innego nośnika informacji można wezwać każdego, kto dysponuje określoną wiedzą, dokumentem lub nośnikiem. Przepis art. 23e stosuje się odpowiednio.
4. Do czynności podejmowanych w toku postępowania wyjaśniającego przepisy art. 23d ust. 1 i 4, art. 23f oraz art. 23i stosuje się odpowiednio.
5. W toku postępowania wyjaśniającego, w granicach koniecznych do sprawdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa określonego w art. 57a-57d, Prezes URE może zażądać od:
 - 1) Szefa Krajowej Administracji Skarbowej - udostępnienia określonych informacji stanowiących tajemnicę skarbową;
 - 2) podmiotów i instytucji, o których mowa w art. 8 ust. 4 lit. b-f rozporządzenia 1227/2011, udostępniania informacji, określonych w art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia, stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu odrębnych ustaw.Przekazanie informacji, o których mowa w punktach poprzedzających, nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania odpowiednio tajemnicy skarbowej i tajemnicy zawodowej.
6. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego Prezes URE składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wszczyna kontrolę REMIT albo zarządza zamknięcie postępowania wyjaśniającego.

7. Do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dołącza się akta postępowania wyjaśniającego z załącznikami.
8. Zamknięcie postępowania wyjaśniającego nie stanowi przeszkody do ponownego jego przeprowadzenia o ten sam czyn, chyba że nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa.

Art. 23r. [Kontrola i postępowanie wyjaśniające w zakresie działalności związanej z paliwami ciekłymi]

1. Prezes URE przeprowadza kontrolę lub prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia:
 - 1) warunków prowadzenia działalności objętej koncesjami, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych, albo wpisem do rejestru podmiotów przywożących lub
 - 2) warunków udzielonych koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych.
2. Kontrole, o których mowa w ust. 1, prowadzone są zgodnie z planem kontroli, przygotowywanym corocznie przez Prezesa URE.
3. W ramach realizacji zadań lub kontroli prowadzonych na zasadach i w trybach określonych w odrębnych przepisach: Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, Prezes Agencji Rezerw Materiałowych, Prezes Urzędu Dozoru Technicznego, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy oraz organy: Policji, Prokuratury, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Straży Pożarnej, nadzoru budowlanego, administracji miar i Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontrolują spełnienie obowiązku:
 - 1) posiadania koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych;
 - 2) wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a;
 - 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych, o którym mowa w art. 43e.
4. Organy, o których mowa w ust. 3, mogą kontrolować spełnienie wymogu prowadzenia sprzedaży paliw ciekłych i świadczenia usług magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych w sposób zgodny z art. 43a.
5. W toku postępowania kontrolnego lub wyjaśniającego, Prezes URE współpracuje z organami, o których mowa w ust. 3, które zobowiązane są do przekazywania Prezesowi URE wszelkich posiadanych informacji i dokumentów, które mogą posłużyć do stwierdzenia, czy nastąpiło naruszenie warunków, o których mowa w ust. 1.

Art. 23s. [Informator kontroli]

1. W celu wparcia właściwej realizacji postępowań kontrolnych, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4, Prezes URE publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki informator kontroli, zawierający opis wymagań i obowiązków wynikających z przepisów, które powinny być sprawdzane w toku kontroli przeprowadzanej na podstawie przepisów odrębnych.

2. Prezes URE co najmniej raz w roku przekazuje organom kontroli aktualny informator, o którym mowa w ust. 1.

Art. 23t. [Odpowiednie stosowanie przepisów]

Do prowadzenia kontroli, o której mowa w art. 23r ust. 1, przepisy art. 23c-23l stosuje się odpowiednio.

Art. 23u. [Obowiązki informacyjne prokuratorów i sądów wobec Prezesa URE]

1. W przypadku gdy w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa określonego w art. 57g postępowanie przygotowawcze jest prowadzone z urzędu lub na podstawie zawiadomienia Prezesa URE lub innego podmiotu, prokurator zawiadamia o tym Prezesa URE, wskazując w zawiadomieniu firmę (nazwę) lub inne oznaczenie podmiotu, pod którym prowadzi on działalność, w związku z którą jest prowadzone postępowanie.

2. Prokurator lub sąd w sprawach o przestępstwo określone w art. 57g przekazują Prezesowi URE informacje o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia informację o prawomocnym orzeczeniu sądu.

Art. 23w. [Postępowanie wyjaśniające w przypadku podejrzenia prowadzenia działalności w zakresie paliw ciekłych bez koncesji lub wpisu do rejestru]

W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 57g, Prezes URE może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. Przepisy art. 23p ust. 1-4 oraz 6-8 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. [Sprawozdanie z działalności Prezesa URE]

1. Prezes URE składa ministrowi właściwemu do spraw energii corocznie, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, sprawozdanie ze swojej działalności, w tym ocenę bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych i energii elektrycznej, stosownie do zakresu działania określonego w art. 23 ust. 2, oraz przedstawia, na jego żądanie, informacje z zakresu swojej działalności.

2. (uchylony).

Art. 25.

(uchylony).

Art. 26.

(uchylony).

Art. 27.

(uchylony).

Art. 28. [Prawo wglądu do ksiąg rachunkowych i dokumentów przedsiębiorstw energetycznych]

1. Prezes URE ma prawo wglądu do ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa energetycznego oraz może żądać przedstawienia informacji dotyczących wykonywanej przez to przedsiębiorstwo działalności gospodarczej, w tym informacji o jego projektach inwestycyjnych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

2. Prezes URE ma prawo wglądu do dokumentów, żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 9a, art. 9l, art. 9m i art. 49a ust. 1 i 2, lub badania zgodności ze stanem faktycznym deklaracji, o której mowa w art. 9a ust. 7, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

Art. 28a. [Informowanie Prezesa URE o naruszeniach prawa stwierdzonych podczas kontroli przedsiębiorstwa energetycznego]

Organ przeprowadzający kontrolę przedsiębiorstwa energetycznego, informuje Prezesa URE o stwierdzonych naruszeniach prawa, mogących stanowić naruszenia warunków wykonywania działalności określonych w koncesji lub w przepisach regulujących działalność gospodarczą objętą koncesją, z wyłączeniem informacji, do których otrzymania Prezes URE nie jest uprawniony.

Art. 28b. [Ujawnianie tajemnicy służbowej]

Tajemnica służbowa, o której mowa w art. 17 rozporządzenia 1227/2011, może być ujawniana wyłącznie na żądanie:

1) sądu lub prokuratora w związku z:

a) toczącym się przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji objętych tajemnicą służbową, postępowaniem karnym lub karnym skarbowym,

b) toczącym się postępowaniem karnym lub karnym skarbowym o przestępstwo popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji objętych tajemnicą służbową,

c) wykonaniem wniosku o udzielenie pomocy prawnej, pochodzącego od państwa obcego, które na mocy ratyfikowanej umowy międzynarodowej wiążącej

Rzeczpospolitą Polską ma prawo występować o udostępnienie tajemnicy służbowej;

2) organu Krajowej Administracji Skarbowej - w związku z prowadzonym przez ten organ postępowaniem w sprawie o przestępstwo, przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, w zakresie informacji dotyczących danej osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:

a) przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji objętych tajemnicą służbową,

- b) popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji objętych tajemnicą służbową;
- 3) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli lub upoważnionego przez niego kontrolera - w zakresie danych dotyczących jednostki kontrolowanej, niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego w prowadzonym postępowaniu kontrolnym dotyczącym tej jednostki, określonym w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524);
- 4) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Służby Ochrony Państwa i ich upoważnionych pisemnie funkcjonariuszy lub żołnierzy - w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych;
- 5) Prezesa URE - w związku z wykonywaniem zadań wynikających z rozporządzenia 1227/2011;
- 6) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 7) Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego - w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym;
- 8) Policji - jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067 i 2405 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138 i 416);
- 9) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego - jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 34 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1920 i 2405 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 10) Centralnego Biura Antykorupcyjnego - jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 23 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1993 i 2405 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 11) komornika sądowego - w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym w sprawie roszczeń wobec podmiotu będącego stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą służbową - w zakresie informacji dotyczących tego podmiotu;
- 12) administracyjnego organu egzekucyjnego - w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym.

Art. 28c. [Odstępstwa od zakazu ujawniania tajemnicy służbowej]

Zakazu ujawniania tajemnicy służbowej, o której mowa w art. 17 rozporządzenia 1227/2011, nie narusza przekazywanie takiej informacji:

- 1) właściwym organom w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub w załączonych do niego dokumentach;
- 2) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych lub organom Krajowej Administracji Skarbowej - w zakresie, trybie i na warunkach określonych w odrębnych ustawach;
- 3) przez Prezesa URE lub jego upoważnionego przedstawiciela do publicznej wiadomości - w zakresie dotyczącym treści podjętych decyzji, także w sprawach indywidualnych, na podstawie których są wydawane decyzje administracyjne, jeżeli ze względu na przejrzystość rynku energetycznego Prezes URE uznał przekazanie takiej informacji za uzasadnione;
- 4) w wykonaniu obowiązków informacyjnych, publikacyjnych lub sprawozdawczych określonych w ustawie lub przepisach wydanych na jej podstawie;
- 5) bezpośrednio osobie, której informacja dotyczy, lub za zgodą tej osoby;
- 6) w wykonaniu obowiązków, o których mowa w art. 16 rozporządzenia 1227/2011.

Art. 29. [Delegacja ustawowa - zasady wynagradzania pracowników URE]

Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania pracowników URE.

Art. 30. [Stosowanie przepisów k.p.a.; odwołania i zażalenia od rozstrzygnięć Prezesa URE]

1. Do postępowania przed Prezesem URE stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2-4, przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. Od decyzji Prezesa URE służy odwołanie do *Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu antymonopolowego*¹³ w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.
3. Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji Prezesa URE toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji energetyki.
4. Do postanowień Prezesa URE, od których służy zażalenie, przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie 7 dni.

Art. 30a. [Wylączenie stosowania przepisów k.p.a. w zakresie postępowania wyjaśniającego]

Do postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 23p, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 30b. [Uprawnienia Prezesa URE w postępowaniu karnym]

W sprawach o przestępstwa określone w rozdziale 7a Prezesowi URE, na jego wniosek, przysługują uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Art. 31. [Biuletyn URE]

1. URE wydaje Biuletyn Urzędu Regulacji Energetyki, zwany dalej "Biuletynem URE".
2. URE ogłasza w Biuletynie URE sprawozdania, o których mowa w art. 24 ust. 1.
3. URE ogłasza w Biuletynie URE informacje o:
 - 1) podmiotach ubiegających się o koncesję;
 - 2) decyzjach w sprawach koncesji i taryf wraz z uzasadnieniem;
 - 3) rozstrzygnięciach w sprawach spornych podjętych przez Prezesa URE;
 - 4) średnich cenach, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18;
 - 5) stawkach opłaty przejściowej, o której mowa w ustawie wymienionej w art. 9a *ust. 8e*¹⁴;
 - 6) zaktualizowanych kwotach kosztów osieroconych, o których mowa w ustawie wymienionej w art. 9a *ust. 8e*¹⁵;
 - 7) średnioważonym koszcie węgla, zużywanego przez jednostki wytwórcze centralnie dysponowane na wytworzenie jednej megawatogodziny energii elektrycznej w poprzedzającym roku kalendarzowym, z uwzględnieniem kosztów jego transportu wyrażonym w złotych na megawatogodzinę, o którym mowa w ustawie wymienionej w art. 9a *ust. 8e*¹⁶;
 - 8) średniej cenie wytwarzanej energii elektrycznej przez wytwórców eksploatujących jednostki centralnie dysponowane opalane węglem, o której mowa w ustawie wymienionej w art. 9a *ust. 8e*¹⁷.
4. W odniesieniu do ciepła informacje, o których mowa w ust. 3, ogłasza się we właściwym miejscowo wojewódzkim dzienniku urzędowym.
5. Prezes URE może ustanowić, w drodze zarządzenia, regionalne lub branżowe wydania Biuletynu URE oraz określić ich zakres, zasięg i warunki publikacji ogłoszeń.

Rozdział 4a

Koordinator do spraw negocjacji

Art. 31a. [Zakres działalności Koordynatora]

1. Przy Prezesie URE działa Koordynator do spraw negocjacji, zwany dalej "Koordynatorem", prowadzący postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów między odbiorcami paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym a przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między prosumentami będącymi konsumentami a przedsiębiorstwami energetycznymi wynikłych z umów:
 - 1) o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, gazowej lub ciepłowniczej, w tym przyłączenia mikroinstalacji;
 - 2) o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej lub gazu ziemnego;
 - 3) o świadczenie usług przesyłania i dystrybucji ciepła;
 - 4) sprzedaży;
 - 5) kompleksowych.

2. Prowadząc postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów, o których mowa w ust. 1, Koordynator:

- 1) umożliwia zbliżenie stanowisk stron w celu rozwiązania sporu przez jego strony lub
- 2) przedstawia stronom propozycję rozwiązania sporu.

Art. 31b. [Przepisy stosowane do działalności Koordynatora]

1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale:

- 1) stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. poz. 1823);
- 2) nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Koordynator jest podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w rozumieniu ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich oraz osobą prowadzącą to postępowanie w rozumieniu tej ustawy.

Art. 31c. [Powołanie i odwołanie Koordynatora]

1. Koordynatora powołuje Prezes URE spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

2. Stanowisko Koordynatora może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe ani nie orzeczono wobec niej zakazu zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwa;
- 4) posiada kompetencje kierownicze;
- 5) posiada co najmniej 5-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 6) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Koordynatora.

3. Informację o naborze na stanowisko Koordynatora ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie URE oraz Biuletynie Informacji Publicznej URE. Ogłoszenie zawiera:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;

- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
 - 7) informację o metodach i technikach naboru.
4. Koordynator jest powoływany na czteroletnią kadencję i może być ponownie powołany. Po upływie kadencji Koordynator pełni swoją funkcję do czasu powołania następcy.
5. Koordynator nie może:
- 1) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego;
 - 2) być zatrudniony w spółkach prawa handlowego lub wykonywać w nich innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność;
 - 3) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
 - 4) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.
6. Zakaz, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, nie dotyczy działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego.
7. Prezes URE odwołuje Koordynatora przed upływem kadencji, na którą został powołany, w przypadku:
- 1) rażącego naruszenia prawa przy wykonywaniu swojej funkcji;
 - 2) skazania prawomocnym wyrokiem za popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 3) orzeczenia zakazu zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwa;
 - 4) choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie zadań;
 - 5) złożenia rezygnacji.
8. Obsługę organizacyjną Koordynatora zapewnia URE.

Art. 31d. [Postępowanie przed Koordynatorem]

1. Postępowanie przed Koordynatorem wszczyna się na wniosek odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosumenta będącego konsumentem.
2. Warunkiem wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem jest podjęcie przez odbiorcę paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosumenta będącego konsumentem próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu.
3. Wniosek o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem zawiera co najmniej elementy określone w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, z tym że wnioskodawca może wnosić o umożliwienie zbliżenia stanowisk stron w celu rozwiązania sporu przez jego strony lub przedstawienie stronom propozycji rozwiązania sporu.
4. Do wniosku o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem dołącza się:

- 1) informację, czy występowano do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1;
 - 2) oświadczenie, że sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami nie jest w toku albo nie została już rozpatrzona przez Koordynatora, inny właściwy podmiot albo sąd;
 - 3) kopię korespondencji odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosumenta będącego konsumentem z przedsiębiorstwem energetycznym dotyczącej sporu lub oświadczenie odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosumenta będącego konsumentem o podjęciu próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu.
5. W przypadku gdy wniosek o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 4, Koordynator wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem jego pozostawienia bez rozpatrzenia.
6. Koordynator odmawia rozpatrzenia sporu w przypadku, gdy:
- 1) przedmiot sporu wykracza poza kategorie sporów objęte właściwością Koordynatora;
 - 2) odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosument będący konsumentem nie podjął przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu;
 - 3) sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami jest w toku, z zastrzeżeniem art. 31e ust. 2, albo została już rozpatrzona przez Koordynatora, inny właściwy podmiot albo sąd;
 - 4) wartość przedmiotu sporu jest wyższa albo niższa od progów finansowych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 31f ust. 2.

Art. 31e. [Postępowanie przed Koordynatorem a postępowanie przed Prezesem URE]

1. Jeżeli z informacji, o której mowa w art. 31d ust. 4 pkt 1, wynika, że odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosument będący konsumentem wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1, Koordynator przekazuje Prezesowi URE tę informację.
2. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem Prezes URE zawiesza z urzędu toczące się przed nim postępowanie prowadzone w trybie art. 8 ust. 1 w sprawie tego sporu.
3. Jeżeli odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosument będący konsumentem wystąpi z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1 w trakcie toczącego się postępowania przed Koordynatorem, Prezes URE zawiesza z urzędu postępowanie prowadzone w trybie art. 8 ust. 1, po jego wszczęciu.

Art. 31f. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy tryb prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów, o których mowa w art. 31a ust. 1, w tym termin na wyrażenie przez strony zgody na przedstawioną propozycję rozwiązania sporu lub zastosowanie się do niej,
 - 2) sposób wnoszenia wniosków o wszczęcie postępowania,
 - 3) sposób wymiany informacji między stronami postępowania za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub przesyłką pocztową- mając na uwadze konieczność zapewnienia łatwego dostępu do postępowania, sprawnego rozwiązywania sporów oraz bezstronnego i niezależnego prowadzenia postępowania.

2. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia, wysokość progów finansowych wartości przedmiotu sporu, których przekroczenie uprawnia do odmowy rozpatrzenia sporu, uwzględniając określenie ich wysokości na poziomie, który nie utrudnia znacząco odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo prosumentowi będącemu konsumentem dostępu do postępowania.

Rozdział 5

Koncesje, rejestry i taryfy

Art. 32. [Rodzaje działalności wymagające uzyskania koncesji]

1. Uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:
 - 1) wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem wytwarzania:
 - a) paliw stałych lub paliw gazowych,
 - b) energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii lub do jednostek kogeneracji,
 - c) energii elektrycznej w mikroinstalacji lub w małej instalacji,
 - d) energii elektrycznej:
 - z biogazu rolniczego,
 - wyłącznie z biogazu rolniczego w kogeneracji,
 - wyłącznie z biopłynów w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
 - e) ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;
 - 2) magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego, jak również magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych w instalacjach magazynowania paliw ciekłych lub instalacjach przeładunku paliw ciekłych, z wyłączeniem lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s;

3) przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, z wyłączeniem: dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW;

4) obrotu paliwami lub energią, z wyłączeniem:

a) obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu skroplonym gazem ziemnym dostarczonym z zagranicy dokonanego w punkcie dostawy do terminalu w rozumieniu art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2017 r. poz. 2302), obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 euro lub jeżeli sprzedaż ma na celu likwidację zapasów obowiązkowych gazu ziemnego utrzymywanych zgodnie z art. 25 ust. 10 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10 000 euro oraz obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW;

b) obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi przez towarowe domy maklerskie lub domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi oraz przez spółkę prowadzącą giełdę towarową, giełdową izbę rozrachunkową, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, nabywające paliwa gazowe lub energię elektryczną, z tytułu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych,

c) obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną innego, niż określony w lit. b, dokonywanego przez giełdową izbę rozrachunkową, przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, nabywające lub zbywające paliwa gazowe lub energię elektryczną, z tytułu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych poza giełdą towarową lub rynkiem, o których mowa w lit. b;

5) przesyłania dwutlenku węgla.

2. Koncesje na prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 4, w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, będą wydawane z uwzględnieniem dywersyfikacji dostaw gazu

ziemnego oraz bezpieczeństwa energetycznego. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą jest obowiązane do dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy.

3. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, określi, w drodze rozporządzenia, minimalny poziom dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy na okres co najmniej 10 lat oraz szczegółowy sposób ustalania tego poziomu, biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

3¹. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, może określić wyłączenia z obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy, biorąc pod uwagę stan infrastruktury technicznej w sektorze gazu ziemnego oraz jej wpływ na dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu oraz zwiększenie konkurencyjności w zakresie dostarczania paliw gazowych i bezpieczeństwa ich dostarczania.

3a. Koncesje na prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 4, w zakresie obrotu paliwami ciekłymi z zagranicą, wydaje się pod warunkiem złożenia zabezpieczenia majątkowego, o którym mowa w art. 38a.

4. Uzyskania koncesji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania ciepła uzyskiwanego w przemysłowych procesach technologicznych, a także gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 5 MW.

5. (uchylony).

6. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy wykaz paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4, oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a, stosując obowiązującą klasyfikację Nomenklatury Scalonej (kody CN) według załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz. Urz. UE L 256 z 07.09.1987, str. 1).

7. Minister właściwy do spraw energii, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, kieruje się potrzebą zapewnienia prawidłowego funkcjonowania krajowego rynku paliw, bezpieczeństwem paliwowym państwa i ochroną konkurencji.

Art. 32a. [Rejestr podmiotów przywożących]

1. Prezes URE prowadzi rejestr podmiotów przywożących.
2. Rejestr podmiotów przywożących prowadzi się w postaci elektronicznej.
3. Rejestr podmiotów przywożących jest jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Regulacji Energetyki, z wyłączeniem danych dotyczących miejsca zamieszkania, numeru PESEL oraz serii i numeru dokumentu tożsamości.
4. Rejestr podmiotów przywożących zawiera:
 - 1) oznaczenie podmiotu przywożącego poprzez:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę wraz z oznaczeniem formy prawnej,

- b) miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz ich adres,
 - c) numer PESEL lub numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli posiada,
 - d) ¹⁸ (uchylona),
 - e) numer akcyzowy wydany przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego, jeżeli posiada,
 - f) serię i numer dokumentu tożsamości w przypadku osób fizycznych;
- 2) informacje o rodzajach paliw ciekłych będące przedmiotem przywozu;
 - 3) informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej przez podmiot przywożący;
 - 4) wskazanie przeznaczenia przywożonego paliwa ciekłego;
 - 5) wskazanie planowanej daty rozpoczęcia działalności polegającej na przywozie paliw ciekłych.

Art. 32b. [Negatywne przesłanki wpisu do rejestru podmiotów przywożących]

Do rejestru podmiotów przywożących nie może zostać wpisany podmiot, który:

- 1) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej objętej ustawą;
- 2) zalega w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu podatkowego.

Art. 32c. [Wpis do rejestru podmiotów przywożących]

1. Podmiot przywożący może dokonywać przywozu paliw ciekłych po wpisaniu do rejestru podmiotów przywożących.
2. Wniosek o wpis do rejestru podmiotów przywożących zawiera dane, o których mowa w art. 32a ust. 4.
 - 2a. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2, opracowuje i udostępnia Prezes URE na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki.
3. W przypadku gdy wniosek nie zawiera danych, o których mowa w art. 32a ust. 4, Prezes URE niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Wniosek nieuzupełniony w wyznaczonym terminie pozostawia się bez rozpoznania.
4. Prezes URE dokonuje wpisu do rejestru podmiotów przywożących w drodze decyzji w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku lub od dnia uzupełnienia wniosku, o którym mowa w ust. 3.
5. Decyzja o wpisie do rejestru podmiotów przywożących zawiera dane, o których mowa w art. 32a ust. 4, a także dzień wpisu do rejestru oraz numer w rejestrze.
6. Do postępowań w sprawach wpisu lub zmiany wpisu w rejestrze podmiotów przywożących nie stosuje się art. 7, art. 9, art. 10, art. 75 § 1, art. 77 § 1 oraz art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 32d. [Zmiana wpisu lub wykreślenie z rejestru podmiotów przywożących]

1. Zmiana wpisu lub wykreślenie z rejestru podmiotów przywożących następują na wniosek podmiotu przywożącego lub z urzędu.
2. Podmiot przywożący składa wniosek o:
 - 1) zmianę wpisu w rejestrze - w terminie 7 dni od dnia zmiany danych, o których mowa w art. 32a ust. 4;
 - 2) wykreślenie wpisu z rejestru - w terminie 7 dni od dnia zaprzestania wykonywania działalności polegającej na przywozie paliw ciekłych.
3. Prezes URE z urzędu, w drodze decyzji, wykreśla z rejestru podmiot przywożący, który w okresie kolejnych 6 miesięcy nie dokonał przywozu paliw ciekłych lub zaistniały okoliczności, o których mowa w art. 32b.
4. Na podstawie prowadzonego rejestru, o którym mowa w art. 32a ust. 1, Prezes URE przekazuje w formie elektronicznej, co najmniej raz na kwartał, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, ministrowi właściwemu do spraw energii, Komendantowi Głównemu Policji, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesowi Urzędu Dozoru Technicznego, Dyrektorowi Generalnemu Transportowego Dozoru Technicznego, Prezesowi Głównego Urzędu Miar, Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, aktualny wykaz podmiotów przywożących zawierający oznaczenie podmiotów przywożących oraz informacje o rodzajach, przeznaczeniu przywożonego paliwa ciekłego, a także rodzaju i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej przez ten podmiot.
5. Wpis i zmiana wpisu do rejestru podmiotów przywożących są zwolnione z opłaty skarbowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827, z późn. zm.).

Art. 33. [Warunki uzyskania koncesji]

1. Prezes URE udziela koncesji wnioskodawcy, który:
 - 1) ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Turcji;
 - 2) dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwości ich pozyskania;
 - 3) ma możliwości techniczne gwarantujące prawidłowe wykonywanie działalności;
 - 4) zapewni zatrudnienie osób o właściwych kwalifikacjach zawodowych, o których mowa w art. 54;
 - 5) uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, o której mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących;

6) nie zalega z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu podatkowego.

1a. (uchylony).

1b. Prezes URE udziela koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą wnioskodawcy, który:

- 1) ¹⁹ ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nabywa paliwa ciekłe na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzonego na warunkach i zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 649) i nabywa paliwa ciekłe na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej przez ten oddział;
- 2) złożył zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 38a;
- 3) jest zarejestrowany jako podatnik podatku od towarów i usług zgodnie z art. 97 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62 i 86);
- 4) posiada instalacje magazynowania paliw ciekłych lub zawarł umowę przedwstępną wobec umów, o których mowa w art. 10 lub art. 11 ustawy wymienionej w ust. 1a pkt 2, gwarantujące utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, zgodnie z zakresem wykonywanej działalności koncesjonowanej.

1c. Przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek powiadomić Prezesa URE o:

- 1) zawarciu umowy przyrzeczonej w wykonaniu umowy przedwstępnej, o której mowa w ust. 1b pkt 4, oraz każdej zmianie tej umowy, oraz
- 2) zawarciu każdej kolejnej umowy, o której mowa w art. 10 lub art. 11 ustawy wymienionej w ust. 1a pkt 2, oraz każdej zmianie tej umowy

- w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy lub jej zmiany.

1d. W przypadku przedsiębiorcy zagranicznego, który posiada koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub obrót paliwami ciekłymi z zagranicą albo występuje z wnioskiem o udzielenie takich koncesji, warunki, o których mowa w ust. 1b pkt 1 i 3, dotyczą także posiadanej albo udzielanej takiemu przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Prezes URE z urzędu wszczyna postępowanie w sprawie zmiany posiadanej przez przedsiębiorcę zagranicznego koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

2. Uzyskanie koncesji, o której mowa w ust. 1, nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych koncesji lub zezwoleń wymaganych na podstawie odrębnych przepisów.

3. Nie może być wydana koncesja wnioskodawcy:

- 1) który znajduje się w postępowaniu upadłościowym lub likwidacji;

2) ²⁰ któremu w ciągu ostatnich 3 lat cofnięto koncesję na działalność określoną ustawą z przyczyn wymienionych w art. 41 ust. 3 lub którego w ciągu ostatnich 3 lat wykreślono z rejestru działalności regulowanej z przyczyny wydania decyzji o zakazie wykonywania przez wnioskodawcę działalności objętej wpisem, ze względu na:

- a) złożenie oświadczenia o spełnieniu warunków wymaganych prawem do wykonywania tej działalności niezgodnego ze stanem faktycznym lub
- b) nieusunięcie naruszeń warunków wymaganych prawem do wykonywania tej działalności w wyznaczonym przez organ terminie, lub
- c) rażące naruszenie warunków wymaganych prawem do wykonywania tej działalności;

3) skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe mające związek z prowadzoną działalnością gospodarczą;

4) który nie jest zarejestrowany jako podatnik podatku od towarów i usług;

5) (uchylony);

6) jeżeli inny podmiot posiadający wobec niego znaczący wpływ lub sprawujący nad nim kontrolę albo współkontrolę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 34, 35 i pkt 36 lit. a, b, e i f ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, został w ciągu ostatnich 3 lat prawomocnie skazany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej określonej ustawą.

3a. ²¹ W przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej albo przedsiębiorcą zagranicznym lub przedsiębiorcą zagranicznym prowadzącym działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzonego na warunkach i zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, warunek, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, dotyczy również osób uprawnionych do ich reprezentowania, a także członków rad nadzorczych.

3b. (uchylony).

3c. Prezes URE zawiesza postępowanie o udzielenie koncesji w przypadku wnioskodawcy, wobec którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów w sprawie popełniania przestępstwa lub przestępstwa skarbowego mającego związek z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, lub gdy wydano takie postanowienie wobec osób oraz członków, o których mowa w ust. 3a, do czasu zakończenia postępowań przygotowawczego oraz sądowego.

4. (uchylony).

5. Prezes URE, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw energii, informuje Komisję Europejską o przyczynach odmowy udzielenia wnioskodawcy koncesji.

Art. 34. [Opłata koncesyjna]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi coroczną opłatę do budżetu państwa, obciążającą koszty jego działalności, zwaną dalej "opłatą koncesyjną".

2. Wysokość opłaty koncesyjnej stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego, uzyskanych ze sprzedaży towarów lub usług w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku powstania obowiązku wniesienia opłaty oraz odpowiedniego ze współczynników, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6.
3. Opłata koncesyjna dla każdego rodzaju działalności objętej koncesją nie może być mniejsza niż 1000 zł i większa niż 2 500 000 zł.
4. Obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej powstaje na ostatni dzień roku kalendarzowego, w którym przedsiębiorstwo energetyczne osiągnęło z każdego rodzaju działalności objętej koncesją przychód większy lub równy zero. Do opłaty koncesyjnej stosuje się formularz w sprawie opłaty koncesyjnej, którego wzór określają przepisy wydane na podstawie ust. 6.
5. Prezes URE może żądać od przedsiębiorstwa energetycznego, któremu została udzielona koncesja, informacji w sprawie opłaty koncesyjnej w zakresie dotyczącym podstaw oraz prawidłowości jej obliczenia.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy zakres informacji w sprawie opłaty koncesyjnej, której może żądać Prezes URE, oraz sposób jej przekazania,
 - 2) sposób pobierania przez Prezesa URE opłaty koncesyjnej, w tym termin jej zapłaty,
 - 3) współczynniki opłaty koncesyjnej dla poszczególnych rodzajów działalności koncesjonowanej,
 - 4) wzór formularza w sprawie opłaty koncesyjnej- z uwzględnieniem wysokości przychodów przedsiębiorstw energetycznych osiąganych z działalności objętej koncesją, a także kosztów regulacji oraz mając na względzie sprawność i rzetelność procesu obliczania i pobierania opłaty koncesyjnej.
7. Przedsiębiorstwo energetyczne wytwarzające energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy instalacji odnawialnego źródła energii nieprzekraczającej 5 MW jest zwolnione z opłaty koncesyjnej w zakresie wytwarzania energii w tej instalacji.

Art. 35. [Wniosek o udzielenie koncesji]

1. Wniosek o udzielenie koncesji powinien zawierać w szczególności:
 - 1) oznaczenie wnioskodawcy, jego siedziby, siedziby oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub miejsca zamieszkania oraz ich adres oraz imiona i nazwiska pełnomocników ustanowionych do dokonywania czynności prawnych w imieniu przedsiębiorcy;
 - 2) określenie przedmiotu oraz zakresu prowadzonej działalności, na którą ma być wydana koncesja, oraz projekt planu, o którym mowa w art. 16;
 - 3) informacje o dotychczasowej działalności wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe z ostatnich 3 lat, jeżeli podmiot prowadzi działalność gospodarczą;
 - 4) określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności;

- 5) określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem;
- 6) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, lub numer równoważnego rejestru państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Turcji oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

1a. Wniosek o udzielenie koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą powinien ponadto określać wielkość średniodobowego planowanego przez podmiot przywozu w okresie od dnia jego rozpoczęcia do dnia 30 września następującego po rozpoczęciu przywozu, zgodnie z ustawą o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.

1aa. Przepisu ust. 1a nie stosuje się do wniosku o udzielenie koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą wyłącznie w zakresie wywozu gazu ziemnego.

1b. (uchylony).

1c. Wniosek o udzielenie koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych oraz koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą powinien ponadto zawierać, odpowiednio do rodzaju działalności:

- 1) wskazanie prognozowanej wielkości produkcji lub przywozu paliw ciekłych na okres co najmniej 3 lat;
- 2) opis sposobu utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, o których mowa w art. 5 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, na okres co najmniej 3 lat;
- 3) opis sposobu realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego, o którym mowa w art. 23 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych na okres co najmniej 3 lat;
- 4) dane osób uprawnionych lub wchodzących w skład organu uprawnionego do reprezentowania wnioskodawcy, obejmujące:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), o ile został nadany,
 - e) serię i numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,
 - f) adres zamieszkania;
- 5) listę wspólników lub akcjonariuszy, posiadających co najmniej 20% udziałów lub akcji, w przypadku wnioskodawcy innego niż osoba fizyczna;
- 6) wskazanie miejsca magazynowania zapasów, o których mowa w pkt 2, oraz tytułu prawnego do instalacji magazynowania paliw ciekłych lub kopie umów, o których mowa w art. 33 ust. 1b pkt 4;

- 7) zaświadczenie o zarejestrowaniu wnioskodawcy jako podatnika podatku od towarów i usług;
 - 8) postanowienie w sprawie przyjęcia zabezpieczenia majątkowego, o którym mowa w art. 38e ust. 1.
2. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność polegającą na wytwarzaniu paliw ciekłych lub obrocie paliwami ciekłymi z zagranicą jest zobowiązane złożyć, przed udzieleniem koncesji, zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 38a.
 - 2a. W przypadku gdy wniosek o udzielenie koncesji nie zawiera wszystkich wymaganych ustawą informacji lub dokumentów, Prezes URE niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia wezwania.
 - 2b. Wniosek o udzielenie koncesji nieuzupełniony w wyznaczonym terminie w sposób spełniający wszystkie wymagane ustawą warunki pozostawia się bez rozpoznania.
 3. Prezes URE odmawia udzielenia koncesji, gdy wnioskodawca nie spełnia wymaganych przepisami warunków.

Art. 36. [Okres obowiązywania koncesji]

Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy.

Art. 37. [Treść koncesji]

1. Koncesja powinna określać:
 - 1) oznaczenie podmiotu, jego siedziby lub miejsca zamieszkania oraz ich adres;
 - 2) przedmiot oraz zakres działalności objętej koncesją;
 - 3) datę rozpoczęcia działalności objętej koncesją oraz warunki wykonywania działalności;
 - 4) okres ważności koncesji;
 - 5) szczególne warunki wykonywania działalności objętej koncesją, mające na celu właściwą obsługę odbiorców, w zakresie:
 - a) zapewnienia zdolności do dostarczania paliw lub energii w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu wymagań jakościowych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8,
 - b) powiadamiania Prezesa URE o niepodjęciu lub zaprzestaniu bądź ograniczeniu prowadzenia działalności objętej koncesją, w okresie jej obowiązywania;
 - 6) zabezpieczenie ochrony środowiska w trakcie oraz po zaprzestaniu koncesjonowanej działalności;
 - 7) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, lub numer równoważnego rejestru państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Turcji oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

1a. (uchylony).

1b. (uchylony).

1c. (uchylony).

2. Koncesja powinna ponadto określać warunki zaprzestania działalności przedsiębiorstwa energetycznego po wygaśnięciu koncesji lub po jej cofnięciu.

2a. Koncesje na obrót paliwami ciekłymi w sytuacji, o której mowa w art. 33 ust. 1d, obrót paliwami ciekłymi z zagranicą oraz wytwarzanie paliw ciekłych określają ponadto numer, za pomocą którego podmiot jest identyfikowany w obrocie paliwami ciekłymi na potrzeby podatku od towarów i usług, nadany zgodnie z art. 97 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

2b. ²² W przypadku gdy ustawa wymaga spełnienia warunku, o którym mowa w art. 33 ust. 1b pkt 1, dane wskazane w ust. 1 pkt 1, 2 i 7 oraz ust. 2a dotyczą oddziału przedsiębiorcy zagranicznego prowadzącego działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzonego na warunkach i zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2c. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 7 oraz ust. 2a, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane złożyć wniosek o zmianę koncesji najpóźniej w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian.

2d. Przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane zgłaszać Prezesowi URE zmiany danych, o których mowa w art. 35 ust. 1c pkt 4 i 5, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych zmian.

3. (uchylony).

Art. 38. [Zabezpieczenie majątkowe]

Udzielenie koncesji może być uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia majątkowego w celu zaspokojenia roszczeń osób trzecich, mogących powstać wskutek niewłaściwego prowadzenia działalności objętej koncesją, w tym szkód w środowisku.

Art. 38a. [Zabezpieczenie majątkowe w przypadku koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych oraz koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą]

1. Udzielenie koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych oraz koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą wymaga złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia majątkowego w wysokości 10 000 000 złotych, w celu zabezpieczenia powstałych albo mogących powstać należności związanych z wykonywaną działalnością koncesjonowaną, z tytułu:

1) opłat, o których mowa w art. 34 ust. 1;

2) kar, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 12;

3) opłaty zapasowej, o której mowa w art. 21b i kar, o których mowa w art. 63 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym;

- 4) kar za niezrealizowanie Narodowego Celu Wskaźnikowego, o którym mowa w art. 23 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych;
 - 5) kar za wprowadzanie do obrotu paliw ciekłych niespełniających wymagań jakościowych, o których mowa w art. 3-5 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427);
 - 6) zobowiązań podatkowych w zakresie podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego oraz opłaty paliwowej;
 - 7) odsetek za zwłokę w zapłacie należności wymienionych w pkt 1-6.
2. Zabezpieczenie majątkowe ustanawia się na okresy nie krótsze niż 12 miesięcy wykonywania działalności objętej wnioskiem pod warunkiem, że będzie odnawiane na zasadach określonych w ust. 6.
 3. Zabezpieczenie majątkowe może być złożone w formie:
 - 1) gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej;
 - 2) poręczenia banku;
 - 3) weksla z poręczeniem wekslowym banku;
 - 4) czeku potwierdzonego przez krajowy bank wystawcy czeku;
 - 5) zastawu rejestrowego na prawach z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski - według ich wartości nominalnej;
 - 6) pisemnego, nieodwołalnego upoważnienia naczelnika urzędu skarbowego, potwierdzonego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, do wyłącznego dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku lokaty terminowej.
 4. W gwarancjach, o których mowa w ust. 3 pkt 1, gwarant zobowiązuje się na piśmie do zapłacenia, bezwarunkowo i nieodwołalnie, na każde wezwanie właściwego naczelnika urzędu skarbowego działającego z urzędu lub na wniosek właściwego organu, zabezpieczonej kwoty należności wraz z odsetkami za zwłokę, jeżeli jej zapłacenie stanie się wymagalne.
 5. Gwarantem lub poręczycielem zabezpieczenia majątkowego może być osoba wpisana do wykazu gwarantów, o którym mowa w art. 52 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. - Prawo celne (Dz. U. z 2018 r. poz. 167).
 6. W przypadku ograniczenia terminem końcowym zabezpieczenia majątkowego, przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane jest każdorazowo, na miesiąc przed upływem terminu wygaśnięcia tego zabezpieczenia, do przedstawienia zabezpieczenia na kolejny okres wykonywania działalności, nie krótszy niż 12 miesięcy.

Art. 38b. [Żądanie przedłużenia okresu obowiązywania zabezpieczenia majątkowego lub jego uzupełnienia]

Jeżeli złożone zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 38a ust. 1, nie spełnia wymagań dotyczących wysokości lub okresu, na które jest składane, właściwy naczelnik urzędu skarbowego żąda przedłużenia okresu, którego dotyczy zabezpieczenie majątkowe, lub uzupełnienia zabezpieczenia majątkowego.

Art. 38c. [Pokrycie należności z zabezpieczenia majątkowego]

1. Naczelnik urzędu skarbowego, z urzędu lub na wniosek właściwego organu, wydaje decyzję o pokryciu należności z zabezpieczenia majątkowego, gdy:

- 1) kwota należności, o których mowa w art. 38a ust. 1, nie została zapłacona w terminie;
- 2) przedsiębiorstwo energetyczne nie może pokryć z własnych środków kosztów zapłaty należności, o których mowa w art. 38a ust. 1.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest natychmiast wykonalna.

3. W przypadku zaspokojenia należności z zabezpieczenia majątkowego, o których mowa w art. 38a ust. 1, przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek każdorazowego uzupełnienia zabezpieczenia do wymaganej kwoty w terminie 30 dni od dnia wykorzystania zabezpieczenia.

4. Jeżeli zabezpieczenie majątkowe nie pokrywa w całości należności, należności te pokrywa się stosunkowo do wysokości każdej z nich.

5. W przypadku zaspokojenia z zabezpieczenia majątkowego należności z tytułu opłaty zapasowej, o której mowa w art. 21b ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, należność z tytułu kary, o której mowa w art. 63 ust. 1 pkt 1a tej ustawy, pokrywa się tylko do wysokości różnicy między nimi.

Art. 38d. [Zwolnienie zabezpieczenia majątkowego]

1. Jeżeli należność, o której mowa w art. 38a ust. 1, nie może powstać lub wygaśnie do czasu zakończenia działalności koncesjonowanej, zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 38a ust. 1, jest zwalniane przez naczelnika urzędu skarbowego, w drodze postanowienia, w terminie miesiąca od dnia zakończenia działalności koncesjonowanej.

2. Zabezpieczenie majątkowe nie może zostać zwolnione, dopóki należność, o której mowa w art. 38a ust. 1, nie wygaśnie lub będzie mogła powstać, nie dłużej jednak niż do 6 miesięcy od dnia zakończenia działalności koncesjonowanej.

3. Naczelnik urzędu skarbowego doręcza postanowienie, o którym mowa w ust. 1, także podmiotowi udzielającemu zabezpieczenia majątkowego, o którym mowa w art. 38a ust. 1.

Art. 38e. [Wydawanie postanowień w sprawie zabezpieczeń majątkowych]

1. W sprawie przyjęcia, przedłużenia terminu ważności, podwyższenia wysokości, zmiany formy, zwrotu lub zwolnienia zabezpieczenia majątkowego, naczelnik urzędu skarbowego wydaje postanowienie, na które służy zażalenie.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku w sprawie przyjęcia, zwrotu, przedłużenia terminu ważności, podwyższenia wysokości lub zmiany formy zabezpieczenia majątkowego.

3. Naczelnik urzędu skarbowego niezwłocznie informuje Prezesa URE o wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 38f. [Przekazanie zabezpieczenia majątkowego w przypadku zmiany właściwego naczelnika urzędu celnego]

W przypadku zmiany naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla przyjęcia zabezpieczenia majątkowego naczelnik urzędu skarbowego właściwy przed zmianą właściwości przekazuje niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zabezpieczenie majątkowe.

Art. 38g. [Delegacja ustawowa - wzory treści dokumentów składanych jako zabezpieczenie majątkowe]

Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, wzory treści gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, poręczenia i upoważnienia do wyłącznego dysponowania lokatą, składanych jako zabezpieczenie majątkowe, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji przez gwaranta zobowiązania, o którym mowa w art. 38a ust. 1.

Art. 39. [Wniosek o przedłużenie ważności koncesji]

Przedsiębiorstwo energetyczne może złożyć wniosek o przedłużenie ważności koncesji, nie później niż na 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem.

Art. 40. [Nakaz dalszego prowadzenia działalności po wygaśnięciu koncesji]

1. Prezes URE może nakazać przedsiębiorstwu energetycznemu, pomimo wygaśnięcia koncesji, dalsze prowadzenie działalności objętej koncesją przez okres nie dłuższy niż 2 lata, jeżeli wymaga tego interes społeczny.
2. Jeżeli działalność prowadzona w warunkach określonych w ust. 1 przynosi stratę, przedsiębiorstwu energetycznemu należy się pokrycie strat od Skarbu Państwa w wysokości ograniczonej do uzasadnionych kosztów działalności określonej w koncesji, przy zachowaniu należytej staranności.
3. Koszty, o których mowa w ust. 2, są zatwierdzane przez Prezesa URE.

Art. 41. [Zmiana zakresu lub cofnięcie koncesji]

1. Prezes URE może zmienić warunki wydanej koncesji na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego.
2. Prezes URE cofa koncesję w przypadkach:
 - 1) ²³ gdy wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją lub gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie podjęło w wyznaczonym terminie działalności objętej koncesją, mimo wezwania Prezesa URE, albo trwale zaprzestało wykonywania tejże działalności;
 - 2) cofnięcia przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub jego wygaśnięcia, jeżeli przed wygaśnięciem podmiot nie uzyskał nowego zezwolenia, w trybie i na zasadach określonych w przepisach odrębnych - w odniesieniu do działalności objętej tym zezwoleniem;

3) w przypadku zmiany, w zakresie określonym w ustawie, warunków wykonywanej działalności gospodarczej objętej koncesją;

4) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 33 ust. 1, lub w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 33 ust. 3 pkt 2-6 lub ust. 3a.

2a. Prezes URE cofa koncesję na obrót gazem ziemnym z zagranicą, również w przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie utrzymuje zapasów obowiązkowych gazu ziemnego lub nie zapewnia ich dostępności zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2, art. 24a oraz art. 25 ust. 2 albo ust. 5 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.

2b. Prezes URE cofa koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą również w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne:

1) nie spełnia któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 33 ust. 1b pkt 1-3, lub występują wobec tego przedsiębiorstwa okoliczności, o których mowa w art. 33 ust. 3 pkt 1;

2) nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 33 ust. 1b pkt 4, chyba że zawarło jedną z umów, o których mowa w art. 10 lub art. 11 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym;

3) posługuje się przy sprzedaży albo obrocie paliwami ciekłymi numerem identyfikacyjnym innym, niż określony w koncesji zgodnie z art. 37 ust. 2a;

4) pomimo wezwania ze strony Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych nie utrzymuje zapasów obowiązkowych ropy lub paliw, o których mowa w art. 5 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, w przewidzianym terminie i wymaganej ilości lub nie wnosi opłaty zapasowej, o której mowa w art. 21b ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, w należytym wysokości albo w terminie;

5) pomimo wezwania przez Prezesa URE nie realizuje Narodowego Celu Wskaźnikowego, o którym mowa w art. 23 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

2c. Prezes URE cofa koncesję na obrót paliwami ciekłymi poza przypadkami określonymi w ust. 2 również, gdy:

1) przedsiębiorstwo energetyczne wykonuje działalność polegającą na obrocie paliwami ciekłymi z zagranicą bez wymaganej koncesji;

2) ²⁴ przedsiębiorstwu energetycznemu została prawomocnie cofnięta koncesja na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą:

a) z powodu wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego wykonywania działalności gospodarczej w tym zakresie,

b) z przyczyn określonych w ust. 2 pkt 4 w zakresie art. 33 ust. 3 pkt 3 lub 6 lub ust. 3a;

- 3) przedsiębiorstwo energetyczne nie spełnia warunków, o których mowa w art. 33 ust. 1b pkt 1 i 3, jeżeli są wymagane zgodnie z art. 33 ust. 1d;
 - 4) wobec przedsiębiorstwa energetycznego występują okoliczności, o których mowa w art. 33 ust. 3 pkt 1.
3. ²⁵ Prezes URE cofa koncesję albo zmienia jej zakres, w przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne:
- 1) rażąco narusza warunki określone w koncesji lub inne warunki wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej określone przepisami prawa;
 - 2) w wyznaczonym terminie nie usunęło stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z warunkami określonymi w koncesji lub z przepisami regulującymi działalność gospodarczą objętą koncesją.
4. Prezes URE może cofnąć koncesję albo zmienić jej zakres:
- 1) ²⁶ ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa obywateli, a także jeżeli wydano decyzję o stwierdzeniu niedopuszczalności wykonywania praw z udziałów albo akcji podmiotu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1857), jeżeli jest to w interesie publicznym, albo też w razie ogłoszenia upadłości podmiotu;
 - 2) w przypadku podziału przedsiębiorstwa energetycznego lub jego łączenia z innymi podmiotami;
 - 3) w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c, w zakresie art. 37 ust. 1 pkt 1 i 7.
- 4a. Prezes URE może cofnąć koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą również w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne:
- 1) nie wykona jednego z obowiązków, o których mowa w art. 33 ust. 1c, art. 37 ust. 2c w zakresie art. 37 ust. 2a lub art. 37 ust. 2d;
 - 2) przez dwa kolejne miesiące nie przedstawi w terminie informacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 3 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, albo przedstawi w tych informacjach dane nieprawdziwe;
 - 3) nie przekaze sprawozdania, o którym mowa w art. 30b ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.
- 4b. Prezes URE może cofnąć koncesję na obrót paliwami ciekłymi poza przypadkami określonymi w ust. 4 również w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie wykona obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c w zakresie art. 37 ust. 2a.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, Prezes URE powiadamia o cofnięciu koncesji właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego.
6. Prezes URE niezwłocznie powiadamia Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Prokuratora Generalnego oraz Komendanta Głównego Policji o cofnięciu koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą.

7. Prezes URE publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej URE aktualne wykazy:
- 1) podmiotów, które złożyły wnioski o udzielenie, zmianę lub cofnięcie koncesji albo o udzielenie lub zmianę promesy koncesji do czasu ich rozpatrzenia;
 - 2) przedsiębiorstw energetycznych, którym w okresie ostatnich 3 lat, cofnięta została koncesja wraz z podaniem podstawy i daty wydania takiej decyzji;
 - 3) podmiotów, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie udzielenia koncesji, które zostało następnie umorzone lub zakończyło się odmową udzielenia koncesji lub pozostawieniem wniosku bez rozpoznania wraz z podaniem podstawy i daty wydania rozstrzygnięcia;
 - 4) podmiotów, którym wygasła koncesja, wraz z podaniem podstawy i daty wygaśnięcia koncesji.

Art. 42. ²⁷ [Wygaśnięcie koncesji na skutek wykreślenia przedsiębiorstwa energetycznego z rejestru]

Koncesja udzielona przedsiębiorstwu energetycznemu na podstawie ustawy wygasa przed upływem czasu, na jaki została wydana, z dniem wykreślenia tego przedsiębiorstwa z właściwego rejestru lub wykreślenia tego przedsiębiorstwa z ewidencji z innej przyczyny niż śmierć przedsiębiorcy.

Art. 42a. [Wygaśnięcie koncesji na skutek niewykazania prowadzenia działalności objętej koncesją]

1. Koncesja na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesja na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą wygasa, jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne przez kolejne 12 miesięcy nie wykaże w sprawozdaniach, o których mowa w art. 43d, prowadzenia działalności objętej koncesją.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes URE, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie koncesji.

Art. 43. [Promesa koncesji, promesa zmiany koncesji]

1. Kto zamierza wykonywać działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu, przetwarzaniu, magazynowaniu, przesyłaniu, dystrybucji oraz obrocie paliwami lub energią, skraplaniu gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, podlegającą koncesjonowaniu, albo zmienić jej zakres, może ubiegać się o wydanie promesy koncesji albo promesy zmiany koncesji.
2. Promesę wydaje Prezes URE w drodze decyzji administracyjnej.
3. W promesie ustala się okres jej ważności, z tym że nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.
4. W okresie ważności promesy nie można odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie albo jej zmiany, chyba że uległ zmianie stan faktyczny lub prawny podany we wniosku o wydanie promesy.
- 4a. ²⁸ W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy, o której mowa w ust. 4, nie można odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie

właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli:

- 1) osoba ta przedłoży pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie jej koncesji na działalność określoną w promesie;
 - 2) stan faktyczny lub prawny podany we wniosku o wydanie promesy nie uległ zmianie w innym zakresie.
5. Do wniosku o wydanie promesy stosuje się odpowiednio art. 35.
6. (uchylony).
7. Do wniosku o wydanie promesy koncesji albo promesy zmiany koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w kogeneracji albo na wytwarzaniu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii należy dołączyć opis techniczno-ekonomiczny projektowanej inwestycji, dla której rozpoczęcie prac nastąpi po wejściu w życie tej ustawy.
8. Prezes URE sporządza i umieszcza na stronie internetowej URE formularze opisu, o którym mowa w ust. 7, dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w kogeneracji oraz dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, dla których rozpoczęcie prac nastąpi po wejściu w życie tej ustawy.
9. Prezes URE, na podstawie opisu techniczno-ekonomicznego projektowanej inwestycji, stwierdza w decyzji w przedmiocie wydania promesy koncesji albo promesy zmiany koncesji, czy inwestycja, o której mowa w ust. 8, zostałaaby zrealizowana w przypadku, w którym dla energii elektrycznej wytworzonej w tej instalacji nie przysługiwałoby świadectwo pochodzenia z kogeneracji albo świadectwa pochodzenia, o których mowa w art. 9e oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.
10. Wytwórca energii elektrycznej, który nie uzyska potwierdzenia, o którym mowa w ust. 9, dla inwestycji, o której mowa w ust. 8, nie może wnioskować do Prezesa URE o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo świadectwa pochodzenia, o których mowa w art. 9e oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, dla energii elektrycznej wytworzonej w tej inwestycji.
11. Prezes URE publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej URE wykaz podmiotów posiadających promesę koncesji, obejmujący:
- 1) oznaczenie podmiotu;
 - 2) rodzaj działalności, na którą została wydana promesa;
 - 3) datę wydania promesy oraz okres, na jaki została wydana.

Art. 43a. [Wymóg posiadania koncesji w zakresie obrotu, magazynowania, przeladunku, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych]

1. Działalność gospodarcza w zakresie obrotu paliwami ciekłymi może być prowadzona wyłącznie pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi posiadającymi wymagane koncesje,

o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie wytwarzania i obrotu paliwami ciekłymi, z wyłączeniem sprzedaży dla odbiorcy końcowego.

2. Usługi w zakresie magazynowania lub przeładunku, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych mogą być świadczone wyłącznie na rzecz przedsiębiorców energetycznych posiadających koncesje, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych, jeżeli są wymagane, lub na rzecz podmiotów przywożących wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 32a, jeżeli jest wymagany, oraz wpisanych do rejestru zapasów interwencyjnych, o którym mowa w art. 13 ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, jeżeli wpis do tego rejestru jest wymagany, z wyłączeniem usług świadczonych na rzecz odbiorców końcowych paliw ciekłych.

3. Działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych oraz obrotu paliwami ciekłymi, w tym obrotu nimi z zagranicą, a także przywóz paliw ciekłych realizowany na podstawie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a, są prowadzone zgodnie z nazwą oraz klasyfikacją Nomenklatury Scalonej (kody CN), jaką posiadają paliwa ciekłe stosownie do przepisów wydanych na podstawie art. 32 ust. 6.

4. Sprzedaż paliw ciekłych z wykorzystaniem stacji kontenerowej jest dozwolona wyłącznie w celu zaopatrzenia w paliwa ciekłe Sił Zbrojnych, jednostek pływających żeglugi morskiej i śródlądowej, kolejnictwa oraz statków powietrznych lotnictwa cywilnego, a także w celu realizacji inwestycji o znaczeniu krajowym.

Art. 43aa. ²⁹ [Opłata skarbowa za udzielenie lub zmianę koncesji lub promesy]

Za udzielenie koncesji lub jej zmianę oraz za udzielenie promesy lub jej zmianę pobiera się opłatę skarbową.

Art. 43b. [Rejestr przedsiębiorców energetycznych posiadających koncesję]

1. Prezes URE prowadzi rejestr przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, prowadzi się w postaci elektronicznej.

3. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, jest jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej URE, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz serii i numeru dokumentu tożsamości.

4. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) oznaczenie przedsiębiorstwa energetycznego poprzez:

a) imię i nazwisko albo nazwę wraz z oznaczeniem formy prawnej,

b) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej albo siedzibę oraz ich adres,

c) numer PESEL lub numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli posiada,

d) ³⁰ (uchylona),

e) numer akcyzowy wydany przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego, jeżeli posiada,

f) seria i numer dokumentu tożsamości w przypadku osób fizycznych;

- 2) rodzaj i datę udzielonej koncesji oraz okres, na jaki została wydana;
 - 3) aktualną treść koncesji.
5. ³¹ Rejestr, o którym mowa w ust. 1, w części, w jakiej dotyczy przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesje, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie paliw ciekłych, poza danymi, o których mowa w ust. 4, zawiera dodatkowo:
- 1) informacje o rodzajach paliw ciekłych objętych koncesją;
 - 2) informacje o złożonym zabezpieczeniu majątkowym, o którym mowa w art. 38a, oraz okresie jego ważności, jeżeli jest wymagane;
 - 3) informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych;
 - 4) numer, za pomocą którego podmiot identyfikowany jest na potrzeby podatku od towarów i usług, o którym mowa w art. 37 ust. 2a.

Art. 43c. [Przekazywanie innym organom wykazu przedsiębiorstw posiadających koncesję w zakresie paliw ciekłych]

Prezes URE, co najmniej raz do roku, przekazuje w formie elektronicznej aktualny wykaz przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesje w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych: ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Prokuratorowi Generalnemu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendantowi Głównemu Policji, Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesowi Urzędu Dozoru Technicznego, Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego, Prezesowi Głównego Urzędu Miar, Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz Głównemu Inspektorowi Pracy.

Art. 43d. [Obowiązki sprawozdawcze podmiotów posiadających koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych, obrót paliwami ciekłymi z zagranicą oraz podmiotów przywożących]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu - w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie.
2. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, kierując się koniecznością ujednolicenia formy i sposobu jego przekazywania.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, minister właściwy do spraw energii lub Prezes Agencji Rezerw Materiałowych informują niezwłocznie Prezesa URE o niezłożeniu w terminie do tych organów sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

4. Na podstawie sprawozdań, o których mowa w ust. 1, Prezes URE ogłasza kwartalnie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki całkowite wielkości produkcji i przywozu poszczególnych paliw ciekłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosując nazwy oraz klasyfikację Nomenklatury Scalonej (kody CN), w terminie 45 dni od dnia zakończenia kwartału.

Art. 43e. [Informowanie o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność polegającą na wytwarzaniu paliw ciekłych, magazynowaniu lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłaniu lub dystrybucji paliw ciekłych, obrocie paliwami ciekłymi, w tym obrocie nimi z zagranicą, a także podmiot przywożący, przekazują do Prezesa URE informacje o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej do prowadzonej działalności w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia eksploatacji infrastruktury lub trwałego zaprzestania eksploatacji tej infrastruktury.

2. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o których mowa w ust. 1, kierując się koniecznością ujednoczenia formy i sposobu ich przekazywania.

3. W celu zapewniania kontroli nad przedsiębiorstwami energetycznymi i podmiotami przywożącymi Prezes URE oraz organy, o których mowa w art. 23r ust. 3, w zakresie, w jakim wynika to z zakresu ich działania, są zobowiązane do stałej wymiany informacji o eksploatowanej lub trwale wycofanej z eksploatacji infrastrukturze paliw ciekłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadanych przez te organy w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami na podstawie przepisów odrębnych.

Art. 44. [Ewidencja księgową i sprawozdania finansowe przedsiębiorstw energetycznych]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne, zapewniając równoprawne traktowanie odbiorców oraz eliminowanie subsydiowania skrośnego, jest obowiązane prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów, zysków i strat dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie:

- 1) dostarczania paliw gazowych lub energii, w tym kosztów stałych, kosztów zmiennych i przychodów, odrębnie dla wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami gazowymi lub energią, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, a także w odniesieniu do grup odbiorców określonych w taryfie;
- 2) niezwiązanym z działalnością wymienioną w pkt 1.

1a. Przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane do sporządzania, badania, ogłaszania i przechowywania rocznego sprawozdania finansowego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089 oraz z 2018 r. poz. 398), zwanej dalej "ustawą o biegłych rewidentach", oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie

szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) - w przypadku jednostek zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.

2. W celu spełnienia wymogów mających zapewnić równoprawne traktowanie odbiorców oraz wyeliminowanie subsydiowania skrośnego pomiędzy działalnościami, o których mowa w ust. 1, w ramach ujawnień w informacji dodatkowej rocznego sprawozdania finansowego, o którym mowa w ust. 1a, należy przedstawić odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat odrębnie dla poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, przesyłania, dystrybucji lub magazynowania paliw gazowych, obrotu paliwami gazowymi, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, a także wskazać zasady alokacji aktywów i pasywów oraz kosztów i przychodów do każdej z tych działalności.

2a. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w art. 49a ust. 2, w ramach ujawnień w informacji dodatkowej rocznego sprawozdania finansowego, o którym mowa w ust. 1a, przedstawia odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat odrębnie dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej dla jednostek wytwórczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, dla których nie zakończył się okres korygowania w rozumieniu tej ustawy, oraz wskazuje zasady alokacji aktywów i pasywów oraz kosztów i przychodów do każdej z tych działalności.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z wymogami przeprowadzania badań określonymi w art. 66-68 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawie o biegłych rewidentach oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE - w przypadku jednostek zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach. W sprawozdaniu z badania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, biegły rewident powinien dodatkowo stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat sporządzone odrębnie dla każdej wykonywanej działalności gospodarczej spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2, w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami.

3a. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z wymogami przeprowadzania badań określonymi w art. 66-68 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawie o biegłych rewidentach oraz rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1a - w przypadku jednostek zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach. W sprawozdaniu z badania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2a, biegły rewident powinien dodatkowo stwierdzić, czy zamieszczone

w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat, o których mowa w ust. 2a, spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2a.

4. Sprawozdanie finansowe sporządzane przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej powinno zawierać informację o przychodach z tytułu wykonywania prawa własności do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej.

5. Przedsiębiorstwa energetyczne dokonujące zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, są obowiązane do zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym informacji o tych zmianach wraz z uzasadnieniem; zmiany te muszą gwarantować porównywalność informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych sporządzonych przed wprowadzeniem tych zmian oraz po ich wprowadzeniu.

6. Przedsiębiorstwo energetyczne, które nie jest obowiązane na podstawie odrębnych przepisów do publikowania sprawozdań finansowych, udostępnia te sprawozdania do publicznego wglądu w swojej siedzibie.

Art. 44a. [Ewidencja księgową operatora systemu przesyłowego gazowego]

Niezależnie od obowiązków wskazanych w art. 44 ust. 1, operator systemu przesyłowego gazowego jest obowiązany prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczanie przychodów i kosztów, zysków i strat dla wykonywanej działalności w zakresie bilansowania systemu przesyłowego gazowego oraz dla zarządzania ograniczeniami systemowymi.

Art. 45. [Zasady ustalania taryf dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła]

1. Przedsiębiorstwa energetyczne ustalają taryfy dla paliw gazowych lub energii, stosownie do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 32 ust. 1; taryfy należy kalkulować w sposób zapewniający:

1) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami gazowymi i energią oraz magazynowania, skraplania lub regazyfikacji paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność;

1a) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie magazynowania paliw gazowych, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji magazynów paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6%;

2) pokrycie kosztów uzasadnionych ponoszonych przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w związku z realizacją ich zadań;

2a) ³² pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie budowy i przyłączenia infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego i powiązanych z nią instalacji magazynowania energii, wraz z

uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6%;

3) ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

1a. W kosztach działalności przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się koszty, które wynikają z nakładów ponoszonych na przedsięwzięcia inwestycyjne podjęte przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w latach 1993-1998, służące poprawie ochrony środowiska i efektywności wytwarzania energii elektrycznej, w części, jaką zatwierdzi Prezes URE, z uwzględnieniem przychodów uzyskanych ze sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o którym mowa w art. 49 ust. 1.

1b. Przepisów ust. 1a nie stosuje się od dnia powstania obowiązku uiszczania opłaty przejściowej, o której mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 569 oraz z 2018 r. poz. 9).

1c. W kosztach działalności przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się koszty pobierania opłaty przejściowej, o której mowa w ustawie wymienionej w ust. 1b.

1d. W kosztach działalności przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się koszty wprowadzenia i pobierania opłaty, o której mowa w art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

1e. W kosztach działalności przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się obrotem energią elektryczną, paliwami gazowymi lub sprzedażą ciepła odbiorcom końcowym uwzględnia się koszty realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

1f. W kosztach działalności przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się uzasadnione koszty wykonywania zadań określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy oraz koszty wprowadzenia i pobierania opłaty mocowej, o której mowa w tej ustawie.

1g.³³ Koszty związane z budową stacji gazu ziemnego, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, w liczbie, o której mowa w art. 60 ust. 2 tej ustawy, ogólnodostępnej stacji ładowania, o której mowa w art. 64 ust. 1 tej ustawy, lub infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej uwzględnia w kosztach swojej działalności.

1h.³⁴ W kosztach działalności operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się koszty wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 16b ust. 3.

2. Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła mogą uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne przedsięwzięć i usług zmierzających do zmniejszenia zużycia paliw i energii u odbiorców, stanowiących ekonomiczne uzasadnienie uniknięcia budowy nowych źródeł energii i sieci.
3. Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła mogą uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne przedsięwzięć związanych z rozwojem instalacji odnawialnego źródła energii.
4. Przedsiębiorstwa energetyczne różnicują ceny i stawki opłat określone w taryfach dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła dla różnych grup odbiorców wyłącznie ze względu na koszty uzasadnione spowodowane realizacją świadczenia, o ile przepisy nie stanowią inaczej.
5. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii kalkulują stawki opłat za usługi przesyłania lub dystrybucji w taki sposób, aby udział opłat stałych w łącznych opłatach za świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji dla danej grupy odbiorców nie był większy niż ustalony przez Prezesa URE.
6. Taryfy dla energii elektrycznej powinny uwzględniać, w odniesieniu do odbiorców, skutki wprowadzenia opłaty przejściowej, o której mowa w ustawie wymienionej w ust. 1b.
- 6a. Taryfy dla energii elektrycznej uwzględniają charakterystykę poboru przez infrastrukturę ładowania drogowego transportu publicznego oraz konieczność rozwoju zbiorowego transportu publicznego wykorzystującego pojazdy elektryczne.
- 6b. Taryfy dla energii elektrycznej i paliw gazowych uwzględniają przychody z działalności niezwiązanej z działalnością, o której mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1, związane z przychodami odpowiednio ogólnodostępnych stacji ładowania, lub punktów tankowania sprężonego gazu ziemnego (CNG), o których mowa odpowiednio w art. 64 ust. 1 lub art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych.
7. Płatnik, o którym mowa w art. 95 ust. 2 ustawy wymienionej w ust. 1d, uwzględnia w taryfie za usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w rozumieniu przepisów prawa energetycznego opłatę, o której mowa w art. 95 ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 1d, ustalaną na podstawie stawki, o której mowa w art. 98 ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 1d, obowiązującej w danym roku. Opłata, o której mowa w art. 95 ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 1d, pomniejszona o kwotę podatku od towarów i usług stanowi u płatnika, o którym mowa w art. 95 ust. 2 ustawy wymienionej w ust. 1d, podstawę opodatkowania świadczonych przez niego usług w rozumieniu art. 29a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Art. 45a. [Wyliczanie opłat za dostarczane paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne na podstawie cen i stawek opłat zawartych w taryfie lub cen i stawek opłat ustalanych na rynku konkurencyjnym, o którym mowa w art. 49 ust. 1, wylicza opłaty za dostarczane do odbiorcy paliwa gazowe, energię elektryczną lub ciepło.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem udzielonych odbiorcy upustów i bonifikat, stanowią koszty zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła

dostarczanych do budynku, w którym znajdują się lokale mieszkalne i użytkowe, zamieszkałe lub użytkowane przez osoby niebędące odbiorcami.

3. Przedsiębiorstwo energetyczne udziela upustów lub bonifikat, o których mowa w ust. 2, za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców w wysokości określonej w taryfie lub w umowie.

4. Koszty zakupu, o których mowa w ust. 2, są rozliczane w opłatach pobieranych od osób, o których mowa w ust. 2. Wysokość opłat powinna być ustalana w taki sposób, aby zapewniała wyłącznie pokrycie ponoszonych przez odbiorcę kosztów zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio do ustalania przez odbiorcę - właściciela lub zarządcę budynku opłat dla osób, o których mowa w ust. 2, do których ciepło dostarczane jest z własnych źródeł i instalacji cieplnych.

6. W przypadku gdy wyłącznym odbiorcą paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła dostarczanych do budynku jest właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego, jest on odpowiedzialny za rozliczanie na poszczególne lokale całkowitych kosztów zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła.

7. Jeżeli miejsce zainstalowania układu pomiarowo-rozliczeniowego służącego do rozliczeń kosztów zakupu ciepła jest wspólne dla dwóch lub więcej budynków wielolokalowych albo dwóch lub więcej grup lokali lub lokali, właściciele lub zarządcy tych budynków lub lokali są obowiązani wyposażyć:

- 1) budynki te i grupy lokali w ciepłomierze;
- 2) lokale, tam gdzie jest to technicznie wykonalne i opłacalne, w ciepłomierze lub wodomierze ciepłej wody użytkowej.

8. Koszty zakupu ciepła, o których mowa w ust. 2, rozlicza się w części dotyczącej:

- 1) ogrzewania, stosując metody wykorzystujące:
 - a) dla lokali mieszkalnych i użytkowych:
 - wskazania ciepłomierzy,
 - wskazania urządzeń umożliwiających indywidualne rozliczenie kosztów, niebędących przyrządami pomiarowymi w rozumieniu przepisów metrologicznych,
 - powierzchnię lub kubaturę tych lokali,
 - b) dla wspólnych części budynku wielolokalowego użytkowanych przez osoby, o których mowa w ust. 2, powierzchnię lub kubaturę tych części odpowiednio w proporcji do powierzchni lub kubatury zajmowanych lokali;
- 2) przygotowania ciepłej wody użytkowej dostarczanej centralnie przez instalację w budynku wielolokalowym, stosując metody wykorzystujące:
 - a) wskazania wodomierzy ciepłej wody w lokalach,
 - b) liczbę osób zamieszkałych stale w lokalu.

9. Właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego dokonuje wyboru metody rozliczania całkowitych kosztów zakupu ciepła na poszczególne lokale mieszkalne i użytkowe w tym budynku, tak aby wybrana metoda:

- 1) zapewniała:
 - a) energooszczędne zachowania,

- b) zachowanie prawidłowych warunków eksploatacji budynku i lokali w zakresie temperatury i wentylacji, określonych w przepisach prawa budowlanego, lub
- c) ustalanie opłat za zakupione ciepło w sposób odpowiadający zużyciu ciepła na ogrzewanie i przygotowanie ciepłej wody użytkowej;

2) w zależności od warunków technicznych budynków i lokali uwzględniała:

- a) ilość ciepła dostarczanego do lokalu z pionów grzewczych lub przenikania między lokalami oszacowanego w szczególności na podstawie rejestracji temperatury powietrza w lokalu, jeżeli jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione,
- b) współczynniki wyrównawcze zużycia ciepła na ogrzewanie, wynikające z położenia lokalu w bryle budynku.

10. Właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego wprowadza wybraną metodę, o której mowa w ust. 9, w formie wewnętrznego regulaminu rozliczeń ciepła przeznaczonego na ogrzewanie tego budynku i przygotowanie ciepłej wody użytkowej dostarczanej centralnie poprzez instalację w budynku, zwanego dalej "regulaminem rozliczeń"; regulamin rozliczeń podaje się do wiadomości osobom, o których mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia jego wprowadzenia do stosowania.

11. W przypadku gdy właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego wprowadził metodę, o której mowa w ust. 9, wykorzystującą ciepłomierze i urządzenia wymienione w ust. 8 pkt 1 lit. a tiret drugie oraz pkt 2 lit. a, osoba, o której mowa w ust. 2, udostępnia swoje pomieszczenia w celu zainstalowania lub wymiany tych ciepłomierzy i urządzeń oraz umożliwia dokonywanie ich kontroli i odczytu wskazań w celu rozliczania kosztów zużytego ciepła w tym budynku.

11a. Jeżeli użytkownik lokalu nie udostępni właścicielowi lub zarządcy budynku ciepłomierzy, wodomierzy lub urządzeń umożliwiających indywidualne rozliczenie kosztów, niebędących przyrządami pomiarowymi w rozumieniu przepisów metrologicznych, w celu dokonania ich odczytu albo użytkownik lokalu dokona ingerencji w ten przyrząd lub urządzenie w celu zafałszowania jego pomiarów lub wskazań, właściciel lub zarządca budynku może:

- 1) dochodzić od użytkownika tego lokalu odszkodowania albo
- 2) obciążyć użytkownika tego lokalu, w okresie rozliczeniowym, kosztami ogrzewania w wysokości nie wyższej niż iloczyn średniej wartości kosztów ogrzewania:
 - a) m^3 kubatury budynku wielolokalowego i kubatury lokalu użytkowanego albo
 - b) m^2 powierzchni budynku wielolokalowego i powierzchni lokalu użytkowanego.

12. W przypadku stosowania w budynku wielolokalowym metody, o której mowa w ust. 9, wykorzystującej wskazania urządzeń wymienionych w ust. 8 pkt 1 lit. a tiret drugie, regulamin rozliczeń powinien dopuszczać możliwość zamiennego rozliczania opłat za ciepło dla lokali mieszkalnych lub użytkowych na podstawie ich powierzchni lub kubatury oraz określać warunki stosowania zamiennego rozliczania.

13. W przypadku gdy ilość ciepła dostarczonego do budynku wielolokalowego w ciągu kolejnych 12 miesięcy przekracza 0,40 GJ w odniesieniu do m^3 ogrzewanej kubatury budynku lub 0,30 GJ w odniesieniu do m^3 przygotowanej ciepłej wody, właściciel lub zarządca budynku wykonuje audyt energetyczny tego budynku w celu określenia przyczyn

nadmiernej energochłonności i wskazania sposobów ograniczenia zużycia ciepła przez ten budynek lub zmiany zamówionej mocy cieplnej.

Art. 45b.

(uchylony).

Art. 46. [Zasady kształtowania i kalkulacji taryf dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła]

1. Minister właściwy do spraw energii, po zasięgnięciu opinii Prezesa URE, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady kształtowania i kalkulacji taryf dla paliw gazowych oraz szczegółowe zasady rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa, zapewnienie pokrycia uzasadnionych kosztów przedsiębiorstw energetycznych, w tym kosztów ich rozwoju, ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i opłat, poprawę efektywności dostarczania i wykorzystywania paliw gazowych, równoprawne traktowanie odbiorców, eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz przejrzystość cen i stawek opłat.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:
 - 1) kryteria podziału odbiorców na grupy taryfowe;
 - 2) szczegółowe zasady ustalania opłat za przyłączenie do sieci, w tym sposób kalkulowania stawek opłat za przyłączenie;
 - 3) rodzaje cen i stawek opłat dla każdej koncesjonowanej działalności gospodarczej oraz sposób ich kalkulowania;
 - 4) sposób uwzględniania w taryfach poprawy efektywności i zmiany warunków działalności wykonywanej przez przedsiębiorstwa energetyczne;
 - 5) sposób prowadzenia rozliczeń z odbiorcami oraz rozliczeń między przedsiębiorstwami energetycznymi;
 - 6) sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie parametrów jakościowych paliw gazowych i standardów jakościowych obsługi odbiorców;
 - 7) sposób ustalania opłat za przekroczenia mocy;
 - 8) sposób ustalania opłat za nielegalny pobór paliw gazowych;
 - 9) zakres usług wykonywanych na dodatkowe zlecenie odbiorcy i sposób ustalania opłat za te usługi.
3. Minister właściwy do spraw energii, po zasięgnięciu opinii Prezesa URE, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady kształtowania i kalkulacji taryf dla energii elektrycznej oraz szczegółowe zasady rozliczeń w obrocie energią elektryczną, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa, zapewnienie pokrycia uzasadnionych kosztów przedsiębiorstw energetycznych, w tym kosztów ich rozwoju, ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i opłat, poprawę efektywności dostarczania i wykorzystywania energii elektrycznej, równoprawne traktowanie odbiorców, eliminowanie subsydiowania skrośnego, przejrzystość cen i stawek opłat oraz potrzebę rozwoju drogowego elektrycznego transportu publicznego.
4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, powinno określać w szczególności:

- 1) kryteria podziału odbiorców na grupy taryfowe;
 - 2) podział podmiotów przyłączanych na grupy przyłączeniowe;
 - 3) szczegółowe zasady ustalania opłat za przyłączenie do sieci, w tym sposób kalkulowania stawek opłat za przyłączenie;
 - 4) rodzaje cen i stawek opłat dla każdej koncesjonowanej działalności gospodarczej oraz sposób ich kalkulowania;
 - 5) sposób uwzględniania w taryfach:
 - a) kosztów uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia,
 - b) kosztów zakupu energii elektrycznej, o których mowa w art. 9a ust. 6 i 8,
 - c) rekompensat, o których mowa w przepisach rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003,
 - d) kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1a;
 - 6) sposób uwzględniania w taryfach poprawy efektywności i zmiany warunków wykonywanej działalności przez przedsiębiorstwa energetyczne;
 - 7) sposób prowadzenia rozliczeń z odbiorcami oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi, w tym w zakresie określonym w art. 45 ust. 1a;
 - 8) sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców;
 - 9) sposób ustalania opłat za ponadumowny pobór energii biernej i przekroczenia mocy;
 - 10) sposób ustalania opłat za nielegalny pobór energii elektrycznej;
 - 11) zakres usług wykonywanych na dodatkowe zlecenie odbiorcy i sposób ustalania opłat za te usługi.
5. Minister właściwy do spraw energii, po zasięgnięciu opinii Prezesa URE, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady kształtowania i kalkulacji taryf dla ciepła oraz szczegółowe zasady rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa, zapewnienie pokrycia uzasadnionych kosztów przedsiębiorstw energetycznych, w tym kosztów ich rozwoju, ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i opłat, poprawę efektywności dostarczania i wykorzystywania ciepła, równoprawne traktowanie odbiorców, eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz przejrzystość cen i stawek opłat.
6. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, powinno określać w szczególności:
- 1) kryteria podziału odbiorców na grupy taryfowe;
 - 2) szczegółowe zasady ustalania opłat za przyłączenie do sieci, w tym sposób kalkulowania stawek opłat za przyłączenie;
 - 3) rodzaje cen i stawek opłat dla każdej koncesjonowanej działalności gospodarczej oraz sposób ich kalkulowania;
 - 4) uproszczony sposób kalkulacji cen i stawek dla ciepła wytwarzanego w jednostkach kogeneracji z zastosowaniem wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 47 ust. 2f;
 - 5) sposób ustalania wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w pkt 4;

- 6) sposób uwzględniania w taryfach kosztów zakupu ciepła, o którym mowa w art. 9a ust. 7;
- 7) sposób uwzględniania w taryfach poprawy efektywności i zmiany warunków wykonywanej działalności przez przedsiębiorstwa energetyczne;
- 8) sposób prowadzenia rozliczeń, z odbiorcami oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi;
- 9) sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie parametrów jakościowych nośnika ciepła i standardów jakościowych obsługi odbiorców;
- 10) sposób ustalania opłat za nielegalny pobór ciepła.

Art. 47. [Zatwierdzanie taryf dla paliw gazowych i energii]

1. Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje ustalają taryfy dla paliw gazowych i energii, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE, oraz proponują okres ich obowiązywania. Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje przedkładają Prezesowi URE taryfy z własnej inicjatywy lub na żądanie Prezesa URE.

1a. Taryfy ustalone przez przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub na obrót gazem ziemnym z zagranicą w zakresie określonym w tej koncesji nie podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE, z zastrzeżeniem art. 62b ust. 1.

2. Prezes URE zatwierdza taryfę bądź odmawia jej zatwierdzenia w przypadku stwierdzenia niezgodności taryfy z zasadami i przepisami, o których mowa w art. 44-46.

2a. Prezes URE, na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, zatwierdza, na okres nie dłuższy niż 3 lata, taryfę zawierającą ceny i stawki opłat w wysokości nie wyższej niż ceny i stawki opłat obowiązujące przed jej przedłożeniem Prezesowi URE, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) zawarte w taryfie warunki stosowania cen i stawek opłat nie uległy zmianie;
- 2) udokumentowane i opisane we wniosku zmiany zewnętrznych warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej, której dotyczy taryfa, nie uzasadniają obniżenia cen i stawek opłat zawartych w taryfie;
- 3) dla proponowanego we wniosku okresu obowiązywania taryfy lub dla części tego okresu nie został ustalony współczynnik korekcyjny, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3 lit. a.

2b. W przypadku udokumentowanej zmiany zewnętrznych warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej Prezes URE może ustalić z urzędu, w drodze decyzji, współczynniki korekcyjne, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3 lit. a, wynikające wyłącznie ze zmiany warunków zewnętrznych, które przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane stosować w odniesieniu do cen i stawek opłat określonych w taryfie, o której mowa w ust. 2a, do czasu wejścia w życie nowej taryfy wprowadzonej w trybie określonym w ust. 2.

2c. W przypadku upływu okresu, na jaki została ustalona taryfa, do dnia wejścia w życie nowej taryfy stosuje się taryfę dotychczasową, jeżeli:

- 1) decyzja Prezesa URE nie została wydana albo
- 2) toczy się postępowanie odwoławcze od decyzji Prezesa URE.

2d. Taryfy dotychczasowej, o której mowa w ust. 2c, nie stosuje się, jeżeli decyzja Prezesa URE odmawiająca zatwierdzenia taryfy jest uzasadniona koniecznością obniżenia cen i stawek opłat poniżej cen i stawek opłat zawartych w dotychczasowej taryfie i wynika z udokumentowanych i opisanych zmian zewnętrznych warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej.

2e. Prezes URE analizuje i weryfikuje koszty uzasadnione, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1 i 2, w zakresie ich zgodności z przepisami ustawy, na podstawie sprawozdań finansowych i planów rzeczowo-finansowych przedsiębiorstw energetycznych, biorąc pod uwagę tworzenie warunków do konkurencji i promocji efektywności wykonywanej działalności gospodarczej, a w szczególności stosując metody porównawcze oceny efektywności przedsiębiorstw energetycznych wykonujących w zbliżonych warunkach działalność gospodarczą tego samego rodzaju.

2f. Planowane przychody ze sprzedaży ciepła przyjmowane do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfie dla ciepła dla jednostek kogeneracji, oblicza się przy zastosowaniu wskaźnika referencyjnego ustalanego przez Prezesa URE zgodnie z metodologią określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 5 i 6 i średnich cen sprzedaży ciepła, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. c. W odniesieniu do ciepła wytworzonego w instalacjach termicznego przekształcania odpadów, przyjmuje się średnią cenę ciepła wskazaną w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. c tiret czwarte.

2g. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Prezes URE ogłasza w Biuletynie URE wysokość wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w ust. 2f.

3. Prezes URE:

1) ogłasza w Biuletynie URE, na koszt przedsiębiorstwa energetycznego, zatwierdzone taryfy dla paliw gazowych i energii elektrycznej - w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia taryfy;

2) kieruje do ogłoszenia, na koszt przedsiębiorstwa energetycznego, we właściwym miejscowo wojewódzkim dzienniku urzędowym zatwierdzone taryfy dla ciepła - w terminie 7 dni od dnia zatwierdzenia taryfy.

4. ³⁵ Przedsiębiorstwo energetyczne wprowadza taryfę do stosowania nie wcześniej niż po upływie 14 dni i nie później niż do 45 dnia od dnia jej opublikowania, z uwzględnieniem ust. 5.

5. ³⁶ Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych wprowadza taryfę do stosowania w terminie określonym przez Prezesa URE w decyzji o zatwierdzeniu tej taryfy, nie wcześniejszym niż po upływie 14 dni od dnia jej opublikowania.

Art. 48.

(uchylony).

Art. 49. [Zwolnienie z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia]

1. Prezes URE może zwolnić przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, jeżeli stwierdzi, że działa ono w warunkach konkurencji, albo cofnąć udzielone zwolnienie w przypadku ustania warunków uzasadniających zwolnienie.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć określonej części działalności prowadzonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, w zakresie, w jakim działalność ta prowadzona jest na rynku konkurencyjnym.
3. Przy podejmowaniu decyzji, o których mowa w ust. 1, Prezes URE bierze pod uwagę takie cechy rynku paliw lub energii, jak: liczba uczestników i wielkości ich udziałów w rynku, przejrzystość struktury i zasad funkcjonowania rynku, istnienie barier dostępu do rynku, równoprawne traktowanie uczestników rynku, dostęp do informacji rynkowej, skuteczność kontroli i zabezpieczeń przed wykorzystywaniem pozycji ograniczającej konkurencję, dostępność do wysoko wydajnych technologii.

Art. 49a. [Obowiązek sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na giełdzie towarowej lub rynku regulowanym]

1. ³⁷ Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej jest obowiązane sprzedawać nie mniej niż 30% energii elektrycznej wytworzonej w danym roku na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. ³⁸ Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej mające prawo do otrzymania środków na pokrycie kosztów osieroconych na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej jest obowiązane sprzedawać wytworzoną energię elektryczną nieobjętą obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1, w sposób zapewniający publiczny, równy dostęp do tej energii, w drodze otwartego przetargu, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, lub na giełdach towarowych w rozumieniu tej ustawy.
3. (uchylony).
4. (uchylony).
5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczy energii elektrycznej:
 - 1) dostarczanej od przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się jej wytwarzaniem do odbiorcy końcowego za pomocą linii bezpośredniej;
 - 2) wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii;
 - 3) wytworzonej w kogeneracji ze średnioroczną sprawnością przemiany, o której mowa w art. 9a ust. 10 pkt 1 lit. a, wyższą niż 52,5%;
 - 4) zużywanej przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem na potrzeby własne;
 - 5) niezbędnej do wykonywania przez operatorów systemów elektroenergetycznych ich zadań określonych w ustawie;

6) wytworzonej w jednostce wytwórczej o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie wyższej niż 50 MW.

6. Prezes URE może, na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego, zwolnić to przedsiębiorstwo z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, w części dotyczącej produkcji energii elektrycznej:

1) sprzedawanej na potrzeby wykonywania długoterminowych zobowiązań wynikających z umów zawartych z instytucjami finansowymi w celu realizacji inwestycji związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej, lub

2) wytwarzanej na potrzeby operatora systemu przesyłowego wykorzystywanej na potrzeby prawidłowego funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego - jeżeli nie spowoduje to istotnego zakłócenia warunków konkurencji na rynku energii elektrycznej lub zakłócenia na rynku bilansującym.

7. Przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1, przekazują Prezesowi URE informacje o zawartych umowach, na podstawie których sprzedają wytworzoną energię elektryczną na zasadach innych niż określone w ust. 1 i 2, w ciągu 7 dni od dnia ich zawarcia. W informacji należy wskazać strony umowy, ilość i cenę energii elektrycznej oraz okres, na jaki umowa została zawarta.

8. Na podstawie danych zgromadzonych w trybie określonym w ust. 7, Prezes URE ogłasza w Biuletynie URE średnią kwartalną cenę energii elektrycznej niepodlegającą obowiązkowi, o którym mowa w ust. 1 i 2, w terminie 14 dni od dnia zakończenia kwartału.

9. Przedsiębiorstwa energetyczne składają Prezesowi URE w terminie do dnia 31 marca roku następnego sprawozdania z realizacji obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2.

10. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 2, lub odbiorca końcowy albo podmiot działający na ich zlecenie, organizuje i przeprowadza przetarg na sprzedaż energii elektrycznej. Wynik przetargu jest jawny.

11. Przetarg na sprzedaż wytworzonej energii elektrycznej organizowany i przeprowadzany przez przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 2 albo podmiot działający na jego zlecenie, podlega kontroli Prezesa URE pod względem zgodności ze sposobem oraz trybem organizowania i przeprowadzania przetargu określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 12. W przypadku stwierdzenia, że przetarg został przeprowadzony niezgodnie z tymi przepisami, Prezes URE może unieważnić przetarg.

12. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 2, w tym:

1) sposób zamieszczania ogłoszeń o przetargu i dane, które powinny być zamieszczone w ogłoszeniu,

2) wymagania, jakie powinien spełniać oferent oraz jakim powinna odpowiadać oferta,

3) sposób ustalania ceny wywoławczej,

4) sposób publikowania wyników przetargu,

5) warunki, w których dopuszcza się odstępianie od przetargu

- z uwzględnieniem konieczności ochrony konkurencji na rynku energii elektrycznej, realizacji zadań operatora systemu elektroenergetycznego oraz zapewnienia równoprawnego traktowania uczestników przetargu oraz przejrzystości obrotu energią elektryczną.

Art. 49b. [Obowiązek sprzedaży gazu ziemnego wysokometanowego na giełdzie towarowej lub rynku regulowanym]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi jest obowiązane sprzedawać nie mniej niż 55% gazu ziemnego wysokometanowego wprowadzonego w danym roku do sieci przesyłowej:

- 1) w punktach wejścia do krajowego systemu przesyłowego na połączeniach z systemami przesyłowymi innych państw lub
- 2) siecią gazociągów kopalnianych, lub
- 3) terminalami skroplonego gazu ziemnego

- na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.³⁹

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy:

- 1) gazu ziemnego stanowiącego zapasy obowiązkowe gazu ziemnego w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym;
- 2) gazu ziemnego wyprowadzanego w danym roku z sieci przesyłowej w punktach wyjścia z krajowego systemu przesyłowego na połączeniach z systemami przesyłowymi innych państw, w ilości równej ilości gazu ziemnego wprowadzonego do sieci przesyłowej w tym roku;
- 3) gazu ziemnego sprzedawanego operatorom systemów gazowych w celu realizacji ich zadań określonych w ustawie;
- 4) gazu ziemnego wykorzystywanego na potrzeby własne.

3. Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą, które w danym roku posiadają prawo do przepustowości w punktach wymienionych w ust. 1 pkt 1, w wielkości mniejszej niż 10% sumy przepustowości wszystkich punktów wymienionych w ust. 1 pkt 1, są zwolnione z obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

4. Nie podlegają zwolnieniu z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą wchodzące w skład grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli łączna wielkość przepustowości w punktach wymienionych w ust. 1 pkt 1, do których przedsiębiorstwa te posiadają prawo, jest większa, niż 10% sumy przepustowości wszystkich punktów wymienionych w ust. 1 pkt 1.

5. Przedsiębiorstwa energetyczne przekazują Prezesowi URE, w terminie do dnia 31 marca roku następnego, sprawozdania z realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 49c. [Przekazywanie informacji o realizacji umów dotyczących zakupu gazu ziemnego z zagranicy; ogłoszenie średnich kwartalnych cen zakupu gazu ziemnego z zagranicy]

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą oraz podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego przekazują Prezesowi URE informacje o realizacji umów dotyczących zakupu gazu ziemnego z zagranicy za ostatni kwartał, w tym o cenach i ilościach zakupionego gazu ziemnego, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału.

2. Na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, Prezes URE ogłasza w Biuletynie URE średnie kwortalne ceny zakupu gazu ziemnego z zagranicy, w tym odrębnie dla gazu ziemnego sprowadzonego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz dla gazu ziemnego sprowadzanego z innych państw, w terminie 45 dni od dnia zakończenia kwartału, biorąc pod uwagę przepisy o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

Art. 50. ⁴⁰ [Stosowanie przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców]

W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy w zakresie działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych, w tym przeprowadzania przez Prezesa URE kontroli zgodności wykonywanej działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych z udzieloną koncesją, stosuje się przepisy ustawy - Prawo przedsiębiorców.

Art. 50a. [Wyłączenie stosowania niektórych przepisów do operatora sieci transportowej dwutlenku węgla]

Do operatora sieci transportowej dwutlenku węgla przepisów art. 44-47 i art. 49 nie stosuje się.

Rozdział 6

Urządzenia, instalacje, sieci i ich eksploatacja

Art. 51. [Wymogi dla urządzeń, instalacji i sieci]

1. Projektowanie, produkcja, import, budowa oraz eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci powinny zapewniać racjonalne i oszczędne zużycie paliw lub energii przy zachowaniu:

- 1) niezawodności współdziałania z siecią;
- 2) bezpieczeństwa obsługi i otoczenia po spełnieniu wymagań ochrony środowiska;
- 3) zgodności z wymaganiami odrębnych przepisów, a w szczególności przepisów: prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o dozorcze technicznym, o ochronie dóbr kultury, o muzeach, *Polskich Norm wprowadzonych do*

*obowiązkowego stosowania*⁴¹ lub innych przepisów wynikających z technologii wytwarzania energii i rodzaju stosowanego paliwa.

2. Projektowanie, produkcja, import, budowa oraz eksploatacja urządzeń i instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii biomasę zastosowanych w samodzielnych lokalach mieszkalnych lub lokalach o innym przeznaczeniu w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2015 r. poz. 1892 oraz z 2017 r. poz. 1529), zapewniają sprawność przemiany energetycznej wynoszącą co najmniej 85%, a zastosowanych w instalacjach przemysłowych co najmniej 70%, o ile jest to uzasadnione technicznie lub ekonomicznie. Przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 52. [Określenie efektywności energetycznej urządzeń]

1. Producenci i importerzy urządzeń, w tym urządzeń wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii, określają w dokumentacji technicznej wielkość zużycia paliw i energii, odniesioną do uzyskiwanej wielkości efektu użytkowego urządzenia w typowych warunkach użytkowania, zwaną dalej "efektywnością energetyczną".

1a. W przypadku instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii biomasę, dokumentacja, o której mowa w ust. 1, wskazuje czy w przypadku ich zastosowania w samodzielnych lokalach mieszkalnych lub lokalach o innym przeznaczeniu w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 51 ust. 2, zapewni sprawność przemiany energetycznej wynoszącą co najmniej 85%, a w przypadku zastosowania ich w instalacjach przemysłowych co najmniej 70%.

2. Producenci i importerzy urządzeń wprowadzanych do obrotu:

1) informują na etykiecie i w charakterystyce technicznej o efektywności energetycznej urządzeń, a w przypadku urządzeń, o których mowa w ust. 1a, o sprawności przemiany energetycznej wynoszącej co najmniej 85% w przypadku ich zastosowania w samodzielnych lokalach mieszkalnych lub lokalach o innym przeznaczeniu w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 51 ust. 2, a w przypadku zastosowania ich w instalacjach przemysłowych co najmniej 70%;

2) umieszczają oznaczenia ekologiczne na pompach ciepła zasilanych elektrycznie lub gazowo, na absorpcyjnych pompach ciepła oraz na urządzeniach i instalacjach wykorzystujących do wytworzenia energii elektrycznej lub ciepła energię promieniowania słonecznego;

3) zapewniają w dokumentacji technicznej urządzeń i systemów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii spełnienie wymagań wynikających z europejskich norm w zakresie oznaczeń ekologicznych i etykiet, o których mowa w pkt 2, oraz z innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacji, w celu skorzystania z uprawnień, o których mowa w art. 9e ust. 3 i art. 9o ust. 3.

3. (uchylony).

4. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie efektywności energetycznej, jakie powinny spełniać urządzenia, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność ochrony interesów odbiorców końcowych.

5. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania dotyczące dokumentacji technicznej, o której mowa w ust. 1, oraz stosowania etykiet i charakterystyk technicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 1,
- 2) wzory etykiet, o których mowa w ust. 2 pkt 1

- uwzględniając konieczność zapewnienia efektywnego użytkowania urządzeń poprzez powszechny dostęp do informacji o efektywności energetycznej tych urządzeń.

6. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące oznaczenia ekologicznego, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, uwzględniając konieczność zapewnienia efektywnego użytkowania urządzeń poprzez powszechny dostęp do informacji o tych urządzeniach.

Art. 52a. [Warunki wspierania rozwoju instalacji ze środków UE]

1. W przypadku gdy wsparcie finansowe pochodzące ze środków publicznych, w tym środków funduszy Unii Europejskiej, jest przeznaczony na wspieranie rozwoju:

- 1) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii biomasę, wsparciem obejmuje się w szczególności technologie o sprawności przemiany energetycznej wynoszącej co najmniej 85% w przypadku ich zastosowania w samodzielnych lokalach mieszkalnych lub lokalach o innym przeznaczeniu w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 51 ust. 2, a w przypadku zastosowania ich w instalacjach przemysłowych co najmniej 70%;
- 2) pomp ciepła, wsparciem obejmuje się w szczególności pompy ciepła spełniające minimalne wymagania dotyczące oznakowania ekologicznego określone w decyzji Komisji 2007/742/WE z dnia 9 listopada 2007 r. określającej kryteria ekologiczne dotyczące przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego pompom ciepła zasilanym elektrycznie, gazowo lub absorpcyjnym pompom ciepła (Dz. Urz. L 301 z 20.11.2007, str. 14, z późn. zm.);
- 3) instalacji wykorzystujących do wytwarzania ciepła energię promieniowania słonecznego, wsparciem obejmuje się w szczególności technologie oparte na normach europejskich, w tym instalacje podlegające oznakowaniu ekologicznemu, etykietowaniu etykietami energetycznymi.

2. Przy ocenie sprawności przemiany energetycznej oraz stosunku mocy wejściowej do mocy wyjściowej instalacji, o których mowa w ust. 1, zastosowanie mają w szczególności procedury obowiązujące w prawie Unii Europejskiej lub prawie międzynarodowym.

Art. 53. [Zakaz wprowadzania do obrotu urządzeń nie spełniających wymogów efektywności energetycznej]

Zakazuje się wprowadzania do obrotu na obszarze kraju urządzeń niespełniających wymagań określonych w art. 52.

Art. 53a. [Wyłączenie stosowania przepisów o efektywności energetycznej]

Przepisów art. 52 i 53 nie stosuje się do urządzeń i instalacji oraz obiektów związanych z obronnością lub bezpieczeństwem państwa, stanowiących integralne części systemów

techniki wojskowej lub uzbrojenia, ratowniczo-gaśniczych oraz ochrony granic lub stosowanych w więziennictwie, należących do jednostek, o których mowa w art. 21a.

Art. 54. [Wymóg posiadania kwalifikacji przez osoby dokonujące eksploatacji urządzeń energetycznych]

1. Osoby zajmujące się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji określonych w przepisach, o których mowa w ust. 6, obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone świadectwem wydanym przez komisje kwalifikacyjne.

1a. (uchylony).

1b. W razie stwierdzenia, że eksploatacja urządzeń, instalacji lub sieci jest prowadzona niezgodnie z przepisami dotyczącymi ich eksploatacji, na wniosek pracodawcy, inspektora pracy, Prezesa URE lub innego organu właściwego w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, o których mowa w art. 21a, sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych należy powtórzyć.

1c. Sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych przeprowadza się także w przypadku:

1) wniosku pracodawcy:

a) gdy osoba zajmująca się eksploatacją sieci, urządzeń lub instalacji określonych w przepisach, o których mowa w ust. 6, posiada kwalifikacje potwierdzone świadectwem, ale w ciągu kolejnych pięciu lat nie zajmowała się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, których uprawnienie dotyczy,

b) który dokonał modernizacji lub innej istotnej zmiany parametrów urządzeń, instalacji lub sieci;

2) ⁴² osób, o których mowa w ust. 1, zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, świadczących usługi na rzecz konsumentów w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny oraz mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, w rozumieniu ustawy - Prawo przedsiębiorców, co pięć lat.

2. Zabrania się zatrudniania przy samodzielnej eksploatacji sieci oraz urządzeń i instalacji określonych w przepisach, o których mowa w ust. 6, osób bez kwalifikacji, o których mowa w ust. 1.

2a. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do osób będących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które nabyły w tych państwach wymagane kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci i uzyskały ich potwierdzenie zgodnie z przepisami o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.

3. Komisje kwalifikacyjne są powoływane na okres 5 lat przez:

1) Prezesa URE;

2) właściwych ministrów i Szefów Agencji, o których mowa w art. 21a - w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji gazowych, elektrycznych i cieplnych w jednostkach organizacyjnych podległych tym ministrom lub Szefom Agencji lub przez nich nadzorowanych;

- 3) ministra właściwego do spraw transportu - w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych transportu kolejowego.
- 3a. Organ uprawniony do powoływania komisji kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 3, może odwołać członka komisji w przypadku:
- 1) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji;
 - 2) rezygnacji z członkostwa w komisji;
 - 3) niewywiązywania się z obowiązków członka komisji;
 - 4) utraty kwalifikacji umożliwiających powołanie w skład komisji.
- 3b. Organ uprawniony do powoływania komisji kwalifikacyjnych może odwołać komisję kwalifikacyjną na wniosek jednostki organizacyjnej, przy której ją powołano, w przypadku:
- 1) rezygnacji jednostki organizacyjnej, przy której powołano komisję kwalifikacyjną, z dalszego prowadzenia tej komisji;
 - 2) odwołania części członków komisji kwalifikacyjnej, uniemożliwiającego dalsze wykonywanie zadań przez tę komisję.
4. Za sprawdzenie kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, pobierane są opłaty od osób kierujących wnioskami o stwierdzenie kwalifikacji.
- 4a. Nie pobiera się opłat za sprawdzenie kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, przez komisje kwalifikacyjne powołane przez Ministra Obrony Narodowej, jeżeli następuje ono na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej podległej temu ministrowi lub przez niego nadzorowanej.
5. Opłaty, o których mowa w ust. 4, stanowią przychód jednostek organizacyjnych, przy których powołano komisje kwalifikacyjne.
6. Minister właściwy do spraw energii, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu oraz Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby, o których mowa w ust. 1.
7. Minister właściwy do spraw energii, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określi w szczególności:
- 1) rodzaje prac, stanowisk oraz instalacji, urządzeń i sieci, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji;
 - 2) zakres wymaganej wiedzy niezbędnej do uzyskania potwierdzenia posiadanych kwalifikacji, odpowiednio do rodzaju prac, stanowisk oraz instalacji i urządzeń, o których mowa w pkt 1;
 - 3) tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego;
 - 4) jednostki organizacyjne, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne, i tryb ich powoływania;
 - 5) wysokość opłat pobieranych za sprawdzenie kwalifikacji, o których mowa w pkt 2;
 - 6) wzór świadectwa kwalifikacyjnego.

Art. 55.

(uchylony).

Rozdział 6a **(uchylony).**

Art. 55a.
(uchylony).

Art. 55b.
(uchylony).

Art. 55c.
(uchylony).

Art. 55d.
(uchylony).

Art. 55e.
(uchylony).

Art. 55f.
(uchylony).

Art. 55g.
(uchylony).

Rozdział 7 **Kary pieniężne**

Art. 56. [Zakres stosowania i wysokość kar pieniężnych]

1. Karze pieniężnej podlega ten, kto:

1) nie przestrzega obowiązków wynikających ze współpracy z jednostkami upoważnionymi do dysponowania energią elektryczną i paliwami gazowymi, wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4;

1a) nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłaty zastępczej, o których mowa w art. 9a ust. 1, lub przedkłada Prezesowi URE wniosek o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji zawierający dane lub informacje niezgodne ze stanem faktycznym;

1b) nie przedkłada Prezesowi URE do zatwierdzenia instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 7 i 8, lub mimo wezwania przedkłada instrukcję niespełniającą wymagań określonych w ustawie;

- 1c) nie przedstawia informacji, o których mowa w art. 7 ust. 8l, art. 9c ust. 3 pkt 9a lit. f, ust. 9-9b, art. 9d ust. 8, art. 11c ust. 3, art. 11e ust. 5 i art. 16 ust. 21 i 22;
- 1d) nie przestrzega obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003;
- 1e) nie przestrzega obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005;
- 1f) nie przedkłada towarowemu domowi maklerskiemu lub domowi maklerskiemu deklaracji, o której mowa w art. 9a ust. 7, lub przedkłada deklarację niezgodną ze stanem faktycznym;
- 1g) ustala instrukcję, o której mowa w art. 9g ust. 8b, niespełniającą wymagań określonych w ustawie;
- 1h) nie publikuje aktualnych wykazów, o których mowa w art. 4ba ust. 1;
- 1i) nie przekazuje w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 4ba ust. 4, któremukolwiek z organów wymienionych w tym przepisie;
- 1j) przekazuje któremukolwiek z organów wymienionych w art. 4ba ust. 4 sprawozdanie, o którym mowa w tym przepisie, zawierające nieprawdziwe dane;
- 2) nie przestrzega obowiązku utrzymywania zapasów paliw, o którym mowa w art. 10 ust. 1, lub nie uzupełnia ich w terminie, o którym mowa w art. 10 ust. 1b lub 1c, obniża je w innych przypadkach niż wymienione w art. 10 ust. 1a, lub nie przekazuje informacji, o których mowa w art. 10 ust. 1e;
- 3) (uchylony);
- 3a) nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3;
- 4) z nieuzasadnionych powodów odmawia zawarcia umowy, o której mowa w art. 7 ust. 1;
- 5) stosuje ceny i taryfy, nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 47;
- 5a) nie przedkłada do zatwierdzenia taryfy wbrew żądaniu Prezesa URE, o którym mowa w art. 47 ust. 1;
- 6) stosuje ceny lub stawki opłat wyższe od zatwierdzonych lub stosuje taryfę niezgodnie z określonymi w niej warunkami;
- 7) odmawia udzielenia informacji, o których mowa w art. 28;
- 7a) świadomie lub w wyniku niedbalstwa wprowadza w błąd Prezesa URE w zakresie przedstawianych na jego żądanie informacji, o których mowa w art. 28;
- 8) prowadzi ewidencję księgową niezgodnie z zasadami określonymi w art. 44;
- 9) zatrudnia osoby bez wymaganych ustawą kwalifikacji;
- 10) nie utrzymuje w należyтым stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń;

- 11) wprowadza do obrotu na obszarze kraju urządzenia niespełniające wymagań określonych w art. 52;
- 12) nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji;
- 12a) (uchylony);
- 12b) nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d;
- 12c) przekazuje sprawozdania, o których mowa w art. 43d, zawierające nieprawdziwe dane;
- 12d) nie przestrzega obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy, o którym mowa w art. 32 ust. 2;
- 13) realizuje działania niezgodne z częścią planu, o której mowa w art. 20 ust. 6;
- 14) z nieuzasadnionych powodów wstrzymuje lub ogranicza dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców;
- 15) z nieuzasadnionych powodów zwleka z powiadomieniem Prezesa URE lub zainteresowanego podmiotu o odmowie zawarcia umów, o których mowa w art. 4g ust. 1 lub art. 7 ust. 1;
- 16) z nieuzasadnionych powodów nie występuje do Prezesa URE z wnioskiem, o którym mowa w art. 4h ust. 2;
- 17) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 5a ust. 1-3;
- 18) nie wydaje w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 8g, warunków przyłączenia;
- 18a) z nieuzasadnionych powodów, nie dokonuje w terminie określonym w art. 7 ust. 8d⁷ pkt 2 przyłączenia mikroinstalacji;
- 19) nie przestrzega warunków i wymagań technicznych korzystania z systemu elektroenergetycznego, procedur postępowania i wymiany informacji, a także nie stosuje się do zasad i obowiązków w zakresie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej, planów i procedur stosowanych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 9, a także poleceń operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego, o których mowa w art. 11d ust. 1 i 2;
- 20) nie przestrzega warunków i kryteriów niezależności operatora systemu, o którym mowa w art. 9d ust. 1-2;
- 21) nie zapewnia wyznaczonemu dla swojej sieci operatorowi systemu spełnienia warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-2;
- 22) nie przedkłada do zatwierdzenia programu określającego przedsięwzięcia, jakie należy podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu, o którym mowa w art. 9d ust. 4, lub nie przedkłada nowego programu, o którym mowa w art. 9d ust. 4b;
- 23) mimo uprzedniego wezwania, nie wykonuje w wyznaczonym terminie programu określającego przedsięwzięcia, jakie należy podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu, o którym mowa w art. 9d ust. 4, zatwierdzonego przez Prezesa URE lub podejmuje działania niezgodne z postanowieniami tego programu;

- 24) będąc operatorem wyznaczonym na podstawie art. 9h, nie realizuje obowiązków operatora wynikających z ustawy;
- 24a) nie będąc operatorem systemu przesyłowego, dystrybucyjnego, magazynowania paliw gazowych lub operatorem systemu skraplania gazu ziemnego lub operatorem systemu połączonego wyznaczonym na podstawie art. 9h świadczy usługi przesyłania, dystrybucji, magazynowania paliw gazowych, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 25) z nieuzasadnionych powodów nie występuje do Prezesa URE z wnioskiem, o którym mowa w art. 9h ust. 1 i 6, oraz nie dopełnia warunków określonych w decyzji wydanej na podstawie art. 9h ust. 9;
- 25a) z nieuzasadnionych przyczyn nie występuje do Prezesa URE z wnioskiem o przyznanie certyfikatu niezależności lub nie dopełnia warunków określonych w decyzji, o której mowa w art. 9h¹ ust. 12;
- 26) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 9h ust. 11 i 12;
- 26a) nie wykonuje w terminie obowiązków wynikających z decyzji, o której mowa w art. 9h ust. 14;
- 27) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 9j ust. 1, 4 lub 5;
- 28) (uchylony);
- 29) (uchylony);
- 30) (uchylony);
- 30a) utrudnia przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 11s ust. 1;
- 31) nie przedkłada sprawozdań, o których mowa w art. 9d ust. 5a i art. 16 ust. 18 lub planów, o których mowa w art. 16 ust. 2 i 4;
- 32) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 49a ust. 1 i 2, art. 49b ust. 1 oraz w art. 49c ust. 1;
- 33) naruszył sposób i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 49a ust. 12;
- 34) nie przekazuje w terminie informacji, o których mowa w art. 9a ust. 5 pkt 1;
- 35) nie przestrzega warunków i wymagań technicznych korzystania z sieci transportowej dwutlenku węgla;
- 36) z nieuzasadnionych powodów:
- a) odmawia zawarcia umowy, o której mowa w art. 11m,
 - b) odmawia dostępu, o którym mowa w art. 11o ust. 1 pkt 4,
 - c) wstrzymuje lub ogranicza przesyłanie dwutlenku węgla;
- 37) będąc operatorem, o którym mowa w art. 11n, nie realizuje obowiązków operatora sieci transportowej dwutlenku węgla wynikających z ustawy;
- 38) nie wydaje w terminie, o którym mowa w art. 11p ust. 3, warunków przyłączenia;
- 39) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia 1227/2011, nie podaje informacji wewnętrznej do publicznej wiadomości;
- 40) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Agencji danych, w tym przekazuje dane nieprawdziwe lub niepełne;

- 41) wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 8 ust. 5 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Agencji lub Prezesowi URE informacji, w tym przekazuje informacje nieprawdziwe lub niepełne;
- 42) dokonuje sprzedaży produktów energetycznych na hurtowym rynku energii bez wymaganego wpisu do rejestru uczestników rynku lub nie dokonuje aktualizacji danych podanych w formularzu rejestracyjnym, bądź podaje w formularzu rejestracyjnym dane niepełne lub nieprawdziwe;
- 43) utrudnia przeprowadzanie czynności w postępowaniu, o którym mowa w art. 23c ust. 1 lub w art. 23p ust. 1;
- 44) nie przekazuje w terminie informacji, o których mowa w art. 33 ust. 1c;
- 45) sprzedaje paliwa ciekłe z naruszeniem wymogów, o których mowa w art. 43a ust. 1 lub 4;
- 46) świadczy usługi magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych, przesyłania, lub dystrybucji paliw ciekłych z naruszeniem wymagań, o których mowa w art. 43a ust. 2;
- 47) prowadzi działalność z naruszeniem art. 43a ust. 3;
- 48) nie przekazuje w terminie informacji, lub przekazuje nieprawdziwe informacje, o których mowa w art. 43e;
- 49) nie realizuje obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c lub 2d;
- 50) nie wykonuje lub nienależyście wykonuje obowiązek, o którym mowa w art. 34 ust. 5.

1a. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza Prezes URE;

2a. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1a nie może być niższa niż obliczona według wzoru:

$$K_S = 1,3 \times (O_{ZK} - O_{ZZK})$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

K_S - minimalną wysokość kary pieniężnej, wyrażoną w złotych,

O_{ZK} - opłatę zastępczą, obliczoną zgodnie z art. 9a ust. 10, wyrażoną w złotych,

O_{ZZK} - uiszczoną opłatę zastępczą, wyrażoną w złotych.

2b. (uchylony).

2c. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1f nie może być niższa niż wysokość obliczona według wzoru:

$$K_o = 1,3 \times O_z,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

K_o - minimalną wysokość kary pieniężnej, wyrażoną w złotych,

O_z - opłatę zastępczą nieuiszczoną przez towarowy dom maklerski lub dom maklerski obliczoną według wzoru, o którym mowa w art. 9a ust. 10, w stosunku do energii elektrycznej zużytej przez przedsiębiorstwo energetyczne na własny użytek, a niewskazanej w deklaracji, o której mowa w art. 9a ust. 7.

2d. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w ust. 1 pkt 34 wynosi 10 000 zł.

- 2e. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 18, nie może być niższa niż 3000 zł za każdy dzień zwłoki w wydaniu warunków przyłączenia.
- 2f. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 21, nie może być niższa niż 1% i wyższa niż 15% przychodu, o którym mowa w ust. 3.
- 2g. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 39-43, wynosi od 10 000 zł do 1 000 000 zł.
- 2h. Wysokość kary w przypadkach określonych w ust. 1:
- 1) pkt 1h wynosi od 15 000 zł do 50 000 zł;
 - 2) pkt 1i wynosi 10 000 zł;
 - 3) pkt 1j wynosi od 10 000 zł do 50 000 zł;
 - 4) pkt 12b wynosi 10 000 zł;
 - 5) pkt 12c wynosi od 10 000 zł do 50 000 zł;
 - 6) pkt 44 wynosi od 10 000 zł do 50 000 zł;
 - 7) pkt 45-47 wynosi od 50 000 zł do 250 000 zł;
 - 8) pkt 48 wynosi 10 000 zł oddzielnie dla każdego rodzaju i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych;
 - 9) pkt 49 wynosi od 10 000 zł do 50 000 zł;
 - 10) pkt 50 wynosi od 500 zł do 5000 zł.
3. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.
4. Kara pieniężna jest płatna na konto właściwego urzędu skarbowego, z wyjątkiem ust. 4a.
- 4a. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 2h pkt 10, jest płatna na konto Urzędu Regulacji Energetyki.
5. Niezależnie od kary pieniężnej określonej w ust. 1-4 Prezes URE może nałożyć karę pieniężną na kierownika przedsiębiorstwa energetycznego, z tym że kara ta może być wymierzona w kwocie nie większej niż 300% jego miesięcznego wynagrodzenia.
6. Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.
- 6a. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.
- 6b. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja Prezesa URE o wymierzeniu kary pieniężnej stała się prawomocna.
7. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- 7a. W sprawach dotyczących kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, z wyłączeniem art. 68 § 1-3.
8. Prezes URE niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o zmianach przepisów w zakresie kar pieniężnych i o działaniach podejmowanych w przypadku naruszeń przepisów

rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003, a także przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1775/2005/WE z dnia 28 września 2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego.

Art. 57. [Nielegalne pobieranie paliw lub energii]

1. W razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może:
 - 1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo
 - 2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.
2. Należności z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 1, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398 i 416).

Rozdział 7a **Przepisy karne**

Art. 57a. [Manipulacje na rynku]

1. Kto dokonuje manipulacji na rynku, podlega grzywnie do 2500 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Kto wchodzi w porozumienie z inną osobą mające na celu manipulację na rynku, podlega grzywnie do 1000 stawek dziennych.

Art. 57b. [Nielegalne wykorzystywanie informacji wewnętrznych dotyczących produktu energetycznego]

1. Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1227/2011, wykorzystuje informację wewnętrzną poprzez nabywanie lub zbywanie lub próbę nabycia lub zbycia, na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, bezpośrednio lub pośrednio, produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, których informacja ta dotyczy, podlega grzywnie do 2500 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli czynu określonego w ust. 1 dopuszcza się osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2 lit. a lub c rozporządzenia nr 1227/2011, podlega ona grzywnie do 2500 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 57c. [Nieuprawnione ujawnianie informacji wewnętrznej]

Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1227/2011, ujawnia informację wewnętrzną jakiegokolwiek innej osobie, podlega grzywnie do 1000 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 57d. [Zlecenie nabycia lub zbycia produktów energetycznych w oparciu o informację wewnętrzną]

Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1227/2011, zaleca innej osobie w oparciu o informację wewnętrzną nabycie lub zbycie produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, do których odnosi się ta informacja, lub nakłania inną osobę w oparciu o informację wewnętrzną do nabycia lub zbycia takich produktów, podlega grzywnie do 1000 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 57e. [Ujawnianie tajemnicy służbowej]

Kto wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia 1227/2011, ujawnia tajemnicę służbową w rozumieniu tego przepisu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 57f. [Nieprzekazanie informacji o podejrzeniu manipulacji]

Kto, zawodowo zajmując się pośrednictwem w zawieraniu transakcji, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Prezesowi URE informacji o każdym uzasadnionym podejrzeniu manipulacji na rynku lub próbie manipulacji na rynku lub informacji o każdym uzasadnionym podejrzeniu niewłaściwego wykorzystywania informacji wewnętrznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 57g. [Prowadzenie działalności w zakresie paliw ciekłych bez koncesji lub wpisu do rejestru]

1. Kto prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, magazynowania lub przeladunku, przesyłania lub dystrybucji, obrotu paliwami ciekłymi, w tym obrotu tymi paliwami z zagranicą, bez wymaganej koncesji, podlega grzywnie do 5 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

2. Kto dokonuje przywozu paliw ciekłych bez wymaganego wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a, podlega grzywnie do 2 500 000 zł.

3. Za przestępstwo określone w ust. 1 odpowiada jak wykonujący działalność bez koncesji, kto, na podstawie przepisu prawnego, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania, zajmuje się sprawami majątkowymi innej osoby prawnej, fizycznej, grupy osób lub podmiotu niemającego osobowości prawnej.

4. W przypadku odpowiedzialności przewidzianej w ust. 3, nie podlega karze za przestępstwo określone w ust. 1, kto dobrowolnie ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz okoliczności jego popełnienia, jeżeli zapobiegło to popełnieniu albo umożliwiło wykrycie innego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego mających związek z prowadzeniem działalności w zakresie paliw ciekłych; jeżeli sprawca czynił starania zmierzające do ujawnienia tych informacji i okoliczności, sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe

Art. 58.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 270) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 59.

W ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1993 r. Nr 11, poz. 50, z 1994 r. Nr 111, poz. 536 i z 1996 r. Nr 106, poz. 496) w art. 25 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 60.

W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601, z 1995 r. Nr 99, poz. 486, z 1996 r. Nr 5, poz. 33, Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 5, poz. 24 i Nr 9, poz. 44) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 61.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117 i Nr 43, poz. 272) w art. 11 wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 62.

W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640 oraz z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621 i Nr 139, poz. 647) w art. 31 w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach "Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji" dodaje się wyrazy "Urzędu Regulacji Energetyki,".

Art. 62a. [Udostępnianie danych odbiorcy]

Przedsiębiorstwo energetyczne może udostępniać dane o odbiorcy na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 470).

Art. 62b. [Ustanie obowiązku przedstawiania do zatwierdzenia taryf na dostawę gazu]

1. Taryfy ustalone dla:

- 1) odbiorców końcowych, z wyjątkiem odbiorców, którzy dokonują zakupu paliw gazowych:
 - a) w punkcie wirtualnym w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 i 2,
 - b) w postaci skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub sprężonego gazu ziemnego (CNG),
 - c) w trybie przetargów, aukcji lub zamówień publicznych w rozumieniu przepisów o zamówieniach publicznych

- które stosuje się do dnia 30 września 2017 r.,

- 2) odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych, które stosuje się do dnia 31 grudnia 2023 r.

- przez przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub na obrót gazem ziemnym z zagranicą podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE.

2. Jeżeli umowa sprzedaży paliw gazowych lub umowa kompleksowa nie określają ceny paliw gazowych lub sposobu jej ustalania po ustaniu obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia Prezesowi URE, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się sprzedażą paliw gazowych przesyła odbiorcy projekt zmiany umowy w zakresie proponowanych cen paliw gazowych lub sposobu ich ustalania, w terminie umożliwiającym dostosowanie tej umowy przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1, nie później jednak niż na 2 miesiące

przed upływem tych terminów. Wraz z projektem zmiany umowy przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane przesłać odbiorcy pisemną informację o prawie do wypowiedzenia umowy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, odbiorca może wypowiedzieć umowę sprzedaży paliw gazowych lub umowę kompleksową, bez ponoszenia kosztów, składając do przedsiębiorstwa energetycznego pisemne oświadczenie. Umowa ta ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dotarło do przedsiębiorstwa energetycznego. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania tej umowy.

Art. 63. [Delegacja ustawowa - sposób finansowania Urzędu Regulacji Energetyki w okresie przejściowym]

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób finansowania Urzędu Regulacji Energetyki w okresie jego organizacji.

Art. 64. [Pierwsza kadencja Rady Konsultacyjnej]

Pierwsza kadencja Rady Konsultacyjnej trwa 4 lata.

Art. 65.

(uchylony).

Art. 66. [Odpłatne przekazanie przedsiębiorstwu energetycznemu prywatnych instalacji i urządzeń]

1. Osoby fizyczne, prawne bądź inne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które do dnia wejścia w życie ustawy wybudowały z własnych środków instalacje lub urządzenia mogące stanowić element sieci i są ich właścicielami bądź użytkownikami, mogą, w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy, przekazać odpłatnie, na warunkach uzgodnionych przez strony, te instalacje lub urządzenia przedsiębiorstwu energetycznemu, które uzyska koncesję na dystrybucję paliw i energii.

2. Przekazywane instalacje i urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny odpowiadać warunkom technicznym określonym w przepisach. Koszty doprowadzenia tych instalacji i urządzeń do stanu spełniającego wymagane warunki pokrywa osoba lub jednostka przekazująca.

Art. 67. [Udzielenie koncesji z urzędu]

1. W terminie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy Prezes URE udzieli z urzędu koncesji przedsiębiorstwom energetycznym działającym lub będącym w budowie w dniu ogłoszenia ustawy, o ile spełnią one warunki określone ustawą.

2. Przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1, do czasu udzielenia koncesji prowadzą działalność na dotychczasowych zasadach.

Art. 68. [Zniesienie Okręgowych Inspektoratów Gospodarki Energetycznej]

1. Z dniem wejścia w życie ustawy znosi się Okręgowe Inspektoraty Gospodarki Energetycznej, utworzone ustawą z dnia 6 kwietnia 1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. poz. 96, z 1987 r. poz. 180, z 1988 r. poz. 132, z 1989 r. poz. 192 oraz z 1990 r. poz. 89 i 198).
2. Obowiązki i zadania likwidatora Okręgowych Inspektoratów Gospodarki Energetycznej powierza się Ministrowi Gospodarki.
3. Likwidator sporządza bilans zamknięcia.

Art. 69. [Ustalanie taryf przez Ministra Finansów]

1. Minister Finansów zachowuje prawo do ustalania taryf w odniesieniu do paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła na zasadach i w trybie określonych w ustawie, o której mowa w art. 59, oraz ustala zakres i wysokość opłat za nielegalny pobór paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła, przez okres do 24 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie, z zastrzeżeniem ust. 2.

1a. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, ustali zakres i wysokość opłat za nielegalny pobór paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła.

1b. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1a, powinno ustalać szczególne rodzaje przypadków zaliczanych do nielegalnego pobierania paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła, sposób obliczania lub wysokość opłat za nielegalny pobór dla poszczególnych rodzajów przypadków i taryf oraz okres, za który należy się opłata.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, daty niewykraczające poza okres, o którym mowa w ust. 1, od których Minister Finansów zaprzestanie ustalania taryf lub opłat za nielegalny pobór paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła, o których mowa w ust. 1.

Art. 70. [Utrzymanie w mocy aktów wykonawczych]

1. Przepisy wykonawcze wydane i utrzymane w mocy na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. Nr 21, poz. 96, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 89 i Nr 34, poz. 198) pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, o ile nie są sprzeczne z jej przepisami, nie dłużej jednak niż przez okres sześciu miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

2. Zaświadczenia kwalifikacyjne wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują moc przez okres w nich oznaczony.

Art. 71. [Przepis derogacyjny]

Tracą moc:

1) ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. z 1954 r. poz. 135);

2) ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. poz. 96, z 1987 r. poz. 180, z 1988 r. poz. 132, z 1989 r. poz. 192 oraz z 1990 r. poz. 89 i 198).

Art. 72. [Wejście w życie ustawy]

Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 21, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ustawy oraz art. 18 ust. 3 i 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich: 1) dyrektywy 90/547/EWG z dnia 29 października 1990 r. w sprawie przesyłu energii elektrycznej przez sieci przesyłowe (Dz. Urz. WE L 313 z 13.11.1990, z późn. zm.); 2) dyrektywy 91/296/EWG z dnia 31 maja 1991 r. w sprawie przesyłu gazu ziemnego poprzez sieci (Dz. Urz. WE L 147 z 12.06.1991, z późn. zm.); 3) dyrektywy 96/92/WE z dnia 19 grudnia 1996 r. dotyczącej wspólnych zasad dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. WE L 27 z 30.01.1997); 4) dyrektywy 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, z późn. zm.); 5) (uchylony); 6) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającej dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 114, z późn. zm.); 7) częściowo dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16, z późn. zm.). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

² Art. 3 pkt 5 część wspólna zmieniona przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.

³ Art. 3 pkt 44 zmieniony przez art. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U.2018.685) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 kwietnia 2018 r.

⁴ Art. 3 pkt 44a dodany przez art. 4 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U.2018.685) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 kwietnia 2018 r.

⁵ Art. 4ba ust. 2 pkt 1 lit. d uchylona przez art. 41 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

⁶ Art. 4e² uchylony przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.

⁷ Art. 5 ust. 12 zmieniony przez art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1637) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2018 r.

⁸ Art. 9c ust. 5a zmieniony przez art. 117 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. (Dz.U.2018.1000) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 maja 2018 r.

⁹ Art. 9g ust. 4 pkt 2a zmieniony przez art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.

¹⁰ Art. 9h ust. 13 zmieniony przez art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

¹¹ W zakresie obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz uiszczenia opłaty zastępczej, stosuje się do dnia 31 marca 2013 r., stosownie do art. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne, ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie oceny zgodności (Dz.U.2007.21.124).

¹² Art. 16b ust. 3 dodany przez art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.

¹³ Obecnie Sąd Okręgowy w Warszawie - sąd ochrony konkurencji i konsumentów, stosownie do art. 4 ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U.2002.129.1102), która weszła w życie z dniem 15 grudnia 2002 r.

¹⁴ W obowiązującym brzmieniu art. 9a nie zawiera ust. 8e.

¹⁵ W obowiązującym brzmieniu art. 9a nie zawiera ust. 8e.

¹⁶ W obowiązującym brzmieniu art. 9a nie zawiera ust. 8e.

¹⁷ W obowiązującym brzmieniu art. 9a nie zawiera ust. 8e.

¹⁸ Art. 32a ust. 4 pkt 1 lit. d uchylona przez art. 41 pkt 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

¹⁹ Art. 33 ust. 1b pkt 1 zmieniony przez art. 41 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁰ Art. 33 ust. 3 pkt 2 zmieniony przez art. 41 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²¹ Art. 33 ust. 3a zmieniony przez art. 41 pkt 4 lit. c ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²² Art. 37 ust. 2b zmieniony przez art. 41 pkt 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²³ Art. 41 ust. 2 pkt 1 zmieniony przez art. 41 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁴ Art. 41 ust. 2c pkt 2 zmieniony przez art. 41 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁵ Art. 41 ust. 3 zmieniony przez art. 41 pkt 6 lit. c ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁶ Art. 41 ust. 4 pkt 1 zmieniony przez art. 41 pkt 6 lit. d ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁷ Art. 42 zmieniony przez art. 75 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1629) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 listopada 2018 r.

²⁸ Art. 43 ust. 4a dodany przez art. 75 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1629) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 listopada 2018 r.

²⁹ Art. 43aa dodany przez art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

³⁰ Art. 43b ust. 4 pkt 1 lit. d uchylona przez art. 41 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

³¹ Art. 43b ust. 5 zmieniony przez art. 41 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

- ³² Art. 45 ust. 1 pkt 2a zmieniony przez art. 4 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.
- ³³ Art. 45 ust. 1g zmieniony przez art. 4 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.
- ³⁴ Art. 45 ust. 1h dodany przez art. 4 pkt 5 lit. c ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 lipca 2018 r.
- ³⁵ Art. 47 ust. 4 zmieniony przez art. 4 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 lipca 2018 r.
- ³⁶ Art. 47 ust. 5 dodany przez art. 4 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. (Dz.U.2018.1356) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 lipca 2018 r.
- ³⁷ Art. 49a ust. 1 zmieniony przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U.2018.685) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 kwietnia 2018 r.
- ³⁸ Art. 49a ust. 2 zmieniony przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U.2018.685) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 kwietnia 2018 r.
- ³⁹ Art. 49b ust. 1 część wspólna zmieniona przez art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U.2018.685) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 kwietnia 2018 r.
- ⁴⁰ Art. 50 zmieniony przez art. 41 pkt 9 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.
- ⁴¹ Od dnia 1 stycznia 2003 r. stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U.2015.1483), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ⁴² Art. 54 ust. 1c pkt 2 zmieniony przez art. 41 pkt 10 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U.2018.650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.